

IGU INŠTITUT ZA GEOGRAFIJO UNIVERZE
EDVARDA KARDELJA V LJUBLJANI

MLADINSKI RAZISKOVALNI SOCIALNO - GEOGRAFSKI TABOR

POMURJE 15

MOTVARJEVCI 1986

Ljubljana, 1986

INŠTITUT ZA GEOGRAFIJO UNIVERZE EDVARDA KARDELJA
Ljubljana, Trg francoske revolucije 7

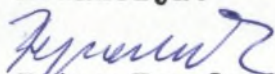
ZOTKS, Gibanje "Znanost mladini"
Ljubljana, Lepi pot 6

MLADINSKI RAZISKOVALNI SOCIALNO - GEOGRAFSKI TABOR

POMURJE 15

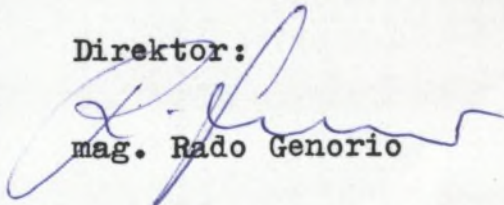
MOTVARJEVCI 1986

Redakcija:

Peter Repolusk

Direktor:

mag. Rado Genorio

Ljubljana, december 1986

MLADINSKI RAZISKOVALNI SOCIALNO - GEOGRAFSKI TABOR
PREKMURJE 15, MOTVARJEVCI, 28. junij do 8. julij 1986

Financerji: - ZOTKS Gibanje "Znanost mladini" - Ljubljana
- Urad za narodnosti IS skupščine SRS, Ljubljana
- Občinska raziskovalna skupnost Murska Sobota
- Komisija za manjšinska in izseljenska vprašanja
pri SZDL, Ljubljana

Organizacija in strokovna izvedba: Inštitut za geografijo
Univerze Edvarda Kardelja v Ljubljani

Strokovni vodja: Peter Repolusk

Mentorja: Drago Kladnik
Peter Repolusk

Sedež Tabora: Centralna dvojezična osnovna šola
Prosenjakovci

UDELEŽENCI TABORA:

Igor PEČNIK, Naravoslovno-matematična šola Celje
David PEČNIK, Naravoslovno-matematična šola Celje
Anja STEFAN, SŠDSK Vida Janežič Ljubljana
Nina GORENC, SŠDSK Vida Janežič Ljubljana
Tatjana SABO, SŠKPEU Lendava
Daniela STRNAD, SŠKPEU Lendava
Lenke LAZAR, SŠKPEU Lendava
Danica BALAŽIČ, SŠKPEU Lendava
Janez MESELIČ, SŠKPEU Lendava
Gyongyi KRANJEC, SŠKPEU Lendava
Edita HORVAT, SŠKPEU Lendava
Milena VUKAN, SŠKPEU Lendava
Brigita FARKAŠ, SŠKPEU Lendava
Denis SLOVIN, SŠKPEU Lendava
Žilbert TIVADAR, SDEŠ Murska Sobota
Vladimir ŠOŠ, SDEŠ Murska Sobota
Petra ČEBE, SDŠ Maribor
Vasjan KECOJEVIČ, SDEŠ Sežana
Irena GOLOB, SDŠ Ptuj
Dominika WEI&L, SDŠ Ptuj

1. DEMOGRAFSKI RAZVOJ NASELJA MOTVARJEVCI

Nina GORENC, Srednja šola za družboslovje in splošno kulturo Vida Janežič, Ljubljana

Anja STEFAN, Srednja šola za družboslovje in splošno kulturo Vida Janežič, Ljubljana

1.1. UVOD

Naselje Motvarjevci leži v obmejnem pasu Prekmurja. Tu živi pretežno agrarni živelj, saj se nad 60 % prebivalstva preživlja s kmetijstvom. Posesti so velike okoli 4,1 ha, razdrobljene in usmerjene v polkulturno proizvodnjo. Vzrok za razdrobljenost posesti je v ogrskem dednem pravu, ki je v teh krajih veljalo še v prvem desetletju tega stoletja. Po smrti gospodarja so posest razdelili med naslednike, ne upoštevajoč razdrobljenost, ki je bila s tem pogojena. V drugih delih Slovenije so posest dedovali najstarejši potomci in tako se je celovitost ozemlja bolj ali manj ohranila. Zaradi razdrobljenosti ozemlja je mehanizirano obdelovanje v Prekmurju oteženo, kar poizkušajo odpraviti z zložbo parcel.

Osnovni populacijski problem Prekmurja je bil v agrarni prenaseljenosti pokrajine. Zaradi politične in etnične izoliranosti se je koncentracija problemov zelo povečala (J in Z politična madžarsko-avstrijska meja, S in V etnična meja z Madžari). Ker v določenih območjih zemlja tolikšne gostote prebivalstva ni mogla preživljati, se je pojavil problem migracij. Te so v Prekmurju prisotne še danes, čeprav predvsem v S obmejnem pasu. Prav za obmejni pas so zelo značilne dnevne migracije, bodisi zaradi zaposlovanja ali šolanja. Redke pa niso tudi dnevne migracije preko meje, saj imajo nekateri kmetovalci obdelovalno zemljo tudi na madžarski strani.

Prav zaradi te povezanosti in zgodovinskih dejstev je tu dvojezičnost značilen pojav. Temu se dobro prilagojene tudi šole v obmejnih občinah.

Zato opažamo med mladimi obvladanje obeh jezikov. Naroda živita v sožitju in med njima, po besedah vaščanov, ne prihaja do političnih ali nacionalističnih sporov. Med našim bivanjem v Prosenjakovcih smo spoznali, da je to eno od območij z najbolje rešenimi problemi dvojezičnosti v Evropi,

1.2. STAROSTNA IN SPLOŠNA STRUKTURA

Starostno in spolno strukturo prebivalstva Motvarjevcev smo ponazorili s piramido. Ta je izrazito nepravilna zaradi majhne populacije (le 195 prebivalcev). Kljub temu pa lahko opazimo nekatere splošne značilnosti, ki se pojavljajo na Goričkem. Ena od teh je, da je demografski režim izrazito star. V vasi je le 7,7 % prebivalcev starih od 0 - 9 let. Vzrok je v stalnem odseljevanju mlajšega prebivalstva. Druga značilnost pa je opazna zarez med prebivalci starimi od 65 - 79 let. To je posledica izgub, ki jih je prizadejala 2. svetovna vojna. Posebno je ta upad prebivalstva viden pri moškem delu populacije.

Ženski del prebivalstva je sorazmerno bolje zastopan, zaradi povprečno daljše življenjske dobe. Prirodni prirastek je majhen.

Glede na starostno strukturo je opazna polarizacija naselja, ki se zaradi oblike vasi (obcestni tip) jasno izraža. Na severnem delu vasi prebiva v glavnem mlajši živelj, deloma še predstavniki gospodinjestev ostalih starostnih struktur. Prehod k južnemu delu vasi (osrednji del) je zelo oster. Enako kot na jugu tudi tu prevladujejo starajoča in ostarela gospodinjstva, pogosta so zapuščena ali celo prušena poslopja.

Zaradi visoke mortalitete in nizke natalitete, se pojavlja vedno večji delež prebivalstva srednjih let (20 - 50 let). Med njimi je zelo prisoten pojav izseljevanja, bodisi zaradi gospodarskih ali drugih vzrokov, med njimi brezposelnosti. Nataliteta je nizka tudi zaradi tradicionalno majhnih madžarskih družin. Zato grozi, da se bo že tako močna depopulacija še

okrepila. Po sosednjih katastrskih občinah je stanje enako ali še slabše. Tudi v splošnem je Prekmurje prepredeno z naselji, kjer prevladujeta depopulacija in stagnacija. Izjema so le naselja v širšem zaledju Murske Sobote in Lendave. Upadanje števila prebivalstva se posebej pojavlja na severu in v obmejnem pasu, kamor spadajo tudi Motvarjevci.

1.3. MIGRACIJE

a/ Zgodovina migracij

Do konca 19. stoletja je bilo izseljevanje minimalno kljub visoki nataliteti in velikemu prirodnemu prirastku. S pojavom prenaseljenosti, ki je sledil, pa je pogojeno tudi izseljevanje. V zadnjih desetletjih prejšnjega stoletja se je pojavila sezonska oblika zaposlovanja, ki je v gospodarskem in populacijskem razvoju Prekmurja odigrala pomembno vlogo. Presežek prebivalstva se je izseljeval trajno le do neke mere. Ker jim je bila zemlja edini trajni vir preživljanja, so se pozimi vračali in si jo med seboj delili (razdrobljenost parcel). V času gospodarske krize so prekmurški kmetje množično odhajali v svet za zaslužkom. Po prvi svetovni vojni je nezaposlenost narasla in to je pogojevalo masovno odhajanje v Francijo in Nemčijo. Pri sezonsko zaposlenih so se poleg srednje starostne skupine (30 - 55 let) močneje vključevale tudi mlajše. Najmočneje je bila zastopana skupina od 20 - 24 let. To so bili mladi ljudje, ki na področju Prekmurja še niso bili družinsko vezani, zato so se od domačij laže odtrgali.

Po vojni se je odtok v tujini zaposlenih delavcev ustavil, po uvedbi bolj odprte meje pa je zopet narasel. Sezonski z maloobmejnimi dovolilnicami so se zaposlovali v neposredni okolici, največkrat pri agrarnih in gradbenih delih. Sezonski s potnimi listi pa so se zaposlovali v notranjosti za daljše obdobje. Občasno zaposleni so izhajali pretežno iz srednje velikih posestnih skupin (3 - 5 ha). Za te je bila ta oblika sezonske

zaposlitve zelo ugodna, ker so ob delu na posestvu za določen čas lahko sprostili enega ali pa tudi več članov družine. To je prihajalo še posebno do izraza v številčno močnih družinah. Kmetovalci sezonci so si prizadevali, da bi domače delo čim prej končali, včasih tudi manj kvalitetno, da so pozneje lahko odšli za zaslužkom.

Nekaterim občasno zaposlenim sezoncem je pomenil zaslužek v tujini osnovo za preživljanje. Meja je tako prebivalstvo zadrževala v neposredni bližini, kar je zaviralo depopulacijo in pripomoglo k večji zgoščenosti prebivalstva. Bivanje v tujini je deloma vplivalo tudi na spremembo mentalitete sezoncev, saj so težili predvsem za višjim standardom. Pregled vlaganja sredstev nam kaže, da je šla večina sredstev za obnovo kmetij, precej za vzgojo mladih generacij in le malo za razširjeno reprodukcijo.

b/ Priselitve

Vzroki:

Med anketiranjem smo spoznali, da so za priseljevanje v Motvarjevce pogosti predvsem tile vzroki:

- poroka,
- stanovanje,
- zaposlitev,
- boljše bivalno okolje,
- drugo.

S pomočjo analiziranja smo ugotovili, da je najpogostejši vzrok priselitve poroka. V obdobju 1930-1970 je bila poroka celo edini vzrok priselitve, izjema so le leta med 1931 in 1945. V tem kriznem obdobju tik pred in med drugo svetovno vojno se od devetih štirje priselili zaradi zaposlitve. Po letu 1971 pa opažamo v strukturi priselitev precejšnje razlike.

Poroka kot vzrok ni bila več tako močno zastopana (55 %), pojavlja pa se še 17 % priselitev zaradi boljšega bivalnega okolja, ravno toliko zaradi zaposlitve in 11 % zaradi stanovanja.

Glede na socioekonomsko strukturo gospodinjstev ugotavljamo, da se med čisto kmečko populacijo prebivalci priseljujejo predvsem zaradi porok in le izjemoma zaradi zaposlitve. Čim bolj pa se oddaljujemo od pretežne agrarno strukturiranih gospodinjstev, tem večji delež zavzemajo tudi ostali vzroki.

Priseljeni po obdobjih in krajih prejšnjega bivanja

Zelo zanimivo je spoznanje, da so se vaščani iz tujine priseljevali le do leta 1945 (iz Madžarske). Med tem, ko v naslednjih obdobjih priselitev iz tujine sploh ne zaznamo več. V splošnem prevladujejo predvsem migracije iz narodnostno mešanih območij, majhen delež pa tudi iz ostalih naselij Murske Sobotne in Lendave, ter samih Motvarjevcev.

c/ Odseljeni iz Motvarjevcev

Vzroki:

Podobno, kot smo ugotovili pri prejšnji analizi, je tudi migracijam iz Motvarjevcev vzrok predvsem poroka, zelo pa so prisotne tudi migracije zaradi zaposlitve. Ostali vzroki so skorajda zanemarljivi. Zanimivo je, da so migracije zaradi poroke po letu 1960 skokovito upadle in pričakovati bi bilo, da se bo ta upad še nadaljeval. Nasprotno, ugotovili smo celo, da je število migracij pogojenih s poroko po letu 1970 zopet naraslo. Po letu 1981 tako zavzemajo kar 75 % vseh migracij.

Med migranti prevladuje mlado prebivalstvo (16 - 25 let). To so prebivalci, ki so v veliki večini (76,3 %) končali le 8-letno osnovno šolo, ali pa nimajo niti tolikšne izobrazbe. Kljub temu pa je njihova izobrazbena

raven višja od ravni prebivalstva, ki živi v vasi. Opazno je, da migrantov nad 36 let sploh ne zasledimo. Temu so lahko vzrok že urejene stanovanjske razmere, šoloobvezni otroci, ustaljen način življenja in nena-
zadnje navezanost na domačo zemljo.

Krajani so se odseljevali predvsem v tujino, ostala naselja občine Mur-
ska Sobota, narodnostno mešano območje, precej opazne pa so tudi se-
litve v naselju samem.

1.4. SOCIOEKONOMSKA STRUKTURA GOSPODINJSTEV

Po pričakovanju živi ostarelo prebivalstvo v čisto kmečkih gospodinjstvih,
ki so v primerjavi z ostalimi zelo številna. Le 8 % pa jih pripada čisto
nekmečkim gospodinjstvom, ker se s kmetovanjem zaradi ostarelosti ne
morejo več ukvarjati. Čim mlajše je prebivalstvo, tem več se jih preživ-
lja s čisto nekmečkimi dejavnostmi ali pa sta obe dejavnosti enakovred-
no mešani. Ker je mladih prebivalcev vedno manj in še ti se preživljajo
z nekmetijskimi dejavnostmi ali pa se celo izseljujejo, nastaja tudi ved-
no večji problem zatavljanja in ogozdovanja rodovitnih površin.

1.5. PRIMERJAVA (POMURJE 14-KOBILJE 1985 IN POMURJE 15-MOTVARJEVCI 1986)

Demografska režima obeh vasi sta podobna, saj je prirodni prirastek
majhen, režim pa star. Tudi v Kobilju so opazili precej hiš, kjer se
veča, nataliteta je nizka, mortaliteta pa visoka.

Pri vzrokih priselitve po obdobjih opažamo nekatere razlike. Poroka
sicer tudi v Kobilju zavzema prvo mesto, za razliko od Motvarjevcev
pa se tam pogosto pojavljajo naslednji vzroki:

- zaposlitev,
- stanovanje,
- boljše bivalno okolje.

Prebivalci so se priseljevali precej enakovredno z vseh področij. Prevladovali so narodnostno mešano območje in drugi kraji v občinah Murške Sobote in Lendave.

V vseh strukturah gospodinjstev je bila glavni vzrok priselitve poroka (enako kot v Motvarjevcih). Tudi ostali vzroki si sledijo v enakem vrstnem redu kot v Motvarjevcih. Pri odselitvah iz obeh naselij ne opazimo bistvenih razlik. Izrazita je le razlika v odselitvi po šolski izobrazbi. Medtem, ko so se iz Motvarjevcev preseljevali pretežno ljudje, ki so imeli končano le 8-letno osnovno šolo, je bil odseljen iz Kobilja velik del tudi ljudi, ki so imeli končano srednjo, 2, 3 ali 4-letno šolo. Ta delež je le za malenkost manjši kot delež osnovnošolsko izobraženih. V Kobilju je kar 55 % odseljenih, ki imajo več kot 8 let šole, medtem ko se je iz Motvarjevcev preselilo le 17 % takih prebivalcev.

Pri analizah socioekonomske strukture gospodinjstev ne opazimo bistvenih razlik. Enako kot v Kobilju je največ čisto kmečkih gospodinjstev med kmečkim prebivalstvom, čisto nekmečkih gospodinjstev pa je največ med mlado in zrelo populacijo. V Motvarjevcih je zanimiv primer čisto kmečkih gospodinjstev. V ostarelih gospodinjstvih jih je največ, potem pa ta odstotek naglo upada. Pri zrelih gospodinjstvih pa zopet skokovito naraste (iz 27 % na 72 %).

Összefoglaló

Szentlászló a Murántúl nemzetiségileg vegyesen lakott területén fekszi. Itt két etnikai világ találkozik: A Magyar és a Szlovén nemzete. A falu lakosságának többsége magyar, akik a más nemzetiségű lakossággal együtt élnek.

Az újszülöttek száma alacsony, viszont az elhalálozás igen magas, tehát a természetes szaporulás alacsony. A mindig számosabb elköltözködések miatt a falu veszíti elsődleges helyzetét. Számos gazdasági- és lakóépület elhagyatott, a mezők elhanyagoltak. Sok olyan termőföldet is találunk, amelyek ugyanarra a sorsra jutnak, ha elhal a gazdájuk.

Az iskolaköteles gyermekek a pártosfalvi kétnyelvű általános iskolába járnak.

A munkások számára a földművelésen kívüli munkahely-lehetőségek a szentlászlói szövetkezetben, a pártosfalvi kötődében és még néhány közeli faluban adódnak.

Tabela 1:

Starostna in spolna struktura prebivalcev naselja Motvarjevci

Leta	Madžarski jezik		Madžarski in slovenski jezik		Skupaj		
	moški	ženske	moški	ženske			
0 - 4	2	0	2	1	3	4	6
5 - 9	4	10	14	0	2	2	16
10 - 14	5	3	8	4	0	4	12
15 - 19	2	1	3	1	3	4	7
20 - 24	3	1	4	6	5	11	15
25 - 29	5	8	13	3	0	3	16
30 - 34	6	4	10	0	1	1	11
35 - 39	6	4	10	3	2	5	15
40 - 44	4	1	5	2	1	3	8
45 - 49	3	2	5	3	2	5	10
50 - 54	6	5	11	0	1	1	12
55 - 59	2	9	11	1	3	4	15
60 - 64	8	5	13	1	1	2	15
65 - 69	1	7	8	1	0	1	9
70 - 74	3	7	10	0	0	0	10
75 - 79	0	4	4	2	2	4	8
80 in več	6	2	8	1	1	2	10
	66	71	139	29	27	56	195

Tabela 2:

Vzroki priselitev v Motvarjevce po obdobjih in vzroki priselitve

	Poroka	Stanovanje	Zaposlitev	Bišlje bi- valno okolje	Drugo	Skupaj
do 1930	1	-	-	-	-	1
1931 - 1945	5	-	4	-	-	9
1946 - 1960	7	0	-	-	-	7
1961 - 1970	8	-	-	-	-	8
po letu 1971	10	2	3	3	-	18
Skupaj	31	2	7	3	0	43

Tabela 3:

Priselitev v Motvarjevce po območjih prejšnjega bivanja

	Število
Narodnostno mešano območje	29
Ostala naselja Murske Sobote	5
Motvarjevci	3
Ostala naselja Lendave	3
Tujina	2
SFRJ	1
Ostale občine SR Slovenije	-
Skupaj	43

Tabela 4:

Odseljeni iz Motvarjevcev (Obdobje in vzrok)

Obdobja	Poroka	Stanovanje	Zaposlitev	Izobra- ževanje	Boljše bi- valno okolje	Drugo	Skupaj
do 1960	5		1				6
1961/70	14		10				24
1971/80	16	1	7			1	25
1981 dalje	3		1				4
Skupaj	38	1	19			1	59

Tabela 5:

Odseljeni iz Motvarjevcev po šolski izobrazbi

4 - 7 let OŠ	3
8 let OŠ	45
2 - 3 l. sred. šole	3
4 leta srednje šole	6
višja, visoka šola	1
brez izobrazbe	1
Skupaj	59

Tabela 6:

Odseljeni iz Motvarjevcev po starosti

do 15 let	4
16 - 20 let	20
21 - 25 let	23
26 - 30 let	6
31 - 35 let	4
36 let in več	2
Skupaj	59

Tabela 7:

Odseljeni iz Motvarjevcev (kam so se odselili)

	Število
1. Tujina	24
2. Ostala naselja občine Murska Sobota	15
3. Motvarjevci	11
4. Narodnostno mešano območje	8
5. Druge občine v Sloveniji	1
6. Ostala naselja občine Lendava	0
7. Jugoslavija	0
Skupaj	59

2. IZOBRAŽEVANJE, ZAPOSLOVANJE IN GRAVITACIJA PREBIVALSTVA

Janez MESELIČ, SŠKPEU Lendava

Vladimir SOŠ, SDEŠ Murska Sobota

2.1. IZOBRAŽEVALNA STRUKTURA PREBIVALSTVA

Pri analizi smo razdelili prebivalstvo po stopnji šolske izobrazbe, na prebivalce z nepopolno OŠ, z 8 razredi OŠ, s poklicno srednjo šolo, s srednjo, višjo in visoko šolo. Na grafikonu opazimo, da je večina prebivalstva z nepopolno OŠ starejšega od 60 let, to število pa upada vzporedno s padajočo starostjo. Glede končane osemletke narašča vrednost od 15-ega leta proti 60-im letom, po 60 letu starosti pa hitro upade. Delež prebivalstva s poklicno srednjo šolo je najvišji med 21 in 40 leti. Od te starosti naprej pa upada tako proti maljšim kot starejšim prebivalcem. Dokončana 4 letna srednja šola je po razmerju čisto identična poklicni šoli, le da je število teh nekoliko manjše. Za visoko in višjo šolo je značilno, da so to dokončali občani v starosti od 21 - 60 let, vrhunec pa je vseeno med starimi od 21 - 40 let.

V naselju Motvarjevci pri izobrazbi glede na pogovorni jezik v družini ne opazimo večjih razlik. Pri madžarsko, slovensko in dvojezičnih gospodinjstvih je delež ljudi z nedokončano OŠ sorazmerno enak. Pri dokončani OŠ opazimo večje število madžarsko in oba jezika govorečih gospodinjstev. Pri slovenskih gospodinjstvih pa jih ima relativno večje število dokončane poklicne in srednje šole. Število ljudi z višjo in visoko izobrazbo pa je pri vseh skupinah zelo nizko.

Precej nizek odstotek prebivalstva z zahtevnejšo izobrazbo nakazuje, da je bilo v Motvarjevcih podobno kot v drugih vaseh dolgo časa zakoreninjeno mnenje, da za delo na podeželju ni potrebno posebno znanje.

Pomemben faktor so bili tudi življenjski pogoji, ki so bili neprimerno slabši. Z izboljšanjem življenjskih razmer se je izboljšala tudi možnost izobraževanja (izgradnja šole v Prosenjakovcih).

2.2. ZAPOSLOVANJE

Zaposlovanje prebivalstva v neagrarnih dejavnostih v zadnjih desetletjih je zelo močan element v razvoju Prekmurja. V zadnjih letih se ta območja hitro industrializirajo, vendar se industrija zgošča v mestnih središčih. Posledica tega je dnevna migracija delavcev in tudi odseljevanje.

Zaposlitvena struktura Motvarjevcev dokazuje, da je večina prebivalcev v Motvarjevcih kmečka. Na kmetijah ostaja predvsem staro prebivalstvo, medtem ko se mlado zaposluje v bližnjih središčih. Vedno manj je gospodinjstev, ki bi se ukvarjale s kmetijstvom, kar pomeni, da kmetijstvo čedalje manj zagotavlja osnovne pogoje za življenje.

Med prebivalci Motvarjevcev je skoraj polovica prebivalcev kmetov, 1/5 je zaposlena v produktivnih dejavnostih, 5 % v neproduktivnih dejavnostih, 2 % pa je nezaposlenih. Pri Madžarskem prebivalstvu zasledimo večji delež kmečkega prebivalstva, višji pa je tudi delež zaposlenih v industrijskih obratih.

2.3. DNEVNA MIGRACIJA

V naselju Motvarjevci se dnevno vozi, oziroma hodi na delo 62 delavcev. Največ delavcev hodi na delo v Mursko Soboto, glavno prevozno sredstvo pa je avtobus, s katerim se vozi na delo 62 % delavcev. Drugo najvažnejše prevozno sredstvo je osebni avtomobil, s katerim se vozi 1/5 ljudi. Ostali se vozijo na delo z motornim kolesom (7 %), s kolesom (4 %) ali pa gredo peš (10 %).

Razen v Mursko Soboto hodijo na delo še v Prosenjakovce, Motvarjevce, Rakičan, Radence in Moravce. V Murski Soboti je zaposlenih kar 42 % delavcev iz Motvarjevcev, dosti jih je zaposlenih tudi v Prosenjakovcih (30 %) ter v Motvarjevcih (20 %).

2.4. OSKRBA

Oskrba združuje niz osnovnih človekovih dejavnosti v pokrajini. Na narodnostno mešanem območju zelo vpliva na oskrbo bližina meje in pa dejstvo, da se na takih področjih ne morejo razviti večja središča, saj ti kraji nimajo dovolj zaledja.

Pomembno vlogo pri vsakdanji oskrbi ima dnevna migracija delovne sile v večja naselja, saj delavci takrat opravijo tudi nakupe.

Pri obravnavi oskrbe gospodinjstev v Motvarjevcih smo uporabili podatke, ki smo jih dobili s pomočjo anketiranja gospodinjstev. V analizo smo vključili oskrbo s hrano, obleko, obutvijo, s pohištvom in gospodinjskimi aparati, kmetijskimi stroji, veterinarskimi in zdravniškimi uslugami. Kot v večini drugih sklenjenih naseljih je tudi Motvarjevcih trgovina z živilili. V tej trgovini se oskrbuje 70 % vaščanov in le 30 % se oskrbuje v drugih središčih. Obleko in obutev kupujejo v Murski Soboti (93 %), medtem, ko le 4 % v Lendavi.

Bolno živino zdravi v naselju Motvarjevcih živinozdravnik iz Murske Sobote (98 %) le v 2 % gospodinjstev pa prihaja živinozdravnik iz Dobrovnika. Zdravnika v vasi ni, zato vaščani odhajajo po zdravniško pomoč v Mursko Soboto (65 %) le manjši del prebivalstva (15 %) pa hodi v Dobrovnik.

2.5. PREŽIVLJANJE POČITNIC

Večina gospodinjstev iz Motvarjevcev ne hodi na počitnice. Počitnice se udeležijo le nekmečka gospodinjstva, mešano pretežno nekmečka in mešana gospodinjstva. Pri nekmečkih gospodinjstvih hodi na počitnice 50 % družin in 10 % je takih, kjer hodijo na počitnice le otroci. V 60 % primerov hodi na počitnice cela družina, v 40 % primerov pa le otroci. Pri mešanih gospodinjstvih lahko ugotovimo, da hodi na počitnice le vsako peto, v polovici primerov samo otroci. Za bolj kmečka gospodinjstva lahko rečemo, da se počitnic udeležujejo v majhni meri le otroci.

Glede na starost gospodinjstva ločimo:

- mlada,
- generacijska,
- zrela,
- starajoča se in
- ostarela.

Od mladih gospodinjstev hodi na počitnice 65 %. Pri generacijskih družinah je to razmerje nekoliko manj ugodno, saj hodi na počitnice le 45 % vseh družin. Od zrelih gospodinjstev pa le 20 %. Za starajoče in ostarele družine je značilno, da sploh nihče ne hodi na počitnice.

Összefoglaló:

A lakosságot az iskolázottság szerint is elemeztük és így a következő csoportokra osztottuk fel:

- nem teljes nyolc-osztályos általános iskolai képzettséggel
- teljes általános iskolai képzettséggel
- szakképzettséggel
- középiskolai képzettséggel
- főiskolai-egyetemi képzettséggel rendelkező lakosság

Megállapítottuk, hogy a lakosság többsége nem rendelkezik teljes általános iskolai végzettséggel, nagyrészt a 60 éven felüli korosztály.

Szentlászlón a lakosság fele földműves, 1/5 a gazdasági termelőszövetkezetben van elhelyezkedve, 5 % nem agrár munkavállalatokban és 2 % munkanélküli.

A faluból 62 dolgozó jár munkába, nagyrészt autóbusszal.

Nyaralásra csak a nem-agrár háztartásokból járnak. Tehát a családok nagy része nem jár nyaralni.

Tabela 8:

Izobrazbena struktura prebivalstva, starejšega od 14 let

	Nepopol. OŠ	8 let OŠ	2 - 3 l. sred.š.	srednja šola /4let)	višja visoka	Skupaj
15 - 20	2	9	1	1	0	13
21 - 40	4	31	8	7	3	53
41 - 60	7	33	2	2	1	45
60	26	20	1	1	0	48
Skupaj	39	93	12	11	4	159

Tabela 9:

Zaposlitvena struktura Motvarjevčanov

	Štev.	Proc.
Kmet (ica)	74	41,3
Del. v pro.dej.	37	20,7
Del. v nep. dej.	9	5,0
Obrtnik	0	0,0
Upokojenec	8	4,5
Gospodinja	23	12,8
Nezaposleni	3	1,7
Študent	1	0,5
Dijak	2	1,1
OŠ	14	7,8
Otrok	8	4,5

Tabela 10:

Centri zaposlitve delavcev iz Motvarjevec

Naselje zaposlitve	Št.
Murska Sobota	21
Motvarjevci	10
Prosenjakovci	15
Rakičan	1
Radenci	1
Koper	1
Moravci	1
Skupaj	50

Tabela 11:

Način dnevnega migriranja delavcev in srednješolcev

	Število
Peš	6
Kolo	2
Motorno kolo	4
Osebni avto	12
Avtobus	38
Skupaj	62

Tabela 12:

Naselja nakupa oziroma koriščenja storitev

	Murska Sobota	Motvar- jevci	Prosenja- kovci	Dobrovnik	Lendava	Ostala
Hrana	17	55	4	2	-	-
Obleka, obutev	52	1	-	-	2	1
Poh. gos. aparati	52	-	-	-	2	-
Kmetijski stroji	43	1	4	-	-	-
Obrtne usluge	43	9	-	-	1	1
Veterinar	52	-	-	1	-	-
Zdravnik	49	2	7	15	1	1

Tabela 13:

Preživljanje počitnic glede na starostno strukturo gospodinjstev

	Vsi	Samo otroci	Nihče	Skupaj
Mladi	5	2	4	11
Gener.	3	4	8	15
Zrelo	2	0	9	11
Starajoči	0	0	12	12
Ostareli	0	0	13	13
Skupaj	10	6	46	62

Tabela 14:

Preživljanje počitnic glede na socioekonomsko strukturo gospodinjstev

	Vsi	Samo otroci	Nihče	Skupaj
ČK	0	2	28	30
MPK	1	0	7	8
ME	1	1	9	11
MPN	3	2	0	5
ČN	4	1	3	8
Skupaj	9	6	47	62

3. ORGANIZACIJA DELA NA KMETIJI S POVDARKOM NA VLOGI KMEČKE ŽENSKE

Brigita FARKAŠ, SŠ KPEU Lendava

Petra CEBE, SDŠ Maribor

Prav v naši republiki je postal sloj kmeta - delavca izredno razširjen, bodisi, da je šlo za dvojno vlogo posameznika, bodisi gospodinjstva, pri čemer se je spreminjala vloga posameznih družinskih članov. Izoblikovala se je značilna socialna stratifikacija na slovenskem podeželju, pri čemer velja izdvojiti naslednje vodilne grupe s specifičnim odnosom do zemlje in do različnih oblik družbenega življenja:

1. Čisto kmečko gospodinjstvo
(vsi aktivni družinski člani delajo na kmetiji)
2. Mešano pretežno kmečko gospodinjstvo
(večji del aktivnih družinskih članov dela na kmetiji, manjši pa je redno zaposlen izven kmetijske dejavnosti)
3. Mešano enakovredno gospodinjstvo
(približno enako število redno zaposlenih in aktivnih, ki delajo na kmetiji)
4. Mešano pretežno nekmečko gospodinjstvo
(večji del družinskih članov je redno zaposlen)
5. Čisto nekmečko gospodinjstvo
(vsi družinski člani so redno zaposleni)

Na podlagi anket smo ugotovili, da med gospodinjstvi prevladujejo čista kmečka gospodinjstva - 46 %, nato sledijo mešana enakovredna gospodinjstva - 19,3 %, nato mešana pretežno kmečka gospodinjstva - 14,5 %, nato čista nekmečka gospodinjstva - 12,9 %, čisto na koncu lestvice pa se nahajajo mešano pretežno nekmečka - 8 %.

3.1. DELOVNA OBREMENITEV

Dnevna urna obremenitev je v prvi vrsti odvisna od tipa kmetije. V gospodinjstvih, kjer je mož zaposlen, so najbolj obremenjeni moški od 15 - 65 let, ki opravijo do osem ur na dan in otroci med 10 in 14 letom, ki delajo do 7 ur, medtem, ko gospodar opravi najmanj dela (do 5 ur). V primeru, ko pa je mož - gospodar kmet, je dnevna urna obremenitev enako porazdeljena (do 8 ur na dan), nekoliko bolj obremenjene so ženske med 15 - 65 letom, ki opravijo do 9 ur dela na dan, najmanj pa otroci (do 4 ure).

V primerjavi z dnevno urno obremenitvijo v Kobilju, je le-ta v Motvarjevcih večja (K = 6 ur, M = 8 ur). Tudi obremenitev žensk v Motvarjevcih je večja.

V konicah se delo raztegne med 14 - 18 ur. Tedaj se vključujejo tudi stalno zaposleni, ki žrtvujejo za kmečka opravila svoj letni dopust. Prav tako je opazen tudi prispevek otrok in ostarelih. Najbolj obremenjeni so moški in ženske od 15 - 65 let ter otroci. V primerjavi s Kobiljem je v Motvarjevcih povprečna dnevna obremenitev pri gospodarju - kmetu bolj enakomerno porazdeljena, medtem ko pri gospodarju, ki je zaposlen, ni enakomerne porazdelitve.

3.2. ORGANIZIRANOST DELA NA KMETIJI

Na osnovi anketiranja smo zbrali podatke o organizaciji dela na kmetiji in ugotovili, da obstajajo na kmetijah določena specifična opravila.

Najbolj specifična ženska dela so: molža, krmljenje prašičev, paša živine, pletev, priprava krme za prašiče. Moški opravljajo predvsem težja fizična dela in dela s kmetijsko mehanizacijo: setev, gnojenje, oranje,

škropljenje poljščin. Dela, ki jih ženske in moški opravljajo v enakem razmerju so: čiščenje hleva, krmljenje goveje živine, siliranje krme. Cela družina pa sodeluje pri spravilu pridelkov, pri delu v sadovnjaku, v vinogradu in na travniku. Pri pregledu anket smo bili presenečeni nad velikim deležem otrok pri posameznih kmečkih opravilih (delo v vinogradu, setev, gnojenje), za kar je vzrok pomanjkanje moške delovne sile. V primerjavi s Kobiljem je organiziranost dela podobna, prav tako obremenjenost žensk.

Za čista kmečka gospodinjstva je značilno, da v njih prevladuje predvsem staro prebivalstvo, večinoma ženske, ki opravljajo tudi težja dela na polju (s pomočjo svojih otrok). Najbolj dosledno se na čistih kmetijah izvajajo naslednja dela: gnojenje, čiščenje hleva, vse v zvezi z živino, setev, oranje, spravilo pridelkov, pletev, delo v sadovnjaku, vinogradu in na travniku.

Mešana gospodinjstva so odraz naglega poklicnega, socialnega in ekonomskega preslajanja prebivalstva kot posledica splošnega družbeno-ekonomskega razvoja, pogojena s procesi industrializacije, urbanizacije in deagrarizacije. Pri teh gospodinjstvih se zaposluje predvsem moška delovna sila in s tem se je povečala obremenjenost žensk. Ta prehod je lepo viden pri mešanih pretežno kmečkih gospodinjstvih in mešanih gospodinjstvih. V mešanih pretežno nekmečkih gospodinjstvih se razmerje med moškim in ženskim delom na kmetiji najlepše odraža. Pri tem tipu so razen žene zaposleni vsi družinski člani, tako, da je večina kmečkih opravil padla na ženska ramena.

Pri čistih nekmečkih gospodinjstvih se zastopanost pri opravljanju kmečkih del zmanjša, saj so vsi družinski člani zaposleni v nekmetijskih dejavnostih. Kljub tej zaposlenosti opravlja žena večino kmečkih

opravil, ki so ostala v gospodinjstvu.

V primerjavi s Kobiljem je v Motvarjevcih v čistih nekmečkih gospodinjstvih skoraj povsem izključena živinoreja.

3.3. POLOŽAJ KMEČKE ŽENE V DRUŽINI

Med vsemi družinskimi člani je v kmetijsko proizvodnjo najbolj intenzivno vključena žena, veliki pa so tudi prispevki ostarelih, gospodarjev in otrok.

Obremenjenost kmečke žene z zaposlovanjem drugih družinskih članov bistveno narašča. Poleg gospodinjskih opravil in vzgoje otrok v vse večji meri prevzema tudi opravila, ki so v čistih kmečkih gospodinjstvih pretežno domena moškega sveta (pri tem pa nima možnosti za porodniški dopust). Nekoliko nižja je njena obremenitev pri siliranju krme, pri sejanju, oranju, okopavanju in škropljenju poljščin.

Njena dela pa so v večini molža, krmljenje goveje živine, čiščenje svinjaka, kurnik, paša živine, okopavanje, pletev, medtem, ko se spravilo pridelkov, delo v sadovnjaku ter še posebej delo v vinogradu in travniku enakomerno razporeja med vse družinske člane, ker gre za dela z značajem proizvodnih konic, ko se vključijo vsi razpoložljivi delovni potenciali.

Pri obdelavi anketnega vprašanja "zastopanost v odločanju o stvareh, ki so skupnega pomena (vzgoja otrok, hodi na roditeljske sestanke, po opravkih na občino, ureja zadeve v zadrugi, hodi na sestanke v KS, DPO) vsem družinskim članom", je razvidno, da je zastopanost žene v odločanju višja le pri vzgoji otrok in udeležbi na roditeljske sestanke, medtem ko ima glede ostalih zadev (opravkih na občini, urejanje zadev na zadrugi, sestanki v KS, DPO) še vedno največjo zastopanost mož - okrog 50 %. V preostalih primerih so odgovornost porazdeljene med ženo, starše in otroke.

Pri obdelavi anketnega vprašanja "zastopanost v odločanju o porabi denarja" pa je razvidno, da je zastopanost žene v odločanju višja le za gospodinjstvo, pri šolanju, za izobraževanje (okrog 40 %), medtem ko sta pri odločanju glede porabe denarja za počitnice, za obnovo ali gradnjo hiše mož in žena enakovredna. V odločanju porabe denarja za kmetovanje, nakup kmetijskih strojev, za gospodarske objekte, odloča v večini mož. V odločanju porabe denarja za zdravje in higieno pa je najvišja procentna vrednost na strani starih staršev. Vzrok za to je veliko število starega prebivalstva.

Összefoglaló:

A legtöbb háztartásban a nők vannak megterhelve, mivel a férfiak nagyobbreszt szolgálatba járnak, a család többi tagja pedig előregedett. A gazdaságban a gyerek is sokat segítenek. A napi megterhelés a gazdaság típusától függ, ezzel párhuzamosan a családtagok munkája is megoszlik. A munkánál, mint például az aratás, kaszálás, szüret, a munka eltart 16 - 18 órát naponta. Legjobban a 15 és 65 év közötti férfiak és ugyanúgy a nők vannak megterhelve.

A munka szervezettségénél megállapítottuk, hogy a nők nagyrészt az állatok nevelésével foglalkoznak, a férfiak viszont a gépezetekkel dolgoznak. A gyümölcsösben, szőlőben és a réti munkálatokban mindenki egyenlően részt vesz. Ez a munkafelosztás persze a háztartás típusai szerint különbözik.

Az ankéta következő kérdésénél "az elhatározásokban való résztvét" és "pénzbeli határozás" - nál megtudtuk, hogy főleg a férfiak határoznak, a nők pedig a háztartásról, a gyermeknevelésről gondoskodnak. Ez az öregsülökre és a gyerekekre is vonatkozik.

Tabela 15:

Povprečna dnevna urna obremenitev

	gospodar - kmet	gospodar - delavec
gospodar	8,08	5,2
gospodarica	7,44	-
moški (15 - 65)	8,55	8
ženske (15 - 65)	9,1	6,2
moški (nad 65 let)	8	-
ženske (nad 65 let)	7,25	-
otroci (10 - 14 let)	4,13	7

Tabela 16:

Povprečna dnevna urna obremenitev v konicah

	gospodar - kmet	gospodar - delavec
gospodar	11,34	9,2
gospodarica	11,88	-
moški (15 - 65)	12,29	13
ženske (15 - 65)	12,43	10,75
moški (nad 65 let)	9	-
ženske (nad 65 let)	9,75	-
otroci (10 - 14 let)	10	10

17 Opravljanje značilnih kmečkih opravil glede na položaj v družini in zaposlenost moža
gospodar (mož) kmet

	čiš- čenje hleva	Mol- ža živine	krma goveje krme	sili- ranje krme	čiš- čenje svin- jaka	krm- ljenje praši- čev	prip- rava krme za praši- če	paša živi- ne	skrb za perut- nino	se- tev	gno- jenje	oran- je	okopa- vanje	ple- tev	škro- plje- nje	spra- vilo pri- delka	delo v sado- vnja- ku	delo v vino- gra- du	delo na trav- niku
gospo- dar	50	26,6	46,6	30	24,1	20	26,6	0	26,6	53,3	56,6	40	41,4	44,8	46,6	63,3	37,9	62,1	58,6
gospo- darica	52,6	57,9	52,6	9,1	47,4	44,4	44,4	5,5	70	45	40	20	70	61,9	26,3	65	47,4	60	70
moški (15-65)	35,3	28,1	39,4	24,2	15,6	15,8	18,2	0	34,3	56,3	5,9	57,1	60,6	43,8	54,3	96,9	54,5	76,5	76,5
ženske (15-65)	29	46,9	31,2	28,1	57,6	59,4	61,3	6,1	56,3	83,7	83,7	13,8	56,7	56,6	24,2	90	33,3	83,3	80,6
moški (nad 65)	100	0	0	100	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	100	0	100	100
ženske (nad 65)	28,6	42,9	42,9	28,6	71,4	71,4	71,4	0	83,3	42,9	42,9	16,7	44,4	62,5	16,7	66,6	42,9	71,4	57,1
otroci (10-14)	0	0	0	0	16,6	16,6	16,6	0	33,3	0	16,6	0	16,6	16,6	0	50	0	16,6	66,6

18 Opravljanje značilnih kmečkih opravil glede na položaj v družini in zaposlenost moža
gospodar (mož) zaposlen

	čiš- čenje hleva	mol- ža živine	krma goveje krme	sili- ranje krme	čiš- čenje svin- jaka	krm- ljenje praši- čev	prip- rava krme za praši- če	paša živi- ne	skrb za perut- nino	se- tev	gno- jenje	oran- je	okopa- vanje	ple- tev	škro- plje- nje	spra- vilo pri- delka	delo v sado- vnja- ku	delo v vino- gra- du	delo na trav- niku
gospo- dar	15,5	0	12,5	0	50	33,3	60	0	60	60	33,3	60	40	0	60	75	44,4	55,5	44,4
gospo- darica	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
moški (15-65)	25	0	0	25	0	0	25	0	0	0	50	50	0	0	50	40	50	75	50
ženske (15-65)	30	36,3	27,2	24,1	54,5	72,7	72,7	10	63,6	27,2	27,2	10	41,7	58,3	0	9	44,4	90	60
moški (nad 65)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ženske (nad 65)	0	0	0	0	0	0	0	0	50	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
otraci (10-14)	0	0	0	0	0	0	0	0	100	100	100	100	0	0	0	100	0	100	0

21 Opravljanje značilnih kmečkih opravil glede na položaj v družini in socioekonomske strukture
mešano enakovredno

	čiš- čenje hleva	Mol- ža živine	krma goveje	sili- ranje krme	čiš- čenje jaka	krm- ljenje čev	prip- rava za praši- če	paša živi- ne	skrb za perut- nino	se- tev	gno- jenje	oran- je	okopa- vanje	ple- te	škro- plje- nje	spra- vilo pri- delka	delo v sado- vnja- ku	delo v vino- gra- du	delo na trav- niku
gospo- dar	50	12,5	50	12,5	50	50	37,5	12,5	25	50	50	50	62,5	37,5	50	75	62,5	87,5	75
gospo- darica	25	50	25	0	50	50	25	0	25	50	50	50	25	25	25	50	0	75	50
moški (15-65)	10	10	10	10	20	20	30	0	30	40	50	50	30	20	40	100	50	70	70
ženske (15-65)	30	40	20	20	60	60	60	10	50	50	50	30	40	70	20	90	70	80	80
moški (nad 65)																			
ženske (nad 65)	0	0	0	0	0	0	0	0	100	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
otroci (10-14)	0	0	0	0	100	100	100	0	100	0	100	0	100	100	0	100	0	100	100

22 Opravljanje značilnih kmečkih opravil glede na položaj v družini in socioekonomske strukture
mešano pretežno nekmečko

	čiš- hleva	Mol- ža	krma goveje živine	sili- ranje krme	čiš- čenje jaka	krm- ljenje čev	prip- rava za	paša živi- ne praši- če	skrb za perut- nino	se- tev	gno- jenje	oran- je	okopa- vanje	ple- tev	škro- plje- nje	spra- vilo pri- delka	delo v sado- vnja- ku	delo v vino- gra- du	delo na trav- niku
gospo- dar	40	20	20	20	40	20	40	0	20	80	60	40	60	60	60	60	80	60	40
gospo- darica																			
moški (15-65)	0	0	0	20	0	0	0	0	0	60	100	80	80	80	60	80	40	80	60
ženske (15-65)	28,6	28,6	28,6	42,9	42,9	57,1	57,1	0	57,1	14,3	14,3	0	57,1	71,4	0	100	14,3	85,7	71,7
moški (nad 65)																			
ženske (nad 65)																			
otroci (10-14)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	33,3	0	100	0	0	0

23 Opravljanje značilnih kmečkih opravil glede na položaj v družini in socioekonomska strukturo
čisto kmečko

	čiš- čenje hleva	Mol- za živine	krma goveje živine	sili- ranje krme	čiš- čenje svin- jaka	krm- ljenje praši- čev	prip- rava krme za praši- če	paša živi- ne	skrb za perut- nino	se- tev	gno- jenje	oran- je	okopa- vanje	ple- tev	škro- plje- nje	spra- vilo pri- delka	delo v sado- vnja- ku	delo v vino- gra- du	delo na trav- niku
gospo- dar	14,3	0	0	0	28,6	28,6	28,6	0	28,6	14,3	14,3	14,3	0	0	14,3	42,9	14,3	14,3	0
gospo- darica	100	100	100	0	100	100	100	0	100	100	0	0	100	100	100	100	100	100	100
moški (15-65)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	100	0
ženske (15-65)	11,1	0	0	0	33,3	44,4	55,5	0	55,5	22,2	33,3	22,2	33,3	33,3	11,1	33,3	11,1	44,4	11,1
moški (nad 65)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ženske (nad 65)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
otroci (10-14)	0	0	0	0	0	0	0	0	100	100	100	100	0	0	0	100	0	100	0

24 Kdo ima v družini glavno besedo pri ...

	mož	žena	stari starši	otroci	vsi
- vzgoji otrok	40,9	62,9	20	0	/
- hodi na roditeljske sestanke	31,8	40,7	13,3	0	/
- hodi po opravkih na občino	68,2	31,5	20	18,2	/
- hodi urejati zadeve v zadrugo	50	27,8	20	22,7	/
- hodi na sestanke (KS, DRD...)	68,2	12,9	13,3	15,9	/

25 Zastopanost v odločanju o porabi denarja

	mož	žena	stari starši	otroci
- gospodinjstvo	68,2	90,7	80	38,6
- šolanje, izobraževanje	54,5	57,4	33,3	18,2
- zdravje, higiena	70,5	81,5	93,3	36,4
- razvedrilo, počitnice	56,8	46,3	53,3	38,6
- kmetovanje	65,9	62,9	53,3	22,7
- nakup kmet. strojev	54,5	42,6	46,6	34,1
- gospodarske objekte	61,4	51,9	66,6	38,6
- obnova, gradnja hiše	63,6	59,3	66,6	29,5
- nakup prev. sredstev	65,9	53,7	53,3	38,6

4. IZRABA TAL IN POSESTNE RAZMERE

Edita HORVAT, SŠ KPEU Lendava

Gyongyi KRANJEC, SŠ KPEU Lendava

4.1. NAČIN IZRABE TAL V KATASTRSKI OBČINI MOTVARJEVCI

V k. o. Motvarjevci obsegajo največje površine gozdovi in njive. Gozdovi so predvsem na desni strani Kobiljskega potoka na osojnih pobočjih. To so predvsem borovi gozdovi, ponekod tudi pomešani z bukvi-jo in hrastom. Njive obsegajo obsežna pobočja na levi strani potoka. Prst je manj kakovostna, ker vsebuje veliko peska. Na najnižjih površinah ob potoku so travniki. Tu so tla zelo vlažna in večkrat so tudi poplave. Vinogradov je v k. o. Motvarjevcih, podobno kot na ostalem delu Goričkega, zelo malo. Tu uspevajo predvsem vinske trte slabše kakovosti. Sadovnjakov je tudi zelo malo, večinoma so okoli hiš. Na njivskih površinah pridelujejo predvsem žitarice (pšenica, rž, koruza) in krompit ter industrijske rastline (sladkorna pesa). Naravni pogoji v Motvarjevcih so podobni naravnim pogojem na Kobilju, zato je tudi izraba tal podobna.

4.2. VZROKI ZEMLJIŠKE RAZDROBLJENOSTI

Eden izmed najbolj perečih problemov sodobnega kmetovanja je nedvomno razdrobljenost posesti. Vzrokov zanjo je več in se medsebojno tesno prepletajo, vendar bi vseeno lahko govorili o prevladi dveh faktorjev:

- reliefne razmere,
- dedovalna politika.

Parcelna razdrobljenost v k. o. Motvarjevci se kaže predvsem pri njivah in vinogradih, manj pa pri gozdovih in travnikih. Od 54 gospodinjstev,

ki imajo zemljo, je celo 10 takih, ki imajo svojo posest razdrobljeno na več kot 30 parcel. Posledice razdrobljene posesti se najbolj direktno odražajo v izgubi površin, v neprimerni obliki parcel, v manjšem pridelku, slabših možnostih za uporabo mehanizacije ter končno, kar je najvažnejše, v večjem potrebnem delovnem času za določeno delo. V obeh katastrskih občinah se kaže velika razdrobljenost, predvsem obdelovalnih površin, pri zasebnih lastnikih. Razdrobljenost pa ni problematična pri družbeni posesti.

4.2. LASTNIŠTVO ZEMLJE

V k. o. Motvarjevci so kmetijske površine v lasti privatnih lastnikov in kmetijske zadruga. Kmetijske površine, ki so v lasti privatnih lastnikov so razdrobljene na več parcel in so tudi različne kakovosti glede na lego.

Največ kmetijskih površin glede na socio-ekonomsko strukturo imajo v lasti čista kmečka gospodinjstva, glede na starostno strukturo pa generacijska gospodinjstva. Ostarelo prebivalstvo daje svoja zemljišča v najem, vendar zanj ni velikega zanimanja. V povprečju imajo največ zemlje glede na socio-ekonomsko strukturo mešana pretežno kmečka gospodinjstva, ki imajo v povprečju tudi največ obdelovalnih površin in vinogradov. Glede na starostno strukturo imajo v povprečju največje posesti generacijska gospodinjstva, ki imajo tudi največ obdelovalnih površin in vinogradov.

Povprečna velikost posesti v k. o. Motvarjevci je 4,5 hektarjev, povprečna velikost vinogradov 0,2 ha, povprečna velikost obdelovalnih površin pa 3,4 ha.

Povprečna velikost posesti je v k. o. Motvarjevci večja (4,5 ha) kot v k. o. Kobilje (2,5 - 3 ha). V k. o. Motvarjevci je celo 30,6 % kmetij

takih, ki imajo več kot 5 ha zemlje, v k. o. Kobilje pa je takih kmetij samo 8,7 %. V k. o. Kobilje je brez zemlje kar 42,2 % prebivalstva iz čistih nekmečkih gospodinjstev, v k. o. Motvarjevci pa samo 3,2 %.

4.3. STOPNJA INTENZIVNOSTI IZRABE

V k. o. Motvarjevci se površine glede na socio-ekonomsko strukturo najbolj intenzivno izrabljajo v čisto kmečkih gospodinjstvih, glede na starostno strukturo v generacijskih gospodinjstvih, glede na posestno strukturo pa na posestvih, velikih od 2 - 5 ha. Obstajajo tudi gospodinjstva, kjer se obdelujejo samo bližnja zemljišča, pa tudi takšna, kjer se zemlja obdeluje samo občasno. To so predvsem gospodinjstva ostarelih prebivalcev. Takšnih gospodinjstev, kjer bi bile kmetijske površine povsem opuščene, ni.

Intenzivnost obdelave je v obeh katastrskih občinah podobna. V k. o. Motvarjevci dajejo več zemlje v najem (19,4 %) kot v k. o. Kobilje (8,7 %). V k. o. Kobilje dajejo zemljo v najem ostarele in mlade družine, v k. o. Motvarjevci pa samo ostarele družine. V k. o. Kobilje mlade družine manj intenzivno obdelujejo zemljo zaradi zaposlitve v industriji, v k. o. Motvarjevci pa mlade in generacijske družine intenzivno obdelujejo zemljo, ker so to predvsem čisto kmečka ali mešana pretežno kmečka gospodinjstva, eksistenčno odvisna od dela na kmetiji.

4.4. VZROKI ZA SPREMEMBE V INTENZIVNOSTI IZRABE TAL

Spremembe v intenzivnosti izrabe tal so zatravljanje, pogozdovanje in intenzifikacija. Do zatravljanja in pogozdovanja prihaja zaradi pomanjkanja delovne sile, zaradi specializacije govedorejske proizvodnje, zaradi tega, ker je zemljišče manj primerno za kmetijsko proizvodnjo in zaradi škode, ki jih povzroča divjad na njivah. Ker prevladuje ostarelo prebivalstvo, je največji problem pomanjkanje delovne sile. Do intenzifikacije prihaja predvsem zaradi pridobitve novih obdelovalnih površin.

V zadnjem desetletju je prišlo do največjih sprememb v intenzivnosti obdelave glede na socio-ekonomsko strukturo v čistih kmečkih gospodinjstvih, glede na starostno strukturo v generacijskih gospodinjstvih, glede na posestne razmere pa v tistih gospodinjstvih, ki imajo nad 5 ha zemlje.

Vzroki za spremembe intenzivnosti izrabe tal so v obeh katastrskih občinah podobne. V obeh naseljih je velik problem odseljevanje mladih. V obeh naseljih se pojavlja tudi specializacija, ki omogoča modernejše in donosnejše kmetovanje.

Összefoglaló:

A szentlászlói kataszteri községben a legtöbb terület erdősitett, megművelt termőföld. Kevesebb a rét, a legelő, a szőlőhegy és a gyümölcsös. Nagy a feldaraboltság, különösen a termőföldeken. A föld feldaraboltságának és nem megfelelő alakjának következményei a termőföld csökkenésében, a gyengébb termésben és a gépezettel való megművelés kisebb lehetőségében nyilvánul meg. Így több időt és munkaerőt kell fordítani a föld megművelésére.

A megművelt föld részben a magántulajdonosok - földművesek tulajdonában van, részben pedig a földművesszövetkezetében. A földek elegendően megműveltek, legintenzívebben a fiatal és generációs gazdaságokban.

Az intenzitással kapcsolatban a megművelhető földeken változásokat is észlelhetünk. Például:

- elgazosodás. - fűvesítés
- erdősítés
- intenzifikáció

A változások okozói elsősorban a munkaerőhiány és a vadállomány károsítása.

26 Parcelna razdrobljenost glede na socioekonomsko strukturo

	čisto kmečko	mešano pretežno kmečko	mešano enakovredno	mešano pretežno nekmečko	čisto nekmečko	SKUPAJ
do 5	2	1	1	0	2	6
5 - 10	10	2	4	0	2	18
11 - 20	8	3	0	5	0	16
21 - 30	2	1	4	0	0	7
nad 30	8	1	2	0	0	11
SKUPAJ	30	8	11	5	4	58

27 Parcelna razdrobljenost glede na posestno strukturo

	do 0,5 ha	0,5-1 ha	1-2 ha	2-5 ha	nad 5	SKUPAJ
do 5	4	1	1	/	/	6
5 - 10	/	1	6	7	4	18
11 - 20	1	1	/	10	4	16
21 - 30	1	/	/	2	4	7
nad 30	/	/	1	3	7	11
SKUPAJ	6	3	8	22	19	54

28 Posestne razmere z ozirom na socioekonomsko strukturo

pos.r.	brez zrajje	do 0,5 ha	0,5 do 1 ha	1 do 2 ha	2 do 5 ha	nad 5 ha	SKUPAJ
-čisto kmečko	2	4	1	3	11	9	30
-mešano pretežno kmečko	0	0	0	0	2	6	8
-mešano enakovredno	0	0	1	3	3	4	11
-mešano pretežno nekmečko	0	0	0	2	3	0	0
-čisto nekmečko	2	2	1	0	3	0	8
SKUPAJ	4	6	3	8	22	19	62

29 Posestne razmere z ozirom na starostno strukturo

pos.r.	brez zemlje	do 0,5 ha	0,5 do 1 ha	1 do 2 ha	2 do 5 ha	nad 5 ha	SKUPAJ
mlado	2	1	2	1	4	1	11
generacijsko	0	1	0	1	3	10	15
zrelo	0	1	0	1	8	1	11
starajoče	0	1	1	2	5	3	12
ostarelo	2	2	0	3	2	4	13
SKUPAJ	4	6	3	8	22	19	62

30 Povprečne površine skupne posesti, obdelovalnih površin in vinogradov z ozirom na socioekonomsko strukturo gospodinjstev (v arih)

Čisto kmečko	MPK	ME	MPN	CN	ČK	MPK	ME	MPN	CN	ČK	MPK	ME	MPN	CN
*437	783,3	559,3	390	165	303,4	613,1	400,8	287,4	140,8	23,1	32,6	27,5	15,4	4,1
*405,7	783,3	559,3	390	123,7	281,7	613,1	400,8	287,4	105,6	21,5	32,6	27,5	15,4	3,1
	SKUPAJ					SKUPAJ					SKUPAJ			
	452,4					339,3					20,0			

*1/ Vsa gospodinjstva

*2/ Samo gospodinjstva z zemljo

31 Povprečne površine skupne posesti, obdelovalnih površin in vinogradov z ozirom na socioekonomsko strukturo gospodinjstev (v arih)

čisto kmečko	MPK	ME	MPN	ČN	ČK	MPK	ME	MPN	ČN	ČK	MPK	ME	MPN	ČN
*233	925	307	497,3	346	202	668	197,7	380,8	259	5,8	38	13,5	32,7	21,4
*194	925	307	497,3	292	168,4	668	197,7	380,8	219	4,8	38	13,5	32,7	18
	SKUPAJ					SKUPAJ					SKUPAJ			
	452,4					339,3					20,0			

*1/ Na gospodinjstva

*2/ Samo gospodinjstva z zemljo

32 Spremembe v lastništvu zemlje glede na socialno strukturo

	najeli zemljo	dali zemljo v najem	kupili zemljo	prodali zemljo	darovali zemljo	dobili zemljo v dar	so vam zemljo odvzeli	skupaj
čisto kmečko	3	4	1	6	2	2	5	23
mešano pretežno kmečko	3	/	/	1	/	/	/	4
mešano enakovredno	/	3	/	2	1	1	/	7
mešano pretežno nekmečko	1	/	1	/	/	/	/	2
čisto nekmečko	/	/	/	/	/	/	/	/
SKUPAJ	7	7	2	9	3	3	5	36

33 Spremembe v lastništvu zemlje glede na starostno strukturo

	najeli zemljo	dali zemljo v najem	kupili zemljo	prodali zemljo	darovali zemljo	dobili zemljo v dar	so vam zemljo odvzeli	skupaj
mlado	2	1	1	2	1	2	/	9
generacijsko	5	/	/	/	/	/	/	5
zrelo	/	2	/	3	2	/	/	7
starajoče	/	2	/	2	/	/	3	7
ostarelo	/	2	1	2	/	1	2	8
SKUPAJ	7	7	2	9	3	3	5	36

34 Spremembe v lastništvu zemlje glede na posestno strukturo

	najeli zemljo	dali zemljo v najem	kupili zemljo	prodali zemljo	darovali zemljo	dobili zemljo v dar	so vam zemljo odvzeli	skupaj
brez zemlje	/	/	/	/	/	/	1	1
do 0,5 ha	/	/	/	/	/	/	1	2
0,5 do 1 ha	1	/	/	/	/	/	/	2
1 do 2 ha	/	2	/	1	/	/	/	3
2 do 5 ha	1	3	2	6	3	2	/	17
nad 5 ha	5	2	/	1	/	/	3	11
SKUPAJ	7	7	2	9	3	3	5	36

35 Zanimanje za zakup zemlje glede na socialno strukturo

	ne, sploh ne	ne, dovolj zemlje imamo že v zakupu	da, vendar samo od privatnika	da, vseeno od koga	zemlje ni na razpolago	skupaj
čisto kmečko	26	2	1	1	/	30
mešano pretežno kmečko	7	1	/	/	/	/
mešano enakovredno	11	/	/	/	/	11
mešano pretežno nekmečko	5	/	/	/	/	5
čisto nekmečko	8	/	/	/	/	8
SKUPAJ	57	3	1	1	/	62

36 Zanimanje za zakup zemle glede na starostno strukturo

	ne, sploh ne	ne, dovolj zemlje imamo že v zakupu	da, vendar samo od privatnika	da, vseeno od koga	zemlje ni na razpolago	skupaj
malo generacijsko	9	/	1	1	/	11
zrelo	13	2	/	/	/	15
starajoče	11	/	/	/	/	11
ostarelo	12	/	/	/	/	12
ostarelo	12	1	/	/	/	13
SKUPAJ	57	3	1	1	/	62

37 Zanimanje za zakup zemlje glede na posestno strukturo

	ne, sploh ne	ne, dovolj zemlje imamo že v zakupu	da, vendar samo od privatnika	da, vseeno od koga	zemlje ni na razpolago	skupaj
brez zemlje	3	/	1	/	/	4
od 0,5 ha	5	1	/	/	/	6
0,5 do 1 ha	2	/	/	1	/	3
1 do 2 ha	8	/	/	/	/	8
2 do 5 ha	22	/	/	/	/	22
nad 5 ha	17	2	/	/	/	19
SKUPAJ	57	3	1	1	/	62

38 INTENZIVNOST IZRABE GLEDE NA SOCIOEKONOMSKO STRUKTURO

	ČISTO KMEČKO	MEŠANO PRETEŽNO KMEČKO	MEŠANO ENAKO- VREDNO	MEŠANO PRETEŽNO NEKMEČKO	ČISTO NEKMEČKO	SKUPAJ
Intenzivno se obdelujejo vse kmetijske površine	22	7	11	5	4	49
Obdelujejo se samo bližnja kmetijske zemljišča	5	1	-	-	-	6
Zemlja se obdeluje občasno	3	-	-	-	-	-
Kmetijske površine so v celoti opuščene	-	-	-	-	-	-
SKUPAJ	30	8	11	5	4	58

39 INTENZIVNOST IZRABE GLEDE NA STAROSTNO STRUKTURO

	MLADO	GENERACIJSKO	ZRELO	STARAJOČE	OSTARELO	SKUPAJ
Intenzivno se obdelujejo vse kmetijske površine	9	15	9	10	6	49
Obdelujejo se samo bližnja kmetijska zemljišča	-	-	2	2	2	6
Zemlja se obdeluje občasno	-	-	-	-	3	3
Kmetijske površine so v celoti opuščene	-	-	-	-	-	-
SKUPAJ	9	15	11	12	11	58

40 INTENZIVNOST IZRABE GLEDE NA POSESTNO STRUKTURO

	DO -0,5 ha	-0,5-1 ha	1-2 ha	2-5 ha	nad 5 ha	SKUPAJ
Intenzivno se obdelujejo vse kmetijske površine	4	3	6	19	16	49
Obdelujejo se samo bližnja kmetijska zemljišča	2	-	1	3	1	7
Zemlja se obdeluje občasno	-	-	1	-	2	3
Kmetijske površine so v celoti opuščene	-	-	-	-	-	-
SKUPAJ	6	3	8	22	19	58

41 SPREMENJENE INTENZIVNOSTI OBDELAVE V ZADNJEM DESETLETJU GLEDE
NA SOCIOEKONOMSKO STRUKTURO

	ČISTO KMEČKO	MEŠANO PRETEŽNO KMEČKO	MEŠANO ENAKO- VREDNO	MEŠANO PRETEŽNO NEKMEČKO	ČISTO NEKMEČKO	SKUPAJ
DA	15	5	4	3	2	29
NE	15	3	7	2	2	29
SKUPAJ	30	8	11	5	4	58

42 SPREMEMBE V INTENZIVNOSTI OBDELAVE V ZADNJEM DESETLETJU GLEDE
NA STAROSTNO STRUKTURO

	MLADO	GENERACIJSKO	ZRELO	STARAJOČE	OSTARELO	SKUPAJ
DA	3	9	5	7	5	29
NE	6	6	6	5	6	29
SKUPAJ	9	15	11	12	11	58

43 SPREMEMBE V INTENZIVNOST OBDELAVE V ZADNJEM DESETLETJU GLEDE
NA POSESTNO STRUKTURO

	DO 0,5 ha	0,5-1 ha	1-2 ha	2-5 ha	nad 5 ha	SKUPAJ
DA	3	1	5	8	12	29
NE	3	2	3	14	7	29
SKUPAJ	6	3	8	22	19	58

44 TIPOLOGIJA SPREMINJANJA IZRABE TAL GLEDE NA
- SOCIOEKONOMSKO STRUKTURO

	ZATRAVLJA- NJE	OGOZDOVA- NJE	INTENZIFI- KACIJA	ZATRAVLJANJE IN INTENZIFI- KACIJA	ZATRAVLJA- NJE IN OGOZDOVANJE	SKUPAJ
Čisto kmečko	3	2	4	4	1	14
Mešano pretežno kmečko	1	-	3	1	1	6
Mešano enako- vredno	1	1	5	1	-	8
Mešano pretežno nekmečko	-	-	1	2	-	3
Čisto nekmečko	-	-	-	-	-	-
SKUPAJ	5	3	13	8	2	31

45 TIPOLOGIJA SPREMINJANJA IZRABE TAL GLEDE NA
- STAROSTNO STRUKTURO

	ZATRAVLJA- NJE	OGOZDOVA- NJE	INTENZIFI- KACIJA	ZATRAVLJANJE IN INTENZIFI- KACIJA	ZATRAVLJA- NJE IN OGOZDOVANJE	SKUPAJ
Mlado	-	-	2	1	-	3
Generacijsko	1	-	7	3	-	11
Zrelo	-	1	2	2	-	5
Starajoče	1	1	1	1	2	6
Ostarelo	3	1	1	1	-	6
SKUPAJ	5	3	13	8	2	31

46 TIPOLOGIJA SPREMINJANJA IZRABE TAL GLEDE NA
- POSESTNO STRUKTURO

	ZATRAVLJA- NJE	OGOZDOVA- NJE	INTENZIFI- KACIJA	ZATRAVLJANJE IN INTENZIFI- KACIJA	ZATRAVLJA- NJE IN OGOZDOVANJE	SKUPAJ
Brez zemlje	-	-	-	-	-	-
Do -,5 ha	-	-	-	1	-	1
-,5 do 1 ha	-	-	1	-	-	1
1 do 2 ha	3	2	1	3	-	9
2 do 5 ha	-	1	3	1	1	6
nad 5 ha	2	-	8	3	1	14
SKUPAJ	5	3	13	8	2	31

47 DELEŽ KMETIJSKIH ZEMLJIŠČ, KJER JE PRIŠLO DO SPREMENB V
NAMEMBNOSTI IZRABE GLEDE NA
- SOCIOEKONOMSKO STRUKTURO

	CISTO KMEČKO	MEŠANO PRETEŽNO KMEČKO	MEŠANO ENAKO- VREDNO	MEŠANO PRETEŽNO NEKMEČKO	CISTO NEKMEČKO	SKUPAJ
Do 19%	8	3	5	2	0	18
20-39%	1	1	-	-	-	2
40-59%	1	-	-	-	-	1
60-79%	-	-	-	-	-	-
Nad 80%	2	-	-	-	-	2
SKUPAJ	12	4	5	2	0	23

48 DELEŽ KMETIJSKIH ZEMLJIŠČ, KJER JE PRIŠLO DO SPREMENB V
NAMEMBNOSTI IZRABE GLEDE NA
- STAROSTNO STRUKTURO

	MLADO	GENERACIJSKO	ZRELO	STARAJOČE	OSTARELO	SKUPAJ
Do 19%	3	7	3	4	1	18
20-39%	-	1	-	-	1	2
40-59%	-	-	-	-	1	1
60-79%	-	-	-	-	-	-
Nad 80%	-	-	-	-	2	2
SKUPAJ	3	8	3	4	5	23

49 DELEŽ KMETIJSKIH ZEMLJIŠČ, KJER JE PRIŠLO DO SPREMENB V
NAMEMBNOSTI IZRABE GLEDE NA
- POSESTNO STRUKTURO

	BREZ ZEMLJE	DO 0,5 ha	0,5-1 ha	1-2 ha	2-5 ha	nad 5 ha	SKUPAJ
Do 19%	-	-	1	4	4	9	18
20-39%	-	-	-	-	-	2	2
40-59%	-	1	-	-	-	-	1
60-79%	-	-	-	-	-	-	-
Nad 80%	1	-	-	1	0	0	2
SKUPAJ	1	1	1	5	4	11	23

50 VZROKI ZA ZATRAVLJANJE NJIVSKIH POVRŠIN GLEDE NA
- SOCIOEKONOMSKO STRUKTURO

	ZEMLJIŠČE JE BILO MANJ PRIMERNO ZA NJIVSKO PROIZVODNJO	ZARADI POMANJ- KANJA DELOVNE SILE	SPECIALI- ZIRALI SMO GOVEDOREJSKO PROIZVODNJO	NA NJIVAH JE DIVJAD POVZ- ROČA PREVEČ ŠKODE	SKUPAJ
Čisto kmečko	2	9	-	2	13
Mešano pretežno kmečko	-	1	-	2	3
Mešano enakovredno	2	-	1	1	4
Mešano pretežno nekmečko	1	-	1	-	2
Čisto nekmečko	-	-	-	-	-
SKUPAJ	5	10	2	5	22

51 VZROKI ZA ZATRAVLJANJE NJIVSKIH POVRŠIN GLEDE NA
- STAROSTNO STRUKTURO

	ZEMLJIŠČE JE BILO MANJ PRIMERNO ZA NJIVSKO PROIZVODNJO	ZARADI POMANJ- KANJA DELOVNE SILE	SPECIALI- ZIRALI SMO GOVEDOREJSKO PROIZVODNJO	NA NJIVAH JE DIVJAD POVZ- ROČA PREVEČ ŠKODE	SKUPAJ
Mlado	1	-	1	-	2
Generacijsko	1	1	1	1	4
Zrelo	-	3	-	1	4
Starajoče	3	1	-	2	6
Ostarelo	-	5	-	1	6
SKUPAJ	5	10	2	5	22

52 VZROKI ZA ZATRAVLJANJE NJIVSKIH POVRŠIN GLEDE NA
- POSESTNO STRUKTURO

	ZEMLJIŠČE JE BILO MANJ PRIMERNO ZA NJIVSKO PROIZVODNJO	ZARADI POMANJ- KANJA DELOVNE SILE	SPECIALI- ZIRALI SMO GOVEDOREJSKO PROIZVODNJO	NA NJIVAH JE DIVJAD POVZ- ROČA PREVEČ ŠKODE	SKUPAJ
Brez zemlje	-	-	-	-	-
Do 0,5 ha	-	1	-	-	1
0,5 do 1 ha	-	-	1	-	1
1 do 2 ha	2	5	-	3	10
2 do 5 ha	1	2	1	0	4
Nad 5 ha	2	2	-	2	6
SKUPAJ	5	10	2	5	22

5. EKONOMIKA KMETIJSTVA

Danica BALAŽIČ, SŠ KPEU Lendava

Lenka LAZAR, SŠ KPEU Lendava

Darinka WEIGL, SŠC TOZD SDENŠ PE Srednja družboslovna šola Ptuj

5.1. ŽIVINSKI FOND

Primerjavo živinskega fonda v naselju Motvarjevci med letoma 1976 in 1986 smo izvedli s pomočjo ankete. Podatki izpred desetih let niso povsem natančni, saj so jih anketiranci navajali po spominu. Na splošno lahko rečemo, da je v Motvarjevcih pestra sestava živine (konji, biki, krave, teleta, junice, svinje, zajci, perutnina). Najmočnejše zastopane kategorije so krave 43,7 %, biki s 19,8 % in svinje s 14,66 %. V primerjavi z letom 1976 se je delež omenjenih kategorij v celotnem živinskem fondu zmanjšal, povečal pa se je delež junic, zajcev in perutnine.

Povprečno število glav normalne živine na gospodinjstvo je največje v mešanih pretežno kmečkih gospodinjstvih - 6,56 glav normalne živine. Najmanjše je v čistih nekmečkih gospodinjstvih - 1,10 glav normalne živine. Glede na starostno strukturo gospodinjstev pa prednjačijo generacijska gospodinjstva z 9,89 glavami normalne živine, zaostajajo mlada gospodinjstva z 1,43 glavami normalne živine.

Ugotavljali smo tudi število glav normalne živine na gospodinjstvo glede na posestno, starostno in socio-ekonomsko strukturo. Primerjava števila glav normalne živine leta 1986 z letom 1976 glede na posestno strukturo kaže največji padec v nižjih kategorijah. Poveča pa se v kategorijah od 0,5 - 1 ha in od 1 - 2 ha.

Glede na socio-ekonomsko strukturo je največji padec glav normalne živine v čistih kmečkih gospodinjstvih. Glede na starostno strukturo pa je delež glav normalne živine ostal nespremenjen.

Primerjali smo tudi število glav normalne živine na 1 ha obdelovalne zemlje po gospodinjstvih. Največja obremenitev je pri generacijskih gospodinjstvih - 1,47 glav normalne živine na hektar in starajočih gospodinjstvih - 1,44 glav normalne živine na hektar. Najmanjša obremenjenost je pri mladih gospodinjstvih - 0,84 glav normalne živine na hektar. Glede na socio-ekonomsko strukturo pa je največja obremenjenost pri čistih kmečkih gospodinjstvih - 1,75 glav normalne živine na hektar, najmanjša pa v čisto nekmečkih gospodinjstvih - 0,78 glav normalne živine na hektar. Število gospodinjstev brez živine je ostalo nespremenjeno (3).

5.2. KMETIJSKA MEHANIZACIJA

Mehaniziranost kmetijske proizvodnje omogoča intenzivnejše izkoriščanje obdelovalnih površin ob hkratnem razbremenjevanju delovne sile pri najtežavnejših opravilih. Velik del površin je preobremenjenih z mehanizacijo, del pa je skoraj brez nje.

Mehanizacijo lahko delimo glede na pomen na dve zvrsti.

Nekateri stroji so povsod običajni spremljevalec in lajšajo značilna kmečka opravila (motorna žaga, kosilnica, traktor), drugi pa so že znanilci usmerjene proizvodnje (trosilnik, sejalnik, molzni stroj). V Motvarjevcih predstavlja traktor pretežni del mehanizacije - 64,5 %.

Največ strojev imajo mešana pretežno kmečka gospodinjstva. Glede na starostno strukturo pa imajo zrela gospodinjstva največ strojev, glede na posestno strukturo pa so najboljše mehanizirana gospodinjstva, ki imajo nad 5 hektarjev zemlje.

Največ kmetijskih strojev je bilo kupljenih po letu 1976.

5.3. UPORABA UMTENIH GNOJIL

V socio-ekonomski strukturi uporabljajo največje količine gnojil pretežno kmečka gospodinjstva - 429,5 kilogramov. Pri starostni strukturi smo ugotovili, da največ gnojila uporabljajo generacijska gospodinjstva - 533,51 kg. Glede na posestno strukturo pa porabijo največ gnojil gospodinjstva, ki imajo nad 5 ha zemlje - 1.325,3 kg.

5.4. STANJE HLEVOV GLEDE NA SOCIO-EKONOMSKO STAROSTNO IN POSESTNO STRUKTURO

Največ hlevov pri gospodinjstvih v Motvarjevcih je starih, a še uporabnih 33,9 %. Največ hlevov imajo čisto kmečka gospodinjstva - 45,2 %, generacijska 22,6 % ter gospodinjstva z 2 - 5 hektarja zemlje pa 35,5 %.

5.5. VKLJUČENOST V KMEČKE SKUPNOSTI

Največ gospodinjstev ni vključenih v nobeno kmečko skupnost - 77,4 %. 21 % jih je vključenih v strojno skupnost, v mlekarstvo pa 1,6 %. V strojno skupnost je vključenih največ generacijskih gospodinjstev, mešanih pretežno kmečkih ter gospodinjstev z več kot 5 hektarji zemlje. Večina se jih ni pripravljena vključiti v kmetijske skupnosti - 95 %. V strojno skupnost se jih je pripravljeno vključiti 3,2, v mlekarstvo pa 1,8 %.

5.6. OCENA USPEŠNEGA DELOVANJA POSPEŠEVALNE SLUŽBE

Glede na socio-ekonomsko strukturo se zdi čistim kmečkim gospodinjstvom dobro delovanje pospeševalne službe, mešana enakovredna, mešana pretežno nekmečka in čista nekmečka gospodinjstva so srednje zadovoljna. Glede na starostno strukturo so generacijska, zrela in starajoča gospodinjstva zadovoljna, mlada in ostarela gospodinjstva pa so srednje zadovoljna.

5.7. PRIMERJAVA

V obeh naseljih so najmočnejše zastopane kategorije živine: krave, svinje in biki. V Kobilju se je delež omenjenih kategorij v primerjavi z letom 1976 v celotnem živinskem fondu povečal, v Motvarjevcih pa se je zmanjšal. Zanimivost pa je, da so konji v Kobilju izginiti, v Motvarovcih pa je ostalo število konjev nespremenjeno. V obeh vaseh je povprečno število glav normalne živine največje v mešanih pretežno kmečkih gospodinjstvih, najmanjše pa v čistih nekmečkih gospodinjstvih. Glede na starostno strukturo pa prednjačijo generacijska gospodinjstva, medtem, ko v Kobilju zaostajajo ostarela gospodinjstva, v Motvarjevcih pa mlada. Primerjava glav normalne živine leta 1986 : 1976 glede na posestno strukturo kaže najnižji padec v gospodinjstvih brez zemlje. V Kobilju je velik padec v kategorijah do 0,5 ha in 0,5 - 1 ha, v Motvarjevcih pa nad 5 ha. V Kobilju se je število GNŽ povečalo v kategoriji nad 5 ha, v Motvarjevcih pa v kategorijah do 0,5 ha in 0,5 - 2 ha.

Največja obremenitev gospodinjstev v Kobilju je pri zrelih gospodinjstvih, v Motvarjevcih pa pri generacijskih. Najmanjša je pri ostarelih, v Motvarjevcih pa pri mladih gospodinjstvih. Glede na socio-ekonomsko strukturo je v Kobilju največja obremenjenost v mešanih pretežno kmečkih gospodinjstvih, v Motvarjevcih pa v čistih kmečkih. V obeh vaseh pa je najmanjša obremenjenost v čistih nekmečkih gospodinjstvih. Število gospodinjstev brez živine v Kobilju pada, v Motvarjevcih pa je ostalo nespremenjeno.

V obeh vaseh predstavlja pretežni del mehanizacije traktor s priključki. V Kobilju največ kupujejo stroje mešana pretežno nekmečka gospodinjstva in mešana enakovredna, v Motvarjevcih pa mešana pretežno kmečka gospodinjstva.

Összefoglaló:

Szentlászlón következő az állatállomány összetétele: tehén 43,7 %, bika 18,8 %, disznó 14,6 %. Az 1976-os esztendővel összehasonlítva az említett kategóriák száma csökkent, viszont az üszók, nyulak és a baromfi száma növekedett.

Összehasonlítottuk az állatállományt (a szarvasmarhaállományt) egy hektár termőföldre nézve a háztartások szerint. A legnagyobb megterhelést a generációs háztartásoknál észleltük, a legalacsonyabbat pedig a fiatal háztartásoknál.

A mehanizációt két csoportra oszthatjuk. A legfőbb gépezetek mindenütt kötelezően használatosak, a nagyobb és speciális gépek pedig az irányított gazdaságokban találhatók. Szentlászlón a traktorok száma 64,7 %, a motorfűrészeké 48,3 %, a szénaforgatóké 47,5 %. A legtöbb gépezetet 1976 után szereztek be.

Tabela 53

Posedovanje živine glede na socio-ekonomsko strukturo prebivalstva

	Čisto kmeč.	Mešano pretež. kmečko	Mešano enakovredno	Mešano pretežno nekmečko	Čisto nekmečko	Skupaj
DA	28	8	11	5	6	58
NE	2	-	-	-	2	4
	30	8	11	5	8	62

Tabela 54

Posedovanje živine glede na starostno strukturo prebivalstva

	Mlado	Generacijsko	Zrelo	Starajoče	Ostarelo	Skupaj
DA	9	15	11	12	11	58
NE	2	-	-	-	2	4
	11	15	11	12	13	62

Tabela 55

Število GNŽ na gospodinjstvih glede na socio-ekonomsko strukturo leta 1986

	ČK	MPK	ME	MPN	ČN	Skupaj
brez živine	2	-	-	-	2	4
do 0,5	4	-	2	-	-	6
0,5-1	2	-	2	-	5	9
1 - 2	4	-	-	1	-	5
2 - 5	6	2	2	4	1	15
5 - 10	8	4	3	-	-	16
nad 10	4	2	2	-	-	8
Skupaj	30	8	11	5	8	62

Tabela 56

Število GNŽ na gospodinjstvih glede na socio-ekonomsko strukturo leta 1976

	ČK	MPK	ME	MPN	ČN	Skupaj
brez živine	2	-	-	-	5	7
do 0,5	3	-	1	1	-	4
0,5 - 1	1	-	-	-	2	3
1 - 2	1	-	-	-	-	1
2 - 5	6	-	5	1	1	15
5 - 10	6	4	3	2	-	14
nad 10	9	4	2	1	-	16
Skupaj	30	8	11	5	8	62

Tabela 57

Število GNŽ na gospodinjstvih glede na starostno strukturo leta 1986

	M	G	Z	ST	OST	Skupaj
brez živine	2	-	-	-	2	4
do 0,5	-	-	-	1	5	6
0,5 - 1	5	1	1	1	2	10
1 - 2	-	1	2	4	1	8
2 - 5	2	4	3	1	1	11
5 - 10	2	3	3	4	1	13
nad 10	-	6	2	1	1	10
Skupaj	11	15	11	12	13	62

Tabela 58

Število GNŽ na gospodinjstvih glede na starostno strukturo leta 1976

	M	G	Z	ST	OST	Skupaj
brez živine	5	-	-	-	2	7
do 0,5	-	-	2	1	2	5
0,5 - 1	1	-	1	1	-	3
1 - 2	-	-	-	1	-	1
2 - 5	2	1	3	4	5	15
5 - 10	3	6	3	2	1	15
nad 10	-	8	2	3	3	16
Skupaj	11	15	11	12	13	62

Tabela 59

Število GNŽ na gospodinjstvih glede na posestno strukturo leta 1986

	1	2	3	4	5	6	Skupaj
brez živine	3	1	-	-	-	-	4
do 0,5	-	2	-	3	-	1	6
0,5 - 1	1	3	2	1	3	-	10
1 - 2	-	-	-	1	3	-	4
2 - 5	-	-	1	1	10	3	14
5 - 10	-	-	-	2	4	8	14
nad 10	-	-	-	-	2	6+ 1	9
Skupaj	4	6	3	8	22	19	62

Tabela 60

Število GNŽ na gospodinjstvih glede na posestno strukturo leta 1976

	1	2	3	4	5	6	Skupaj
brez živine	3	1	1	-	-	2	7
do 0,5	-	1	1	2	2	-	6
0,5 - 1	-	2	-	-	1	-	3
1 - 2	-	-	-	-	1	-	1
2 - 5	-	2	1	6	3	3	15
5 - 10	-	-	-	-	10	5	15
nad 10	1	-	-	-	5	9	15
Skupaj	4	6	3	8	22	19	62

Tabela 61

Spreminjanje števila živine v obdobju 1976 - 1986 glede na socio-ekonomsko strukturo

	Čisto kmečko	Mešano pretežno kmečko	Mešano enakovredno	Mešano pretežno nekmečko	Čisto nekmečko	Skupaj
brez živine	1	-	-	-	2	3
zmanjšanje	17	4	4	4	1	30
ni sprememb	3	2	3	-	1	9
povečanje	9	2	4	1	4	20
Skupaj	30	8	11	5	8	62

Tabela 62

Spreminjanje števila živine v obdobju 1976 - 1986 glede na starostno strukturo

	Mlado	Genera- cijsko	Zrelo	Stara- joče	Osta- relo	Skupaj
brez živine	2	-	-	-	1	3
zmanjšanje	3	8	3	9	7	30
ni sprememb	1	4	-	2	2	9
povečanje	5	3	8	1	3	20
Skupaj	11	15	11	12	13	62

Tabela 63

Spreminjanje števila živine v obdobju 1976 - 1986 glede na posestno strukturo

	Brez zemlje	Do 0,5 ha	0,5 - 1 ha	1 - 2 ha	2 - 5 ha	Nad 5 ha	Skupaj
brez živine	3	-	-	-	-	-	3
zmanjšanje	1	1	1	6	13	8	30
ni sprememb	-	3	-	-	1	5	9
povečanje	-	2	2	2	8	6	20
Skupaj	4	6	3	8	22	19	62

Tabela 64

Povprečno število GNŽ glede na socio-ekonomsko strukturo leta 1986

	ČK	MPK	ME	MPN	ČN
V. G. */	4,94	6,56	4,93	2,90	1,10
V. Z. Z. **/	4,94	7,38	5,37	2,90	1,10

*/ Vsa gospodinjstva.

**/ Samo gospodinjstva z živino.

Tabela 65

Povprečno število GNŽ glede na starostno strukturo leta 1986

	M 1	G	Z	ST	OST
*/	1,43	9,89	2,55	5,52	2,59
**/	1,91	9,23	3,32	4,60	2,81

*/ Vsa gospodinjstva.

**/ Samo gospodinjstva z živino.

Tabela 66

Povprečno število GNŽ glede na posestno strukturo leta 1986

Brez zemlje	do 0,5 ha	0,5 - 1 ha	1 - 2 ha	2 - 5 ha	nad 5 ha
*/	0,35	1,52	1,93	4,00	8,81
**/	0,53	1,14	1,71	4,00	8,81

*/ Vsa gospodinjstva.

**/ Samo gospodinjstva z živino.

Tabela 67

Povprečno število GNŽ glede na socio-ekonomsko strukturo leta 1976

	ČK	MPK	ME	MPN	ČN
*/	5,83	13	5,83	5,68	0,48
**/	7,1	9,78	14	5,68	1,3

*/ Vsa gospodinjstva.

**/ Samo gospodinjstva z živino.

Tabela 68

Povprečno število GNŽ glede na starostno strukturo leta 1976

	M	G	Z	ST	OST
*/	2,31	10,57	5	8,54	4,3
**/	4,62	9,8	6,6	7,11	5

*/ Vsa gospodinjstva.

**/ Samo gospodinjstva z živino.

Tabela 69

Povprečno število GNŽ glede na posestno strukturo leta 1976

Brez zemlje	do 0,5 ha	0,5 - 1 ha	1 - 2 ha	2 - 5 ha	nad 5 ha
*/ -	-	-	3	8	9,68
**/ -	-	-	3,45	6	10,22

*/ Vsa gospodinjstva

**/ Samo gospodinjstva z živino.

Tabela 70

Obremenjenost obdelovalnih zemljišč z GNŽ leta 1986

Socio-ekonomska struktura					Starostna struktura					Posestna struktura					
ČK	MDK	ME	MPN	ČN	M	G	Z	ST	OST	Brez zemlje	do 0,5 ha	0,5 - 1 ha	1 - 2 ha	2 - 5 ha	nad 5 ha
1,75	1,06	1,2	1,0	0,78	0,84	1,47	1,29	1,44	1,18	-	2,56	1,72	1,06	1,33	1,37

Tabela 71

Obremenjenost obdelovalnih zemljišč z GNŽ leta 1986

Socio-ekonomska struktura					Starostna struktura					Posestna struktura					
ČK	MDK	ME	MPN	ČN	M	G	Z	ST	OST	Brez zemlje	do 0,5 ha	0,5 - 1 ha	1 - 2 ha	2 - 5 ha	nad 5 ha
2,07	2,12	1,42	1,97	0,46	1,37	1,58	2,57	2,24	1,96	-	-	-	1,67	2,65	1,5

Tabela 72

Struktura živinskega fonda leta 1986

	Št. GNŽ	%
Konji	5,2	2,3
Biki	44,8	19,8
Voli	-	-
Krave	99	43,7
Junice	28,4	12,6
Teleta	6	2,6
Svinje	33	14,6
Mladi pujsi	1,37	0,6
Ovce	-	-
Jagenjčki	-	-
Koze	-	-
Kozlički	-	-
Zajci	4,44	2
Perutnina	4,07	1,8
Skupaj	226,28	100

Tabela 73

Struktura živinskega fonda leta 1976

	ŠT. GNŽ	%
Konji	11,7	3,1
Biki	81,2	21,7
Voli	-	-
Krave	17,5	46,9
Junice	27,3	7,3
Teleta	11	2,9
Svinje	57,9	15,5
Mladi pujsi	4,18	1,1
Ovce	-	-
Jagenjčki	-	-
Koze	-	-
Kozlički	-	-
Zajci	2,3	0,6
Perutni na	3,33	0,9
Skupaj	373,91	100

Tabela 74

Opremljenost s kmetijsko mehanizacijo glede na socio-ekonomsko strukturo

	ČK	MPK	ME	MPN	ČN
motorna kosilnica	10,7	55,5	41,6	40	-
traktor	42,8	100	75	100	12,5
obračalnik	39,2	88,8	50	40	-
nakladalna prikolica	7,1	22,2	∞	-	-
nakladalne vile	-	11,1	8,3	-	-
trosilnik hlevskega gnoja	14,2	66,6	16,6	-	-
trosilnik mineralnih gnojil	14,2	33,3	16,6	50	-
sod za gnojevko	-	33,3	16,6	-	-
sejalnik	14,2	55,5	8,3	40	-
motokultivator	10,7	11,1	25	60	-
silos	10,7	22,2	16,6	60	-
molzni stroj	3,5	11,1	8,3	-	-
motorna žaga	35,7	88,8	41,6	60	25

Tabela 75

Opremljenost s kmetijsko mehanizacijo glede na starostno strukturo

	M	G	Z	ST	OST
motorna kosilnica	-	-	-	-	-
traktor	58,3	107,3	46,1	60	14,2
obračalnik	16,6	92,8	30,7	70	2,3
nakladalna prikolica	-	21,4	-	10	-
nakladalne vile	-	14,2	-	-	-
trosilnik hlevskega gnoja	8,3	57,1	7,7	20	-
trosilnik mineralnih gnojil	8,3	42,8	14,2	10	-
sod za gnojevko	-	50	-	-	-
sejalnik	-	57,1	-	30	7,7
motokultivator	25	28,5	23	10	-
silos	8,3	42,8	7,4	-	-
molzni stroj	-	21,4	-	-	-
motorna žaga	41,6	100	46,1	50	-

Tabela 76

Opremljenost s kmetijsko mehanizacijo glede na posestno strukturo

	Brez zemlje	do 0,5 ha	0,5 - 1 ha	1 - 2 ha	2 - 5 ha	nad 5 ha
motorna kosilnica					31,8	36,8
traktor					86,3	78,9
obračalnik					54,5	94,7
nakladalna prikolica					9,1	10,5
nakladalne vile					-	10,5
trosilnik hlevskega gnoja					9,1	52,6
trosilnik mineralnih gnojil					18,1	31,5
sod za gnojevko					9,1	31,5
sejalnik					13,6	47,3
motokultivator					41	5,2
silos					9,1	31,5
molzni stroj					-	15,7
motorna žaga					68,1	73,6

Tabela 77

Obdobje nakupovanja kmetijske mehanizacije

	do 1960	1961- 1965	1966- 1970	1971- 1975	1976- 1980	nad 1980	Skupaj
motorna kosilnica		1	3	5	4	1	14
traktor			4	10	20	6	40
obračalnik			1	10	11	5	27
nakladalna prikolica				2	2	2	6
nakladalne vile				1	1	1	3
trosilnik hlevske- ga gnoja					3	9	12
trosilnik mine- ralnih gnojil			1	5	5	11	11
sod za gno- jevko					6	1	7
sejalnik	1		1		7	3	12
motokultivator				2	4	6	12
silos				1	2	5	8
molzni stroj						3	3
motorna žaga	1	1	2	5	9	11	30

Tabela 78

Uporaba umetnih gnojil glede na hektar obdelovalnih površin (v kg)
glede na - socio-ekonomsko strukturo

Čisto kmečko	Mešano pretežno kmečko	Mešano enakovredno	Mešano pretežno nekmečko	Čisto nekmečko
360,6	429,5	274,15	723,72	248,52

- starostno strukturo

Mlado	Generacijsko	Zrelo	Starajoče	Ostarelo
252,35	533,51	315,17	160,18	277,29

- posestno strukturo

Brez zemlje	do 0,5 ha	0,5 - 1 ha	1 -2ha	2 - 5 ha	nad 5 ha
-	1.325,3	339,62	138,5	322,23	424,67

Tabela 79

Stanje gospodarskega poslopja glede na socio-ekonomsko strukturo

	ČK	MPK	ME	MPN	ČN	Skupaj
Hleva ni	6	-	3	-	5	14
Hlev je star in dotrajan	3	-	-	-	1	4
Hlev je star, a še uporaben	17	1	5	-	1	24
Hlev je obnovljen v zadnjih 10 letih	1	1	1	3	-	6
Hlev je nov z navezo	2	4	1	1	1	9
Hlev je nov brez naveze - boksi	1	1	1	-	-	3
Hlev je predelan v druge namene	-	1	-	1	-	2
	30	8	11	5	8	62

Tabela 80

Stanje gospodarskega poslopja glede na starostno strukturo

	M	G	Z	ST	OST	Skupaj
Hleva ni	6	-	1	1	6	14
Hlev je star in dotrajan	-	-	-	2	2	4
Hlev je star, a še uporaben	2	3	8	6	5	24
Hlev je obnovljen v zadnjih 10 letih	1	4	1	-	-	6
Hlev je nov z navezo	2	6	-	1	-	9
Hlev je nov brez naveze - boksi	-	1	1	1	-	3
Hlev je predelan v druge namene	-	1	-	1	-	2
	11	15	11	12	13	62

Tabela 81

Stanje gospodarskega poslopja glede na posestno strukturo

	Brez zemlje	do 0,5 ha	0,5 - 1 ha	1 - 2 ha	2 - 5 ha	nad 5 ha	Skupaj
Hleva ni	4	-	2	5	2	1	14
Hlev je star in dotrajan	-	-	1	-	2	1	4
Hlev je star, a še uporaben	-	6	-	-	11	7	24
Hlev je obnovljen v zadnjih 10 letih	-	-	-	3	1	2	6
Hlev je nov z navezo	-	-	-	-	3	6	9
Hlev je nov brez naveze - boksi	-	-	-	-	2	1	3
Hlev je predelan v druge namene	-	-	-	-	1	1	2
	4	6	3	8	22	19	62

Tabela 82

Vključenost v kmečke skupnosti glede na socio-ekonomsko strukturo

	ČK	MPK	ME	MPN	ČN	Skupaj
NE	27	3	6	5	7	48
Strojna skupnost	3	5	4		1	13
Mlekarska skupnost			1			1
Pašna skupnost						
Skupen hlev						
Skupaj	30	8	11	5	8	62

Tabela 83

Vključenost v kmečke skupnosti glede na starostno strukturo

	M	G	Z	ST	OST	Skupaj
NE	10	5	9	12	12	48
Strojna skupnost	1	9	2		1	13
Mlekarska skupnost		1				1
Pašna skupnost						
Skupen hlev						
Skupaj	11	15	11	12	13	62

Tabela 84

Vključenost v kmečke skupnosti glede na posestno strukturo

	Brez zemlje	do 0,5 ha	0,5 - 1 ha	1 - 2 ha	2 - 5 ha	nad 5 ha	Skupaj
NE	4	5	3	8	19	9	48
Strojna skupnost					3	10	13
Mlekarska skupnost						1	1
Pašna skupnost							
Skupen hlev							
Skupaj	4	5	3	8	22	20	62

Tabela 85

Pripravljenost vključevanja v kmečke skupnosti glede na socio-ekonomsko strukturo

	ČK	MPK	ME	MPN	ČN	Skupaj
NE	27	8	11	5	8	59
Strojna skupnost	2					2
Pašna skupnost						
Mlekarska skupnost	1					1
Skupen hlev						
Skupaj	30	8	11	5	8	62

Tabela 86

Pripravljenost vključevanja v kmečke skupnosti glede na starostno strukturo

	M	G	Z	ST	OST	Skupaj
NE	11	14	9	12	13	59
Strojna skupnost			2			2
Pašna skupnost						
Mlekarska skupnost		1				1
Skupen hlev						
Skupaj	11	15	11	12	13	62

Tabela 87

Pripravljenost vključevanja v kmečke skupnosti glede na
 posestno strukturo

	Brez zemlje	do 0,5 ha	0,5 - 1 ha	1 - 2 ha	2 - 5 ha	nad 5 ha	Skupaj
NE	4	6	3	8	20	18	59
Strojna skupnost					2		2
Pašna skupnost							
Mlekarska skupnost						1	1
Skupen hlev							
Skupaj	4	6	3	8	22	19	62

6. VLOGA KMETOVANJA V PRIDOBIVANJU DOHODKA IN PERSPEKTIVE KMETOVANJA

Danica STRNAD, SŠ KPEU Lendava

Denis SLAVIN, SŠ KPEU Lendava

6.1. TRŽNOST KMETOVANJA

Večinoma gospodinjstev prodaja del svojih pridelkov zadrugi preko posrednikov ali pa sami na živilskem trgu. Največ se ukvarjajo s pridelavo in prodajo žitaric (49 %)

- govejega mesa (18,8 %),
- mleka (8,8 %),
- svinjskega mesa (8 %),
- industrijskih rastlin (4,8 %).

S prodajo se ukvarjajo v največji meri čista kmečka gospodinjstva (36,5 %), sledijo mešana pretežno kmečka (24,0 %) in mešana enakovredna (9,3 %).

Iz teh podatkov pa je razvidno tudi, da kmetje prodajajo samo del svojih pridelkov, ostalo pa porabijo za svoje potrebe.

6.2. DOPOLNILNE DEJAVNOSTI

Dopolnilne dejavnosti se pojavljajo v naslednjih tipih:

- usluge s kmetijskimi stroji,
- obdelava lesa,
- nabiralništvo zdravilnih zelišč, gob,
- čebularstvo,
- gradbena dejavnost,
- šiviljstvo, krojaštvo,
- popravilo kmetijskih strojev,
- popravilo gospodinjskih strojev ter še nekatere druge oblike.

Nismo pa zasledili pojavljanj domače obrti, kmečkega turizma, prevoznitva, mlinarstva in še nekaterih drugih značilnih oblik.

Posamezna gospodinjstva nameravajo v prihodnosti uvesti oz. razširiti dejavnost na področju nabiralništva ter popravilo kmetijskih strojev.

6.3. PROBLEMATIKA NASLEDSTVA

Nasledstvo oziroma prevzemništvo postaja vse bolj problematično. Glede na socio-ekonomsko strukturo gospodinjstev je delež kmetij brez preusmeritev največji v kategoriji čistih kmečkih gospodinjstev (53 %). Večina naslednikov misli nadaljevati kmetovanje kot polkmetje. Ta delež je največji pri mešanih enakovrednih gospodinjstvih (70 %), najmanjši pa pri čistih kmečkih gospodinjstvih. Glede na posestno strukturo nam podatki kažejo, da je najbolj množično zagotovljeno nasledstvo v kategorijah nad 5 ha zemlje. To je dokaz, da je perspektiva na večjih kmetijskih površinah.

6.4. PERSPEKTIVE KMETIJSTVA V PRIHODNJE

Perspektive kmetijstva v prihodnje glede na posestno (velikostno) strukturo niso spodbudne, saj se je 73 % anketiranih odločilo, da nameravajo kmetovati še naprej kot doslej in v enakem obsegu. Od tega 40 % gospodinjstev z 2 - 5 ha zemlje. Samo 8,7 % pa želi povečati kmetijo in modernizirati kmetovanje, nekateri pa imajo namen opustiti kmetijstvo. Od teh je kar 45 % čistih kmečkih gospodinjstev.

Összefoglaló:

Az utód-vagyis a jövő fejlődésénél az a probléma, hogy az ifjúság a nem-agrár munkahelyeken helyezkedik el, az idősebbek pedig odahaza maradnak a gazdaságban és ezek nem nyújtanak fejlődést, mert a munkaerőhiány miatt eladják földjüket.

A legtöbb földműves a gabonáját az élelmiszerpiacon adja el, az ipari növényeket pedig a szövetkezetnek. A fő jövedelmet a termékek eladása adja. Egyesek különféle tevékenységeket is vállalnak, melyek nem jelentenek nagyobb jövedelemrészt, hiszen nem fejlesztik őket.

A földművelés perspektívája nem biztató, mert alig lehet számítani fejlődésre, a másik oldalon sok az olyan háztartás, ahol nem számítanak fejlesztésre a földművelés terén.

Tabela 88

Vključenost v tržno pridelavo glede na socio-ekonomsko strukturo gospodinjstev

	Čisto kmečko	Mešano pretežno kmečko	Mešano enakovredno	Mešano pretežno nek.	Čisto nek.	Skupaj
DA	16	8	10	5	1	40
NE	14	-	1	-	7	22
Skupaj	30	8	11	5	8	62

Tabela 89

Vključenost v tržno pridelavo glede na starostno strukturo gospodinjstev

	Mlado	Generacijsko	Zrelo	Starajoče	Ostarelo	Skupaj
DA	5	14	8	9	4	40
NE	6	1	3	3	9	22
Skupaj	8	15	11	12	13	62

Tabela 90

Vključenost v tržno pridelavo glede na posestno strukturo

	Brez zemlje	do 0,5 ha	od 0,5 - 1 ha	od 1 - 2 ha	od 2 - 5 ha	od 5 ha dalje	Skupaj
DA	-	-	1	4	18	16	40
NE	4	6	2	4	4	3	22
Skupaj	4	6	3	8	22	19	62

Tabela 91

Način prodaje pridelkov glede na socio-ekonomsko strukturo gospodinjstev

	Čisto kmeč.	Mešano tež. kmečko	Mešano ena- kovred..	Mešano pret. nek.	Čisto nekmeč.	Skupaj
Preko organiz. prodaje	11	7	8	5	1	32
Na živilskem trgu sami	1	1	2	-	-	4
Na živilskem trgu preko posrednikov	1	-	-	-	-	1
Kupci pridejo na dom	1	-	-	-	-	1
Skupaj	14	8	10	5	1	38

Tabela 92

Način prodaje pridelkov glede na starostno strukturo gospodinjstev

	Mlado	Generacijsko	Zrelo	Starajoče	Ostarelo	Skupaj
Preko organiz. prodaje	4	13	7	6	2	32
Na živilskem trgu - sami	1	1	-	2	-	4
Na živilskem trgu preko posrednikov	-	-	-	1	-	1
Kupci pridejo na dom	-	-	-	-	1	1
Skupaj	5	14	7	9	3	38

Tabela 93

Način prodaje pridelkov glede na posestno strukturo

	Brez zemlje ha	do 0,5 ha	0,5 - 1 ha	1 - 2 ha	2 - 5 ha	nad 5 ha	Skupaj
Preko or- ganizira- ne prodaje	-	-	1	3	12	16	32
Na živil- skem trgu	-	-	-	-	3	1	4
Na živil- skem trgu preko po- srednikov	-	-	-	-	1	-	1
Kupci pride- jo na dom	-	-	-	1	-	-	1
Skupaj	-	-	1	4	16	16	38

Tabela 94

Delež dohodka od kmetovanja glede na socio-ekonomsko strukturo gospodinjstev

	Čisto kmeč.	Meš. pretež. kmečko	Meš. enakovredno	Mešano pretež. nekmeč.	Čisto nekmečko	Skupaj
Do četr-tine	6	1	5	2	7	21
Do polo-vice	1	2	1	2	1	7
Do treh če-trtin	-	1	1	1	-	3
Več kot tri četrtine	23	4	4	-	-	31
Skupaj	30	8	11	5	8	62

Tabela 95

Delež dohodka od kmetovanja glede na starostno strukturo gospodinjstev

	Mlado	Generacijsko	Zrelo	Starajoče	Ostarelo	Skupaj
Do četrti-ne	9	1	3	3	5	21
Do polovi-ce	1	4	1	-	1	7
Do treh četrtin	-	2	-	-	1	3
Več kot tri četrtine	1	8	7	9	6	31
Skupaj	11	15	11	12	13	62

Tabela 96

Delež dohodka od kmetovanja glede na posestno strukturo

	Brez zemlje ha	Do 0,5 ha	0,5 - 1 ha	1 - 2 ha	2 - 5 ha	od 5 ha naprej	Skupaj
do četrti- ne	4	4	2	5	6	-	21
do polovice	-	1	-	-	4	2	7
do treh četrtn	-	-	-	-	1	2	3
več kot tri četrtnine	-	1	1	3	11	15	31
Skupaj	4	6	3	8	22	19	62

Tabela 97

Artikli tržnosti glede na socio-ekonomsko strukturo

	Čisto kmeč.	Meš. pret. kmečko	Mešano enakov.	Mešano pret. nek.	Čisto ne-kmečko	Skupaj
goveje meso	11	14	4	3	3	35
svinjsko meso	3	-	2	10	-	15
mleko	16	7	2	7	3	35
jajca	7	1	-	3	1	12
krompir	-	3	-	-	-	3
žitarice	26	19	24	7	-	76
ind. rastl. (slad. pesa)	4	1	4	-	-	9
zelenjava	-	-	-	-	-	-
vino	-	-	-	-	-	-
sadje	-	-	-	-	-	-
les	1	-	-	-	-	1
drugo	-	-	-	-	-	-
Skupaj	68	45	36	30	7	186

Tabela 98

Artikli tržnosti glede na starostno strukturo

	Mlado	Generacijsko	Zrelo	Starajoče	Ostarelo	Skupaj
goveje meso	3	15	7	9	-	35
svinjsko meso	2	10	-	1	2	15
mleko	5	17	3	7	3	35
jajca	-	6	1	2	3	12
krompir	-	1	-	2	-	3
žitarice	11	27	12	21	5	76
ind. rastl. (slad. pesa)	-	3	4	2	-	9
zelenjava	-	-	-	-	-	-
vino	-	-	-	-	-	-
sadje	-	-	-	-	-	-
les	-	1	-	-	-	1
drugo	-	-	-	-	-	-
Skupaj	21	81	27	44	13	186

Tabela 99

Artikli tržnosti glede na posestno strukturo

	Brez zemlje	do 0,5 ha	0,5 - 1 ha	1 - 2 ha	2 - 5 ha	nad 5 ha	Skupaj
Goveje meso	-	-	-	4	9	22	35
Svinjsko meso	-	-	-	5	-	10	15
Mleko	-	-	-	7	9	19	35
Jajca	-	-	-	3	7	2	12
Krompir	-	-	-	-	2	1	3
Žitarice	-	-	3	6	13	44	76
Ind. rastline (slad. pesa)	-	-	-	-	4	5	9
Zelenjava	-	-	-	-	-	-	-
Vino	-	-	-	-	-	-	-
Sadje	-	-	-	-	-	1	1
Les	-	-	-	-	-	-	-
Drugo	-	-	-	-	-	-	-
Skupaj	-	-	3	25	44	104	186

Tabela 100

Dopolnilne dejavnosti glede na socio-ekonomsko strukturo

	Ali se ukvarjate					Uvedba ali razširitev						
	Čisto kmeč.	Meš. pret. kmeč.	Meš. ena-kovr.	Meš. pret. nek.	Čisto ne-kmeč.	Skupaj	Čisto kmeč.	Meš. pret. kmeč.	Meš. ena-kovr.	Meš. pret. nek.	Čisto ne-kmeč.	Skupaj
Usluge s kmetij. stroji	2	1	-	3	-	6	-	-	-	-	-	-
Domača obrt	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kmečki turizem	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Mlinarstvo	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Obdelava lesa	-	1	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-
Nabiralništvo, zdr. zelišča	2	2	1	1	2	8	1	1	-	-	-	2
Čebelarstvo	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
Prevoznništvo	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Gradbena dejavnost	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-
Obrti potrebne km.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Šivilstvo, krojaštvo	-	-	-	-	2	2	-	-	-	-	-	-
Brivec, frizer	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Gostinstvo	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Popravilo kmet. strojev	1	1	-	-	1	3	-	-	-	-	1	1
Popravilo gosp. strojev	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
Popravilo avtomobilov	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Drugo	1	1	-	-	-	2	-	1	-	-	-	1
Skupaj	8	6	2	4	6	24	1	2	-	-	1	4

Tabela 101

Dopolnilne dejavnosti glede na starostno strukturo

	Ali se ukvarjate					Uvedba ali razširitev						
	M	G	Z	ST	OST	Skupaj	M	G	Z	ST	OST	Skupaj
Usluge s kmetij. stroji	-	4	-	2	-	6	-	-	-	-	-	-
Domača obrt	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kmečki turizem	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Mlinarstvo	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Obdelava lesa	1	-	-	1	-	2	-	-	-	-	-	-
Nabiralništvo zdrav. zelišč	3	3	1	-	1	8	-	1	1	-	-	2
Čebelarstvo	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-
Prevoznništvo	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Gradbena dejavnost	1	-	-	-	-	1	-	-	-	1	-	1
Obrti potreb. km. (sodarstvo)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Šivilstvo, krojaštvo	2	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-
Brivec, frizer	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Gostinstvo	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Popravilo kmetij. strojev	1	2	-	-	-	3	1	-	-	-	-	1
Popravilo gosp. strojev	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
Popravilo avtomobilov	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Drugo	-	-	-	1	1	2	-	-	-	-	-	-
Skupaj	8	10	1	5	2	26	1	1	1	1	-	4

Tabela 102

Dopolnilne dejavnosti glede na posestno strukturo

	Ali se ukvarjate						Skupaj	Uvedba ali razširitev						Skupaj
	1	2	3	4	5	6		1	2	3	4	5	6	
Usluge s km. stroji	-	-	-	1	3	2	6	-	-	-	-	-	-	-
Domača obrt	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kmečki turizem	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Mlinarstvo	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Obdelovanje lesa	-	-	1	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-	-
Nabiralništvo zdrav. zelišč	-	1	1	2	1	3	8	-	-	-	-	1	1	2
Čebelarstvo	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-
Prevoznništvo	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Gradbena dejavnost	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	1	1
Obrti potr.km. (sodarstvo)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Šivilstvo, krojaštvo	-	1	1	-	-	-	2	-	-	-	1	-	-	1
Brivec, frizer	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Gostinstvo	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Popravilo km.strojev	-	1	-	-	-	2	3	-	1	-	-	-	-	1
Popravilo gosp.strojev	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-
Popravilo avtomobilov	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Drugo	-	1	-	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-	-
Skupaj	-	4	3	3	5	11	26	-	1	-	-	1	2	5

Tabela 103

Starost sedanjega naslednika, ko je prevzel kmetijo glede na posestno strukturo

	Brez zemlje	do 0,5 ha	0,5 - 1 ha	1 - 2 ha	2 - 5 ha	nad 5 ha	Skupaj
do 30 let	-	2	1	1	6	7	17
31 - 40	1	-	1	4	7	3	16
41 - 50	1	1	1	-	6	2	11
51 - 60	1	2	-	1	1	5	10
nad 60	1	1	-	2	2	2	8
Skupaj	4	6	3	8	22	19	62

Tabela 104

Nasledstvo in perspektive glede na socio-ekonomsko strukturo

	Čisto kmeč.	MPK	ME	MPN	ČN	Skupaj
DA	21	7	10	4	8	50
NE	6	-				6
Naslednik je mlad, še ne vedo kako se bo odločil	3	-	1	1		5
Gospodar je mlad, še ne razmišlja o nasledniku		1				1
Skupaj	30	8	11	5	8	62

Tabela 105

Nasledstvo in perspektive glede na starostno strukturo

	M	G	Z	ST	OST	Skupaj
DA	9	14	9	10	8	50
NE			1	2	3	6
Naslednik je mlad, še ne vedo kako se bo odločil	2		1		2	5
Gospodar je mlad, še ne vedo kako se bo odločil		1				1
Skupaj	11	15	11	12	13	62

Tabela 1o6

Nasledstvo in perspektive glede na posestno (velikostno) strukturo

	Brez zemlje	0,5 ha	0,5 - 1 ha	1 - 2 ha	2 - 5 ha	nad 5 ha	Skupaj
DA	3	5	3	6	18	15	50
NE	1	-	-	1	2	2	6
Naslednik je mlad, še ne vedo kako se bo odločil	-	1	-	1	2	1	5
Gospodar je mlad, in še ne razmiš- lja o nas- ledniku	-	-	-	-	-	1	1
Skupaj	4	6	3	8	22	19	62

Tabela 1o7

Predvidena starost naslednika ob prevzemu kmetije glede na socio-ekonomsko strukturo

	ČK	MPK	ME	MPN	ČN	Skupaj
Manj kot 30 let	1	1	-	1	-	3
Od 30 - 39	1	1	-	-	1	3
od 40 - 49	-	-	-	-	-	-
50 in več	1	-	-	-	-	1
po smrti sedanjega	28	6	11	4	7	55
Skupaj	30	8	11	5	8	62

Tabela 1o8

Predvidena starost naslednika ob prevzemu kmetije glede na posestno strukturo

	Brez zemlje	do 0,5 ha	0,5 - 1 ha	1 - 2 ha	2 - 5 ha	nad 5 ha	Skupaj
manj kot 30 let	-	-	-	1	-	2	3
30 - 39	-	-	-	-	2	1	3
40 - 49	-	-	-	-	-	-	-
50 in več	-	-	-	-	1	-	1
Po smrti sedanjega	4	6	3	7	19	16	55
Skupaj	4	6	3	8	22	19	62

Tabela 1o8a

Predvideni naslednik glede socio-ekonomske strukture

	ČK	MPK	ME	MPN	ČN	Skupaj
sin	18	4	4	3	5	34
hči	9	4	6	2	3	24
zet	-	-	1	-	-	1
snaha	1	-	-	-	-	1
brat	-	-	-	-	-	-
sestra	-	-	-	-	-	-
drugi sorodniki	1	-	-	-	-	1
drugi	1	-	-	-	-	1
Skupaj	30	8	11	5	8	62

Tabela 109

Predviden naslednik in njegovo delo na kmetiji glede na socio-ekonomsko strukturo

	ČK	MPK	ME	MPN	ČN	Skupaj
Samo kot kmet	4	3	3	1	-	11
Po delu kot polkmet	9	3	7	2	1	22
Občasno	2	-	-	-	1	3
Skupaj	15	6	10	3	2	36

Tabela 110

Predviden naslednik in njegovo delo na kmetiji glede na posestno strukturo

	Brez zemlje	do 0,5 ha	0,5 - 1 ha	1 - 2 ha	2 - 5 ha	nad 5 ha	Skupaj
Samo kot kmet	-	-	-	-	5	6	11
Po delu kot polkmet	-	1	2	3	7	9	22
Občasno	-	1	-	1	1	-	3
Skupaj	-	2	2	4	13	15	36

Tabela 111

Kaj nameravajo storiti, če nimajo naslednika (glede na socio-ekonomsko strukturo)

	ČK	MPK	ME	MPN	ČN	Skupaj
Poskušali zagotoviti naslednika	2	-	-	-	-	2
Kmetijo prodali, hišo obdržali	4	-	-	-	-	4
Kmetijo s hišo vred prodali	2	-	-	-	-	2
Kmetijo bi oddali v zameno za pokojnino	3	-	-	-	-	3
Kmetijo bi oddali za najem za preužitek	2	-	-	-	-	2
Še ne vedo kaj bi	-	1	-	-	-	1
Skupaj	13	1	-	-	-	14

Tabela 112

Kaj nameravajo storiti, če nimajo naslednika (glede na starostno strukturo)

	M	G	Z	ST	OST	Skupaj
Poskušali zagotoviti naslednika	-	-	-	-	2	2
Kmetijo prodali, hišo obdržali	-	-	3	1	-	4
Kmetijo s hišo vred prodali	-	-	-	2	-	2
Kmetijo bi oddali, v zameno za pokojnino	-	-	1	2	-	3
Kmetijo bi oddali v najem za preužitek	-	-	-	1	1	2
Še ne vedo kaj bi	-	-	1	-	-	1
Skupaj	-	-	5	6	3	14

Tabela 113

Kaj nameravajo storiti, če nimajo naslednika (glede na posestno strukturo)

	Brez zemlje	do 0,5 ha	0,5 - 1 ha	1 - 2 ha	2 - 5 ha	nad 5 ha	Skupaj
Poskušali zagotoviti naslednika	-	-	-	1	-	1	2
Kmetijo prodali, hišo obdržali	-	-	-	1	3	-	4
Kmetijo s hišo vred prodali	1	-	1	-	-	-	2
Kmetijo bi oddali v najem za pokojnino	-	1	-	-	1	1	3
Kmetijo bi oddali v najem za preužitek	-	-	-	1	1	-	2
Še ne vedo kaj bi	-	-	-	-	-	1	1
Skupaj	1	1	1	3	4	3	14

Tabela 114

Perspektive kmetovanja v prihodnje glede na socio-ekonomsko strukturo

	ČK	MP	ME	MPN	ČK	Skupaj
Že zdaj ne kmetujemo	2	-	-	-	-	2
Kmetijo želimo povečati in modernizirati	-	2	1	-	2	5
Kmetijo želimo modernizirati, ne pa tudi povečati	2	1	-	1	1	5
Še v naprej bomo kmetovali kot doslej in v enakem obsegu	23	5	10	4	4	46
Kmetovanje bomo v kratkem opustili	3	-	-	-	1	4
Skupaj	30	8	11	5	8	62

7. STAVBNI FOND IN OPREMLJENOST GOSPODINJSTEV

Irena GOLOB, ŠSC TOZD SDENS PE Srednja družboslovna šola Ptuj

Igor PEČNIK, Srednja tehniška šola Maršala Tita Celje

7.1. STAVBNI FOND

Motvarjevci so skromno, pretežno kmečko naselje, katerega hiše so nameščene ob dolgi vaški cesti in se raztreseno razprostirajo na položna pobočja. Zaradi ploščatih hrbtov, ki so med dokaj velikimi vasmi manj posejani in povečini pokriti z gozdom, je tu manjša gostota naseljenosti. Obravnavanje stavbnega fonda gre pretežno razumeti kot element vrednotenja stopnje regionalnega razvoja. Večina hiš je bila zgrajena že pred 1. svetovno vojno (45 %) in so ohranile prvine prekmurske arhitekture. Stanovanja so manjša, nekaj hiš je spremenjenih v javne zgradbe (zadruga, trgovina ...). V teh starih hišah živijo predvsem stari zakonci, katerih otroci so se preselili in zaposlili v neagrarnih dejavnostih. Prav zaradi preseljevanja kmečkega prebivalstva je kar 1/4 hiš porušenih ali zapuščenih, predvsem v JV delu Motvarjevcev. Število nvoogradenj kaže stopnjo regionalnega razvoja, saj se tu odražajo demografske in socialno-ekonomske razmere. Največ hiš, ki so bile zgrajene po letu 1970 so gradila mlada in generacijska gospodinjstva, medtem, ko so v tem obdobju manj gradila zrela in starajoča, ostarela pa sploh ne. V obdobju 1914 - 1945 je bila zgrajena samo ena nova hiša zaradi zgodovinske pogojenosti. Največ gospodinjstev, ki živi v hišah, zgrajenih 1945 - 1960 pripada mladi in zreli strukturi. V hišah, ki so bile zgrajene v letih 1961 - 1970, živ8 največ mladih in zrelih gospodinjstev, manj pa generacijskih, starajočih in ostarelih.

Na podlagi ankete smo ugotavljali vrsto adaptacij:

- dozidava (22 %),
- nadzidava (1 %)
- notranja predelava (21 %)
- celotna predelava (7 %),
- niso adaptirali (48 %).

V gospodinjstvih s čisto kmečko socialno-ekonomsko strukturo so adaptirali predvsem gospodarska poslopja, adaptiranih pa ni bilo 50 kmečkih hiš, predvsem zaradi pomanjkanja sredstev in starosti prebivalstva ki v teh hišah živi. Najmanj adaptacij je bilo pri čisto nekmečkih gospodinjstvih, saj živijo predvsem v hišah, ki so bile zgrajene po letu 1970, medtem, ko opažamo največ adaptacij pri mešano pretežno nekmečkih gospodinjstvih. Veliko hiš, ki so bile zgrajene pred 1. svetovno vojno ima še vedno ilovnata tla v notranjih prostorih, mešano enakovredna gospodinjstva, ki so adaptirala hiše tudi v obliki nadzidave pa živijo v zgornjih prostorih, spodnja pa uporabljajo kot gospodarske objekte.

7.2. OPREMLJENOST GOSPODINJSTEV IN OSKRBA Z VODO

Z izrazom infrastrukturna opremljenost gospodinjstva opredeljujemo stopnjo opremljenosti z gospodinjstvenimi aparati in komunalnimi vodi. Vsi elementi infrastrukturne opremljenosti so bili točkovani po vrednostni stopnji. Največ točk je imel telefon, kot sredstvo višjega standarda.

- telefon (4)
- avtomobil (3)
- televizor (barvni - 3)
- pralni stroj (3)
- zmrzovalna skrinja, omara (3)
- hladilnik (3)
- kopalnica (3)
- električna napeljava (3)
- stranišče v hiši (3)
- tekoča voda v hiši (3)
- radio (2)
- televizor (črnobeli 2)

Opremljenost gospodinjstva upada z naraščanjem starostnih gospodinjstev, kar je razumljivo, saj je starejše prebivalstvo, ki je predvsem kmečko, manj odprto in počasneje sledi razvoju, svoje pa opravi tudi tradicija.

Najbolje so opremljena gospodinjstva z generacijsko strukturo. Glede na socioalno - ekonomsko strukturo so najslabše opremljena čisto kmečka gospodinjstva, kar kaže, da čiste agrarne dejavnosti ne omogočajo dovolj sredstev za vlaganje v investicije za izboljšanje življenjskih razmer, pa tudi več vlagajo v proizvodna sredstva. Najbolje pa so opremljena mešana pretežno nekmečka gospodinjstva.

Na dokaj visoki stopnji opremljenosti so tudi mešano pretežno kmečka gospodinjstva, medtem ko čisto nekmečka zaostajata za tem povprečjem.

Primerjava opremljenosti z jezikovno strukturo gospodinjstva je pokazala, da so najbolj opremljena gospodinjstva, ki uporabljajo madžarski in slovenski jezik.

Do povečanja števila narodnostno mešanih zakonov je prišlo v zadnjih desetletjih, vzporedno s spremembami v populaciji, ki sta jih povzročila deagrarizacija in urbanizacija. Večje število narodnostno mešanih zakonov je tesno povezano zlasti s povečano mobilnostjo prebivalstva. Tu je treba iskati vzrok precej bolj pozitivnih razvojnih tendenc pri madžarsko-slovenskih kot pri madžarskih družinah naselja Motvarjevci.

7.3. OSKRBA Z VODO

Hiše v Motvarjevcih imajo različne načine oskrbovanja z vodo:

- javni vodovod,
- lastni vodovod,
- vodnjak.

Večina hiš, zgrajenih pred 1. svetovno vojno in v letih 1914 - 1945, se oskrbuje z vodo iz vodnjakov (48 %) in lastnega vodovoda (36 %). Delež hiš, zgrajenih v letih 1946 - 1960 uporablja javni vodovod (50 %). V vasi sta dve hiši, zgrajeni 1961 - 1970, ki obe uporabljata lastni vodovod. Pri novejših hišah, zgrajenih po letu 1970 pa je največji delež lastnega vodovoda, kar 67 %, medtem ko je javni vodovod priključenih 11 % hiš. V vasi skoraj ni gospodinjstva, ki ne bi imelo vode bliže kot 200 m od doma.

7.4. MNENJA VAŠČANOV O PROBLEMIH V VASI

Med anketiranjem smo proučevali tudi pogloblitne probleme v vasi. Vaščani so povedali, česar jim najbolj primanjkuje, oziroma kaj jih najbolj moti. Kakor tudi druga manj razvita naselja v Sloveniji, je najbolj pereč problem prometne povezave z večjimi gravitacijskimi središči, cesta, ki vodi skozi vas, ni asfaltirana in je slabo vzdrževana, kar povzroča probleme predvsem ob obilnem deževju.

Vaščani si zelo želijo kulturni dom ter bolj založene in sodobneje opremljene trgovine. Moti jih divjad, ki povzroča škodo na kmetijskih površinah. Želijo imeti telefon in prostor za mladino, urejen vodovod, avtobusno čakalnico, reguliran potok, gasilski dom in tovarno.

Poleg potreb po komunalni in družbeni infrastrukturi pa se pojavljajo demografski problemi (odseljevanje mladine ...).

Összefoglaló:

Szentlászló a földművesek településének számít. A falunak 1/4 része ledűledezett és elhagyatott hazakból áll, hiszen 45,2 % - át az I. világháború előtt építették. Az 1970 után épült házakat a fiatal és generációs családok építették. Az épületek 47,8 % nem volt adaptálva, főleg azért, mert a lakói elöregedtek és nincs rá megfelelő anyagi támogatás. Az adaptációk legelőfordulóbbr alakja a hozzáépítés.

A háztartások felszereltsége (berendezettsége) megfelelően fokozódik a háztartások öregségi struktúrájával. Legjobban be vannak rendezve a generációs családok háztartásai a vegyes, vagyis nem földműves szociális-gazdasági struktúrával. A családokban használatos nyelvre nézve pedig a nemzetiségileg vegyes háztartásokban. Az ivóvízzel való ellátás formái:

- közhelyi vízvezétek
- egyéni vízvezetek
- kút

Vízzel minden háztartás el van látva 200 méternél közelebbi vízforrásból.

A falu legnagyobb szüksége a komunális és a társadalmi infrastruktúrára vonatkozik. Ezt használnák legjobban, de felmerulnek még egyéb demográfiai problémák is.

Tabela 115

Starostna struktura gospodinjstev in starost hiš

	M	G	Z	S	OST	Skupaj
Pred 1. svet. vojno	2	9	5	7	6	29
Od leta 1914-1945	4	4	4	4	4	20
Od leta 1946 - 1960	2	-	1	-	1	4
Od leta 1961 - 1970	-	-	-	1	-	1
Od leta 1970 dalje	3	2	1	-	2	8
Skupaj	11	15	11	12	13	62

Tabela 116

Starostna struktura glede na socialno-ekonomsko strukturo in vrsto adaptacij gospodinjstev (število pojavov)

	ČK	MPK	ME	MPON	ČN	Skupaj
Dozidava	7	3	2	2	1	15
Nadzidava	-	-	1	-	-	1
Notranja pre-delava	6	2	3	2	1	14
Celotna pre-delava	2	-	1	2	-	5
Niso adapt.	16	4	5	-	7	32
Skupaj	31	9	12	6	9	67

Tabela 117

Opremljenost (v točkah) glede na starostno strukturo gospodinjstev

Točke	M	Z	G	S	O	Skupaj
0 - 10	-	2	-	1	10	13
11 - 15	-	2	3	4	2	11
16 - 20	2	3	-	4	-	9
21 - 25	5	1	4	2	1	13
26 - 30	4	3	5	1	-	13
31 in več	-	-	3	-	-	3
Skupaj	11	11	15	12	13	62

Tabela 118

Opremljenost (v točkah) glede na socio-ekonomsko strukturo gospodinjstev

Točke	ČK	MPK	ME	MPN	ČN	Skupaj
0 - 10	12	-	-	-	-	12
11 - 15	9	1	1	-	1	12
16 - 20	5	2	4	-	-	11
21 - 25	3	1	5	1	4	14
26 - 30	-	3	1	3	2	9
31 in več	1	1	-	1	1	4
Skupaj	30	8	11	5	8	62

Tabela 119

Oskrba z vodo glede na starost hiš

Obdobje gradnje način oskrbe z vodo	Po 1. sve- tovni vojni	1914 - 1945	1946 - 1960	1961 - 1970	po 1970	Skupaj
Javni vodovod	5	4	2	-	1	12
Lastni vodovod	11	7	2	2	6	28
Studenčnica	-	-	-	-	-	-
Vodnjak	15	9	-	-	2	26
Kapnica	-	-	-	-	-	-
Ni vode v bl.	-	1	-	-	-	1
Skupaj	31	21	4	2	9	67

Tabela 120

Pojavi v naselju, ki jih prebivalstvo opredeljuje kot osnovne probleme

Cesta	55
Kulturni dom	28
Trgovina	26
Divjad	14
Avtobusne zveze	9
Telefon	6
Prostor za mladino	6
Vodovod	5
Odhajanje mladine	2
Avtobus. čakalnica	2
Nereguliran potok	2
Gasilski dom	2
Tovarna	2
Ostalo	10

8. NARODNOSTNA PROBLEMATIKA IN INFORMACIJSKI MEDIJI

Vasjan KECOJEVIČ, SDEŠ Sežana

Tatjana SABO, SŠKPEU Lendava

Milena VUKAN, SŠKPEU Lendava

8.1. UVOD

Motvarjevci je naselje, ki leži ob jugoslovansko-madžarski meji, na narodnostno mešanem ozemlju, kjer živijo Slovenci in Madžari. Pri anketiranju smo zajeli 195 prebivalcev, od tega 89 % madžarske in 11 % slovenske narodnosti. Iz starostne strukture prebivalstva je razvidno, da je prebivalstvo ostarelo, predvsem je ostarelo madžarski del prebivalstva.

Iz socio-ekonomske strukture gospodinjstev je razvidno, da je madžarsko govoreče prebivalstvo pretežno kmečko (54 %) ali mešano pretežno kmečko (14 %). Medtem pa je 30 % madžarsko-slovensko govorečega prebivalstva čisto nekmečkega, 7 % je mešanega pretežno kmečkega in 23 % čisto nekmečkega. Ljudje na tem ozemlju živijo v dvojezičnosti, ki je v današnji obliki bila uvedena pred sedemindvajsetimi leti. Pripadnikom madžarske narodnosti je z 250 in 251 členom Ustave SRS zagotovljena svobodna uporaba materinega jezika, lasten kulturni razvoj, imajo možnosti enakopravnega uveljavljanja na vseh področjih družbenega življenja. Po Ustavi jim je zagotovljeno izobraževanje v zaželenem jeziku, tako v OŠ, kot v nadaljnjem šolanju. Leta 1959 je bil uveden dvojezični pouk v OŠ, kar pomeni, da pouk poteka v obeh jezikih enakopravno. Program usmerjenega izobraževanja zajema tudi dvojezične srednje šole. Uvedena je dvojezičnost krajevnih in vseh napisov v javnosti ...

Da pa bi se te stvari uveljavljale morata biti izpolnjena dva osnovna pogoja in to sta:

- aktivno sodelovanje samih pripadnikov narodnosti, obenem pa morajo biti zagotovljeni pogoji za dejansko sožitje med večinskim narodom in narodnostmi.

V našem referatu skušamo ugotoviti uresničevanje 250. in 251. člena Ustave SRS v praksi, predvsem smo se opredelili na tri področja:

- znanje in uporaba jezika,
- informiranost med ljudmi.

8.2. ZNANJE JEZIKA

V Motvarjevcih smo ob pogovoru z domačimi in ob anketiranju ugotovili, da je to naselje, v katerem živijo pretežno pripadniki madžarske narodnosti in tako madžarščina prevladuje kot pogovorni jezik. V naselju je kar 48 madžarskih, 12 madžarsko-slovenskih gospodinjestev in dve slovenski gospodinjestvi. Ugotovili smo, da mlajše prebivalstvo, ki je obiskovalo dvojezično osnovno šolo obvlada v glavnem oba jezika, le redki so, ki ne obvladajo madžarskega ali slovenskega jezika. Iz tabel, ki smo jih sestavili, se razbere, da kar 83 % mladega prebivalstva (do 20 let) dobro obvlada oba jezika, to pomeni, da tekoče govorijo in pišejo. Le 7 % je takih, ki ne obvladajo madžarščine, takih, ki pa ne znajo slovenščine, ni. Ob pogledu na ostale starostne strukture ugotovimo, da pride do večjih sprememb, le-te so izrazite pri obvladanju slovenščine. Za prebivalce starejše od 60 let opažamo, da zelo slabo obvladajo slovenski jezik, kar 32,7 % pa ga ne razume. Madžarščino pa dobro obvlada več kot 80 % celotnega prebivalstva.

Na osnovi ankete, pa tudi z upoštevanjem izjav anketirancev, ki niso zabeleženi v anketi, ugotavljamo vzroke za takšno stanje. Vzroki so predvsem zgodovinskega izvora.

Danes je stanje glede slovenskega jezika v tej vasi drugačno, predvsem po zaslugi dvojezične OŠ, saj generacije, ki so končale to šolo, precej enakopravno uporabljajo oba jezika.

8.3. UPORABA JEZIKA

Madžarski narodnostni skupnosti je omogočena uporaba madžarskega jezika na vseh področjih družbenega življenja. Z našo anketo smo skušali ustvariti čim popolnejšo sliko o izvajanju tega v praksi. Ob pregledu tabel smo prišli do naslednjih zaključkov. Madžarski jezik se uporablja predvsem v okviru vasi ob pogovoru analiziranju lahko opazimo nanaden padeč uporabe madžarskega jezika v javnem življenju. Ta procent je zaskrbljujoč pri obiskovanju zdravnika in zobozdravnika, pri veterinarju, še zlasti pa v OZD (10 %).

Pogovor z anketiranci je razkril precej problemov, glede uporabe madžarščine v javnosti. Največ pripomb je bilo slišati na račun zdravnikov, saj se nekateri ne želijo pogovoriti s pacienti v madžarščini. Te probleme imajo predvsem starejši ljudje, ki ne razumejo slovenskega jezika.

8.4. INFORMIRANOST

250. člen Ustave SRS zagotavlja madžarski narodnosti pravice do lastnega nacionalnega in kulturnega razvoja in s tem pravico do časopisa v jeziku narodnostne skupnosti, oddaje, radijske postaje, z eno besedo imajo pravico do informiranosti v materinem jeziku. Pri nas imajo svoj časopis Nepujsag, enkar mesečno oddajo "Mostovi-Hidak" na RTV Ljubljana, radio Murska Sobota in Lendava v madžarskem jeziku.

Od družin, ki govore madžarski jezik kar 7 % bere časopis Napujsag, 21 % pa ga ne bere, preostali del bere le občasno. Podobno stanje je tudi v družinah, kjer je pogovorni jezik madžarski in slovenski, tam jih 60 % bere, 10 % ne bere, 30 % pa bere le občasno. Ob pregledu tabel, ki kažejo branje časopisa glede starosti družin, lahko razberemo, da je zanimanje za ta časopis predvsem pri zrelih (69,2 %), pri starajočih

(90 %) in pri ostarelih družinah (69 %) precej velik. Opaziti je nezanimanje mladih (25 %) družin za tednik Nepujsag. Mladi anketiranci so se pritoževali nad aktualnostjo člankov objavljenih v Nepujsagu. Izrazili so željo za raznimi rubrikami, ki bi bile posvečene tudi njim, bi se ukvarjali z njihovo problematiko ...

14 družin, kjer govore madžarski pogovorni jezik je naročenih na več slovenskih časopisov, 12 na enega in 22 na nobenega. Stanje z madžarskimi časopisi je podobno, saj jih je 12 naročenih na več, 24 na enega in 12 na nobenega. Od družin s slovenskim in madžarskim pogovornim jezikom je kar 8, ki jih je naročenih na več slovenskih časopisov, pet na enega in eden na nobenega. Na madžarske časopise je naročenih 8 družin, štiri na več in štiri na enega, 6 pa jih ni naročenih na nobenega.

Enkrat mesečno je na TV sporedu oddaja "Radak-Mostovi", ki prikazuje pestro življenje in problematiko prebivalcev dojezičnega področja v Prekmurju. Anketa je vsebovala tudi vprašanje o spremljanju te oddaje. Iz dobljenih podatkov opazimo, da družine s slovenskim in madžarskim pogovornim jezikom bolj redno spremljajo oddajo, kot pa madžarsko govoreče družine. Po starostni strukturi si oddajo ogleda predvsem mlado (33,5 %) in generacijsko (35,7 %) prebivalstvo. Povdariti moramo, da je med tukaj živečim prebivalstvom velik interes za to oddajo. Ker pa je oddaja na drugi TV mreži in ob neprimernem času, obenem pa se leta neprestano menjuje, jo ljudje ne morejo redno spremljati, kar je razvidno tudi iz tabele.

Opazamo, da ostarelo prebivalstvo skoraj v celoti ne gleda te oddaje, predvsem zato, ker nimajo televizijskega sprejemnika .

Glede poslušanja radijskih postaj smo ugotovili, da madžarsko govoreče družine poslušajo predvsem madžarske radijske postaje (Budimpešta), radio Murska Sobota v slovenskem jeziku in radio Lendava. Slovensko madžarsko govoreče družine pa poslušajo predvsem radio Murska Sobota v madžarskem jeziku, radio Ljubljana ...

Összefoglaló:

A beszámoló magábfoglalja a nemzetiségi kérdéseket, pontosaban: megállapítottuk a szlovén és a magyar nyelv tudását és használatát, a magyar nyelv használatát a közéletben és a magyar nemzetiség informálását a közéletben. E három terület et is katuttuk Szentlászlón, amely a nemzetiségileg vegyes területen fekszik. A magyar és a szlovén nyelv egyenjoguan használatos a faluban. Annak elenére, hogy ez így van, megfigyeltük azt is, hogy különbségek mégis a két nyelv tudásában, vagyis a nyelvismeretben vannak. A nyelvismeret hiánya az idősebb lakosság körében található. Tényezői a történelmi koncepcióban található. Amikor elemeztük a két nyelv használatát a közéletben, magállapítottuk, hogy nagy a különbeseg a tövrvények és a valóságos helyzet között.

A tájékoztatás a nemzetiség területén egy a nemzetiség jogai közül. A Magyar nemzetiség különböző médiumokon keresztül tájékozódik, melyek az anketírozottak véleménye szerint többször hiányosak.

Tabela 121 a

Obvladanje madžarščine in slovenščine glede na starost prebivalstva

Starost	Dobro	Srednje	Slabo	jezika ne zna	Skupaj	
0 - 20	25	1	2	2	30	
21 - 40	37	1	1	-	39	Madžarščina
41 - 60	39	2	3	-	44	
61 in več	50	1	-	-	51	
Skupaj	151	5	6	2	164	

Tabela 121 b

	Dobro	Srednje	Slabo	Jezika ne zna	Skupaj	
0 - 20	25	1	4	-	30	
21 - 40	25	8	6	-	39	Slovenščina
41 - 60	18	9	15	2	44	
61 in več	15	8	11	17	51	
Skupaj	83	26	36	19	164	

Tabela 122

Uporaba madžarskega oziroma slovenskega jezika na različnih področjih družbenega življenja

	Madžarski	Madžarski in (ali) slovenski	Slovenski
Pri delu v OZD	5	20	27
V trgovini	119	18	10
Pri zdravniku, zobozdravniku	39	38	72
Pri veterinarju	27	16	84
V KS ali krajevnem uradu	61	49	27
Na delegatskem mestu	27	22	46
V cerkvi	137	8	7
Na občinski upravi	36	23	70
Pri športu, rekreaciji	48	34	19
S sosedi	144	7	7

Tabela 123

Naročenost na eno ali več revij ali časopisov v madžarskem, slovenskem ali kakem drugem jeziku

	Madžarsko govoreče družine	Madžarsko in slovensko govoreče družine	Slovensko govoreče družine	Skupaj
Slovenski časopisi	26	13	-	39
Madžarski časopisi	36	8	-	44
Drugi časopisi	-	-	-	-

Tabela 124

Spremljanje radijskih programov (redno ali občasno) v naselju
Motvarjevci

	Redno	Občasno	NE
MS - slovenski	28	20	14
MS - madžarski	38	11	13
Maribor	3	21	38
Ljubljana	19	24	19
Novi Sad v madž.	4	8	50
Lendava	20	8	34
Madžarske postaje	34	12	16
Drugo	4	16	42

Tabela 125

Redno ali občasno spremljanje TV programov

TV programi	Madžarsko govoreče družine	Madžarsko in slovensko gov. družine	Slovensko govoreče družine	Skupaj
Madžarski	19	6	-	25
Slovenski	23	11	1	35
Avstrijski	11	10	1	22
Drugi	11	7	1	19

Tabela 126

Branje tednika "Nepujsag"

	Madžarsko govoreče družine	Madžarsko in slovensko gov. družine	Slovensko govoreče družine	Skupaj
Redno	37	7	-	44
Občasno	1	4	-	5
NE	10	1	2	13

Tabela 127

Spremljanje oddaje "Hidak" (Mostovi) glede na starost družine

	Redno	Občasno	NE	Skupaj
Mlada	4	2	5	11
Generacijska	5	7	3	15
Zrela	4	2	5	11
Starajoča	1	4	7	12
Ostarela	-	-	13	13

Tabela 128

Branje tednika Nepujsag glede na starost družine

	Redno	Občasno	Ne bere- jo	Skupaj
Mlada	3	3	5	11
Generacijska	12	-	3	15
Zrela	10	-	1	11
Starajoča	10	-	2	12
Ostarela	10	1	2	13

9. RAČUNALNIŠKA OBDELAVA PODATKOV

David PEČNIK, STŠ Maršala Tita, Celje

Žilbert TIVADAR, SDŠ, Murska Sobota

Računalniška obdelava podatkov je potekala na računalniku ZX Spectrum in tiskalniku Epson RX 80. Čeprav je računalnik preprost in prirejen za igranje igrice, pa lahko opravlja tudi zahtevnejše operacije, kot je n.pr. obdelava podatkov in risanje diagramov.

Taka računalniška obdelava podatkov ima tudi več prednosti pred klasično obdelavo podatkov. Predvsem gre za prihranek časa, saj poteka delo bistveno hitreje. Računalniku posredujemo le podatke, na osnovi katerih nato opravi potrebne izračune, nariše graf na televizijski zaslon in ga s pomočjo tiskalnika odtisne na papir. S tem se odpravijo zamudna dela, kot so barvanje in počasno izračunavanje. Narejenih je bilo okrog 160 grafov oziroma diagramov, od teh je bilo 80 diagramov o Motvarjevcih in 80 diagramov o Kobilju, to je o prejšnjem taboru.

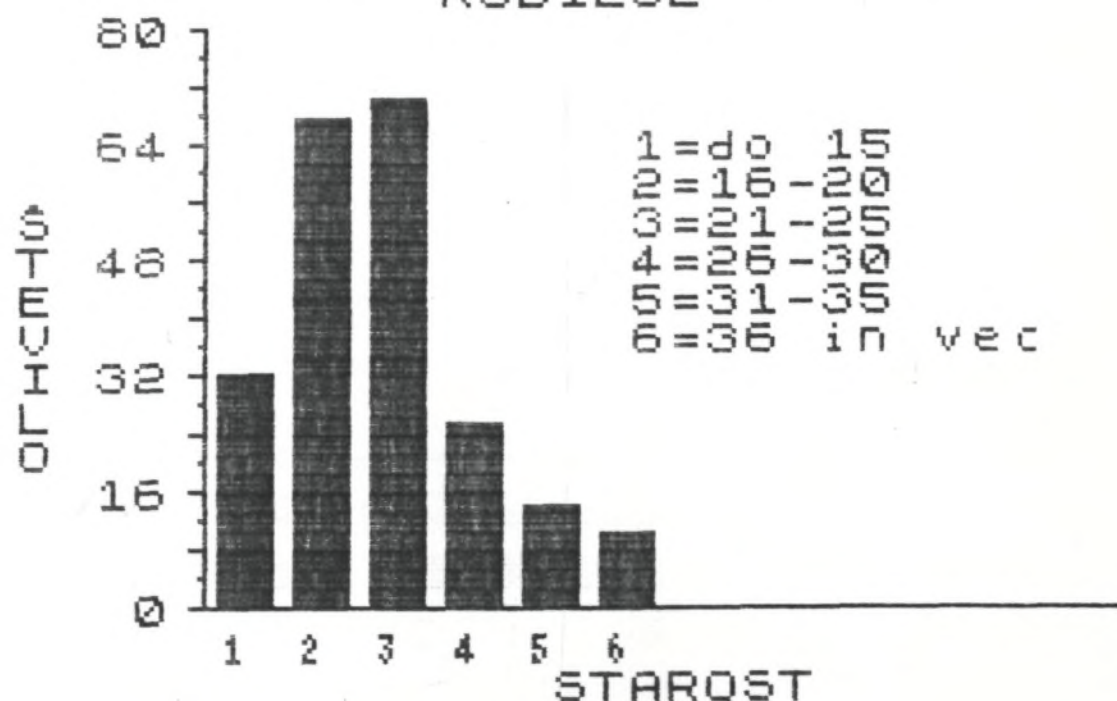
Na osnovi teh diagramov smo lahko ugotavljali razlike med tema dvema naseljema, saj je razlika že v velikosti krajev in razvitosti. Vse te razlike pa so podrobneje opisane v ostalih poročilih.

Összefoglaló:

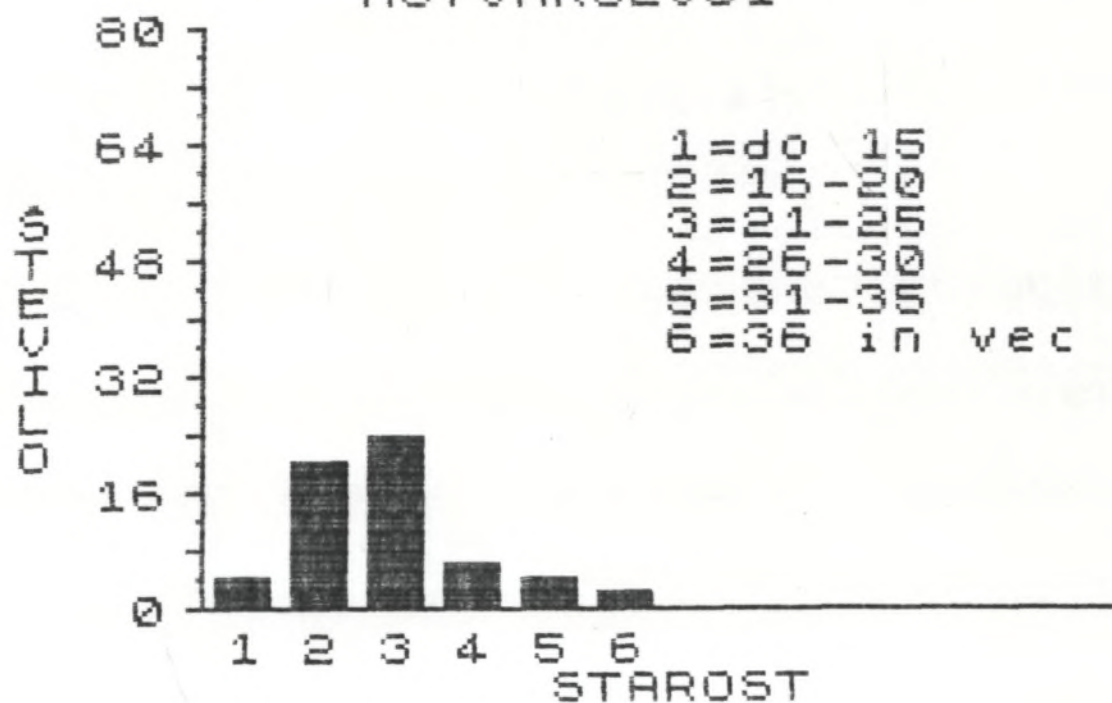
Az adatok számítógépes feldolgozását a ZX SPECTRUM számítógép és az EPSON RX 80 gép segítségével végeztük. Ezek egyszerűek és alkalmasak a munkára. Elsősorban a grafikonok rajzolása végett használtuk őket. Ilyen munkának az előnyei a következők:

- a munka gyorsabban folyik
- egyes adatokat nem kell külön számítani - mindezt a számítógép csinálja
- számítógép csak adatokat követel - aztán lerajzolja a grafikont 160 grafikont ekszítettünk, ebből 80-at az előző táborból és 80-at az ideli táborból. Így több, különböző összehasonlítást is csinálhattunk. Ezekről megálapításokról szó volt a beszámolóknak is.

STAROST OB ODSEELITVI
KOBILJE

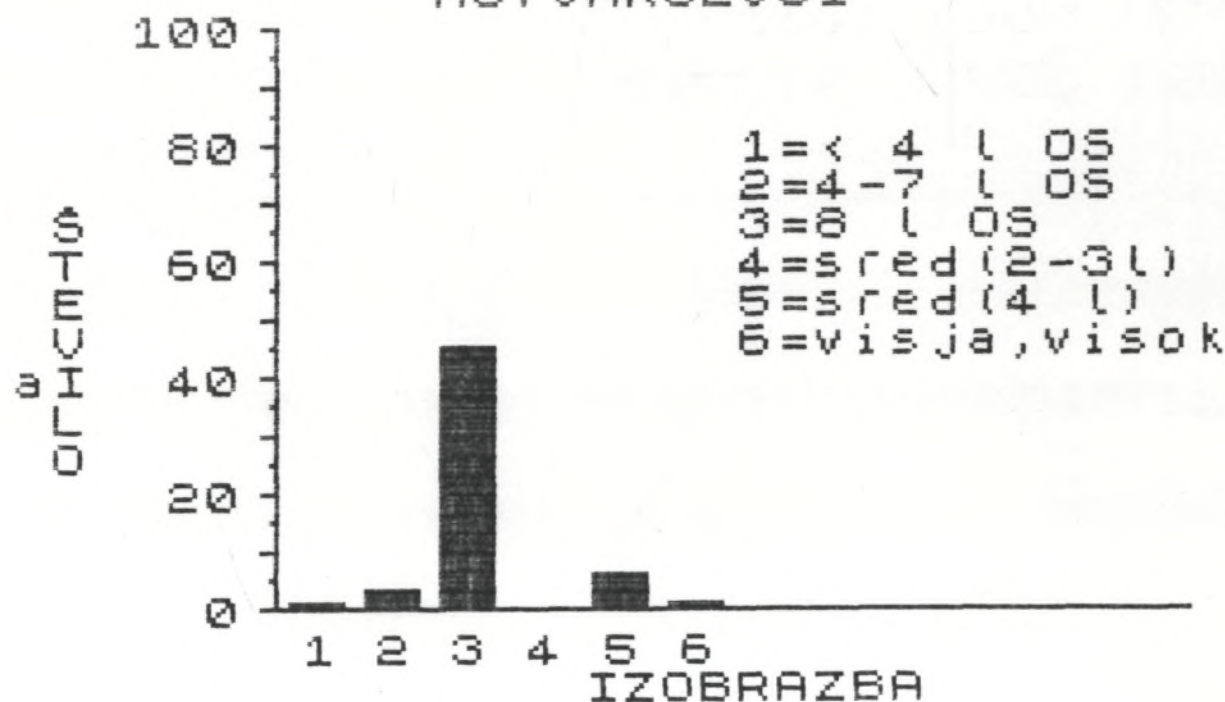
STAROST OB ODSEELITVI
MOTVARJEVCI

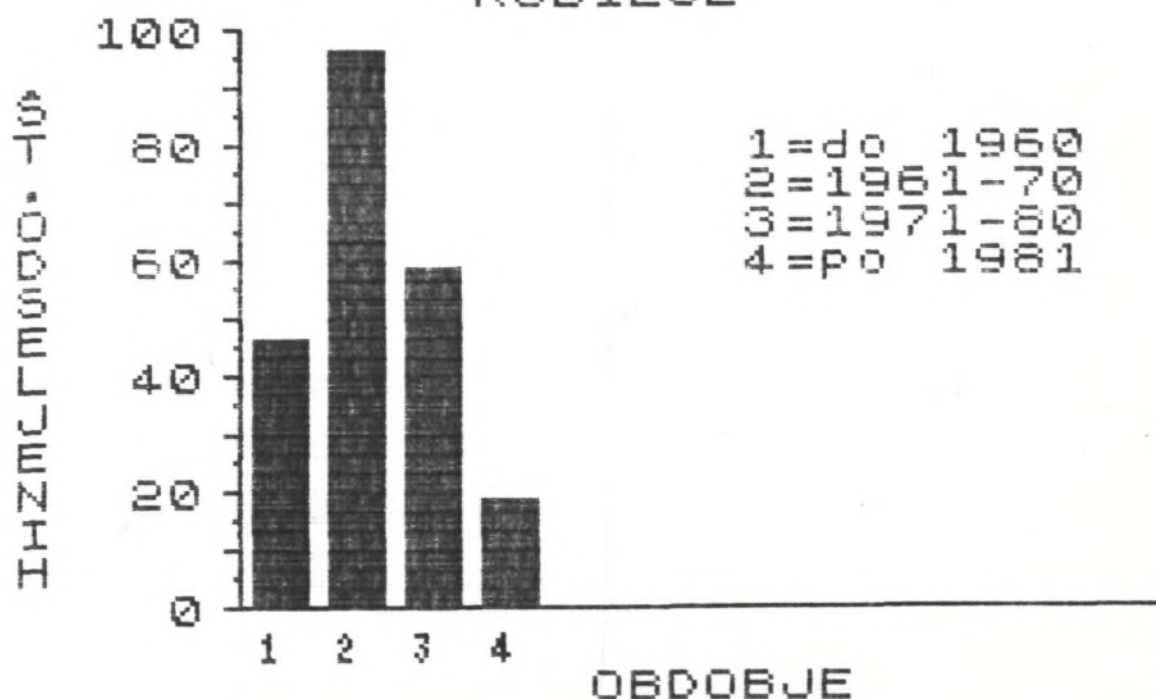
ODSELJENI PO IZOBRAZBI
KOBILJE

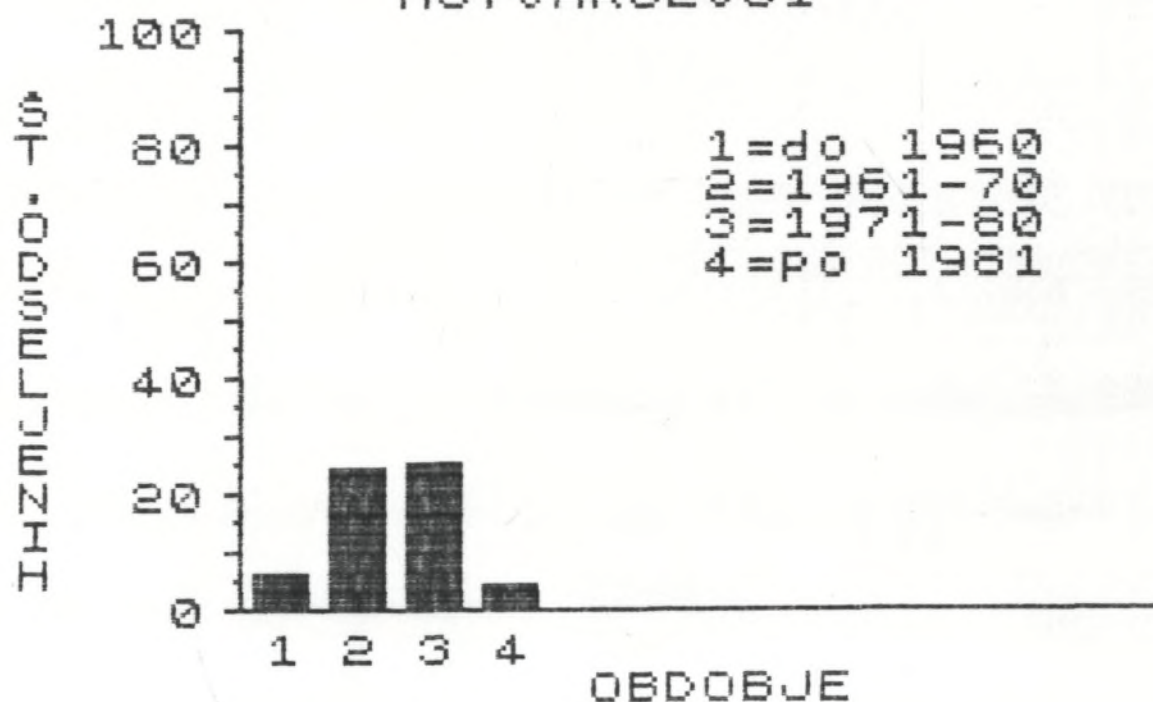
ODSELJENI PO IZOBRAZBI
MOTVARJEVCI

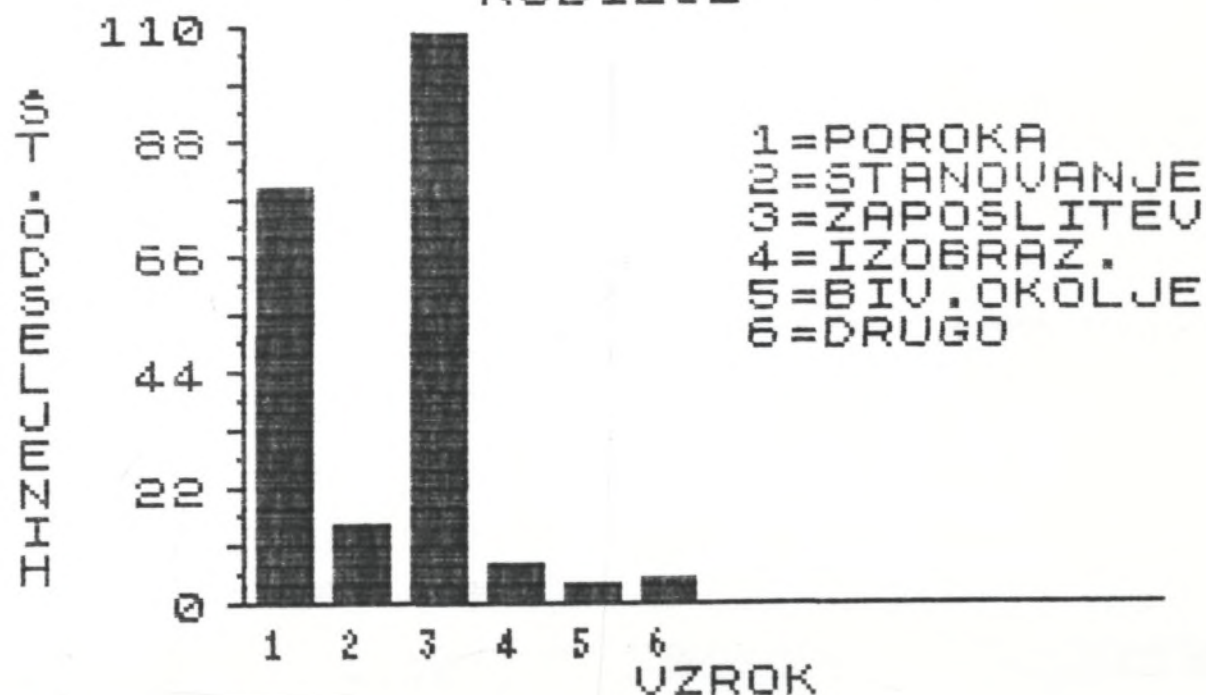
ODSELJENI - OBDOBJA
KOBILJE

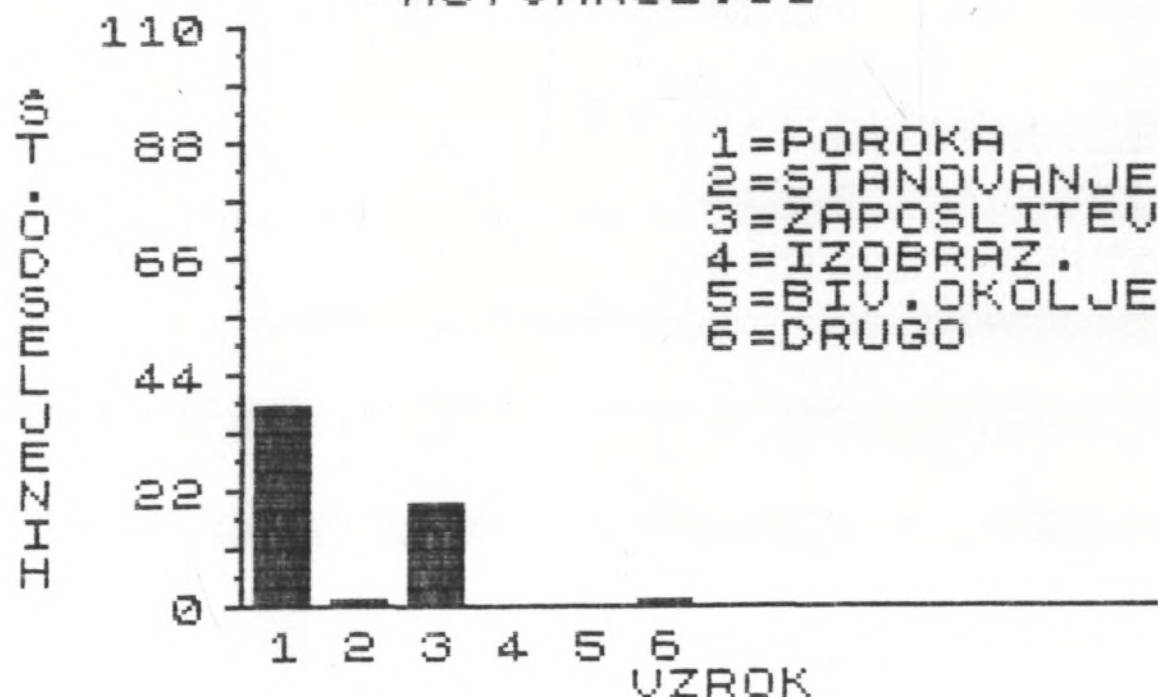
ODSELJENI - OBDOBJA
MOTVARJEVCI

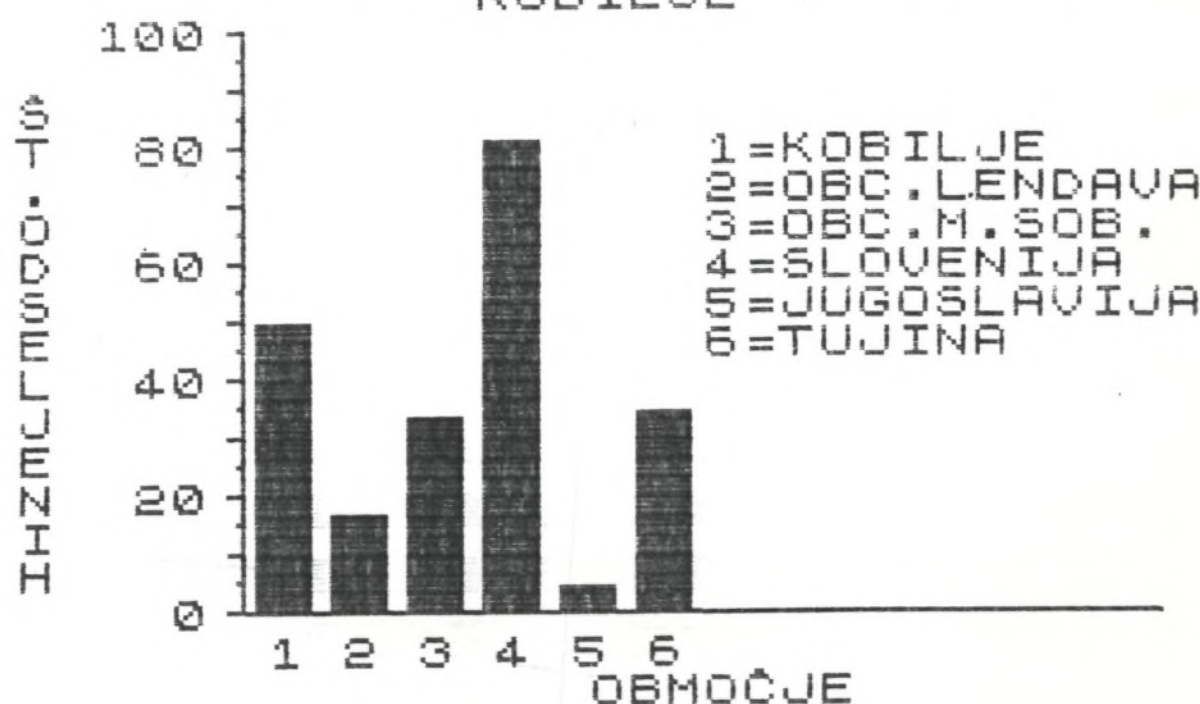
ODSELJENI - UZROK
KOBILJE

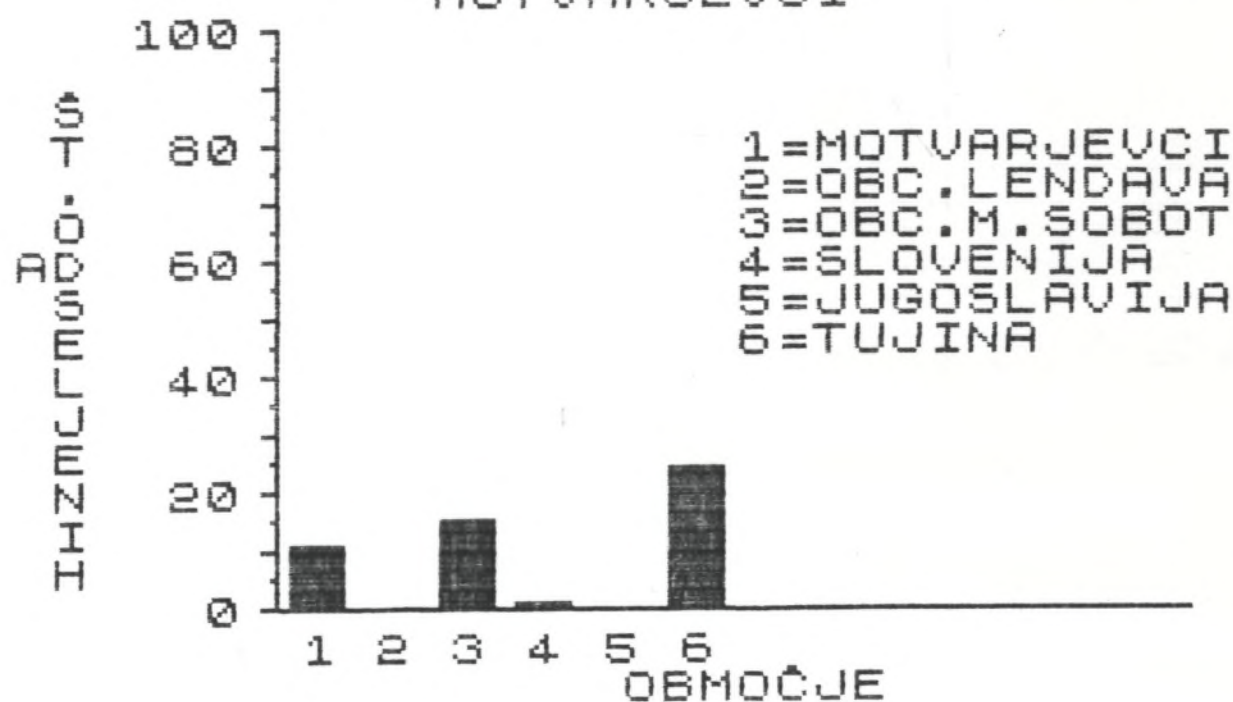
ODSELJENI - UZROK
MOTVARJEVCI

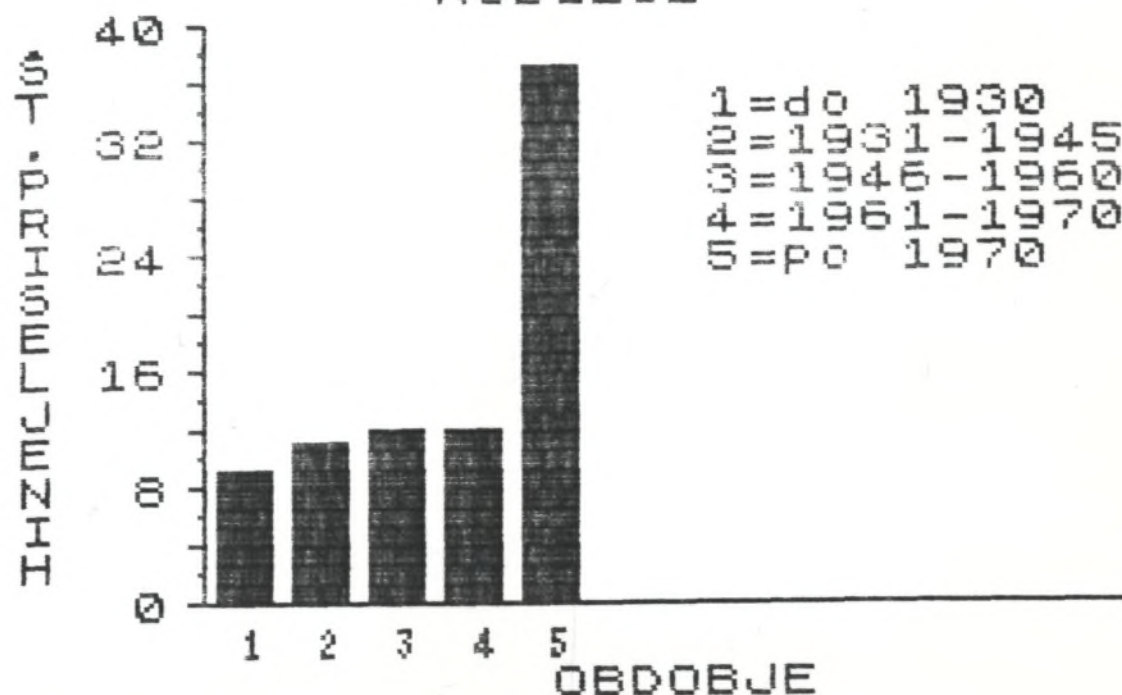
KRAJ ODSELJEVANJA PREBIVALCEV
KOBILJE

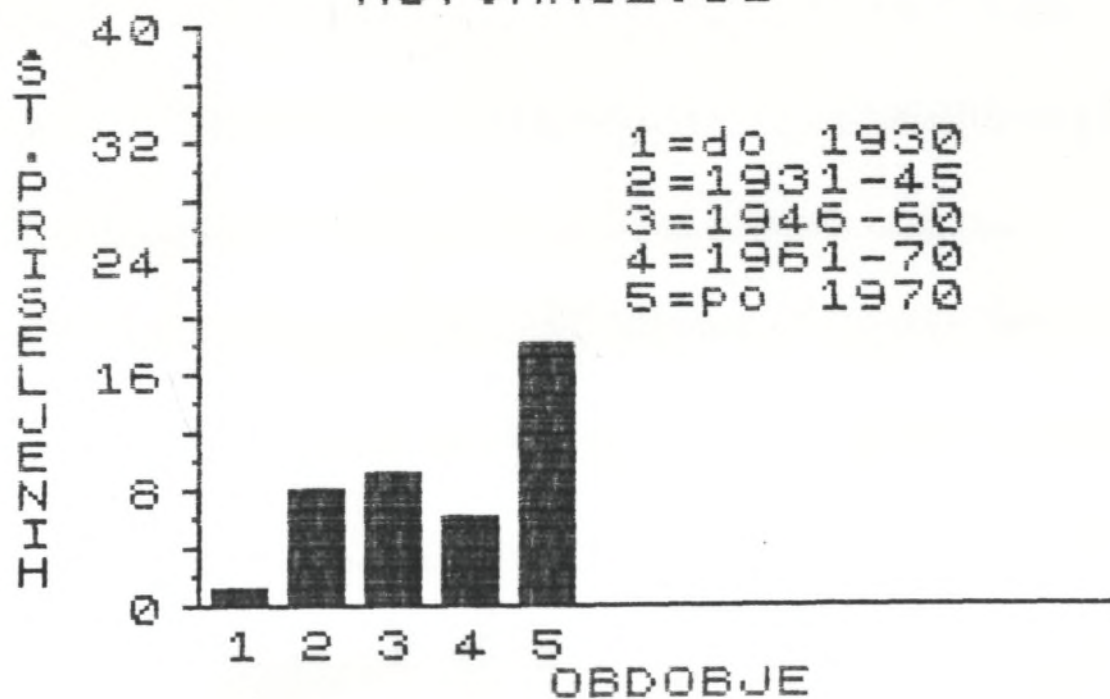
KRAJ ODSELJEVANJA PREBIVALCEV
MOTVARJEVCI

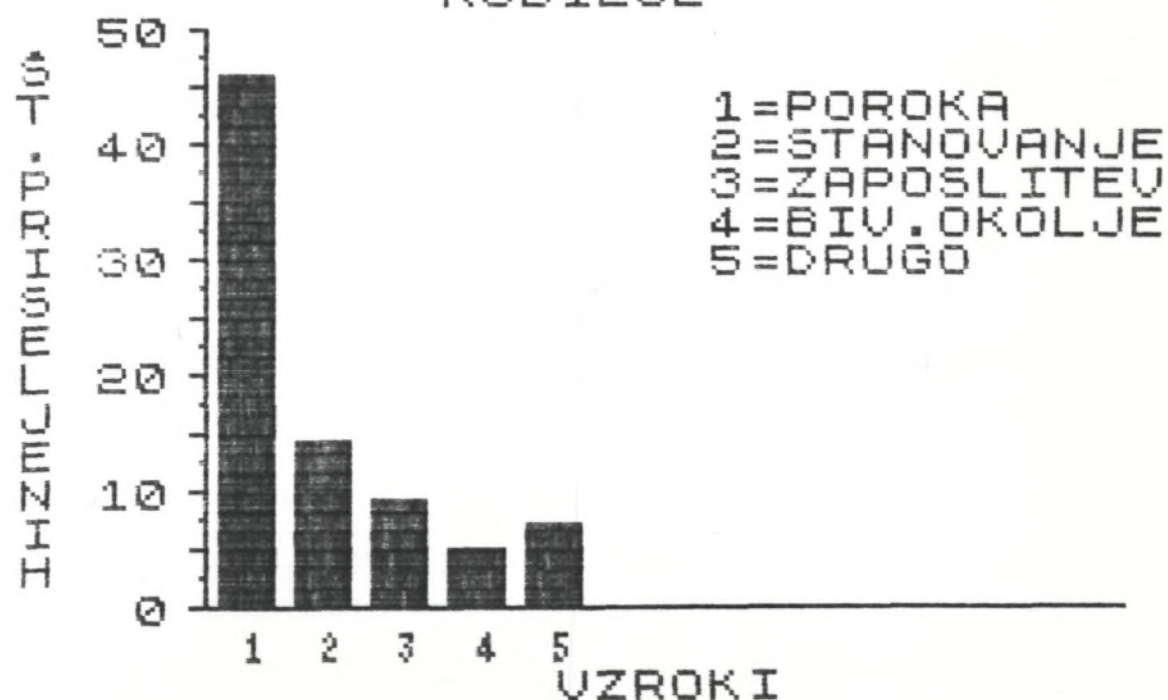
PRISELITVE PO OBDOBJIH KOBILJE

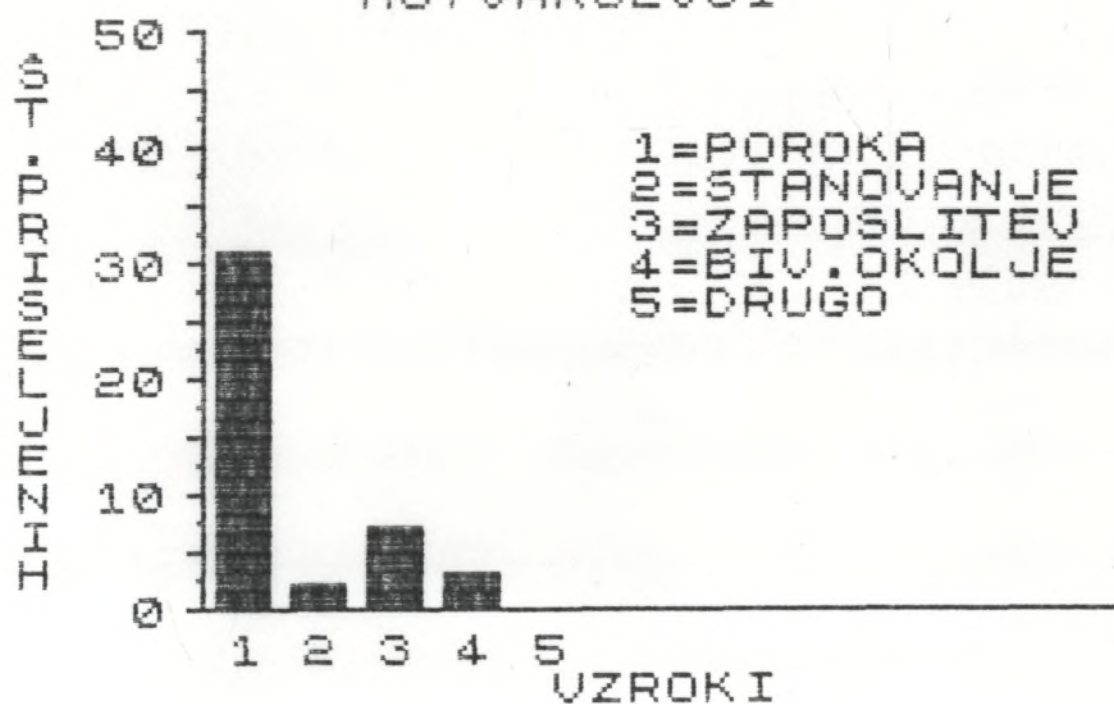
PRISELJENI PO OBDOBJIH MOTVARJEVCI

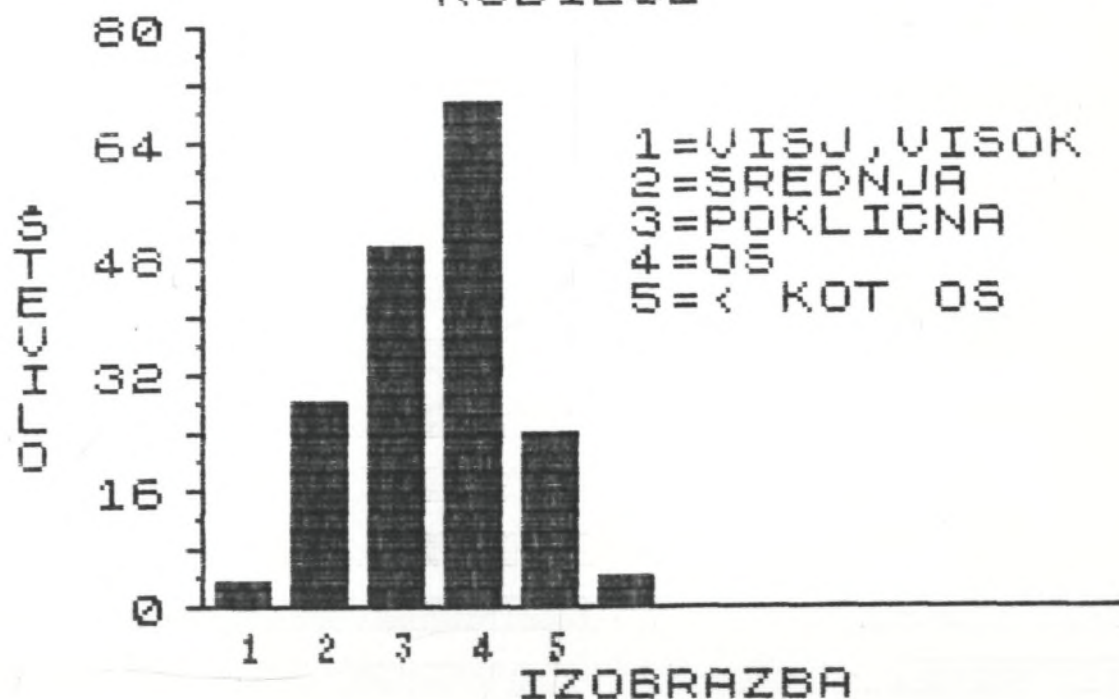
UZROKI PRISELITEV KOBILJE

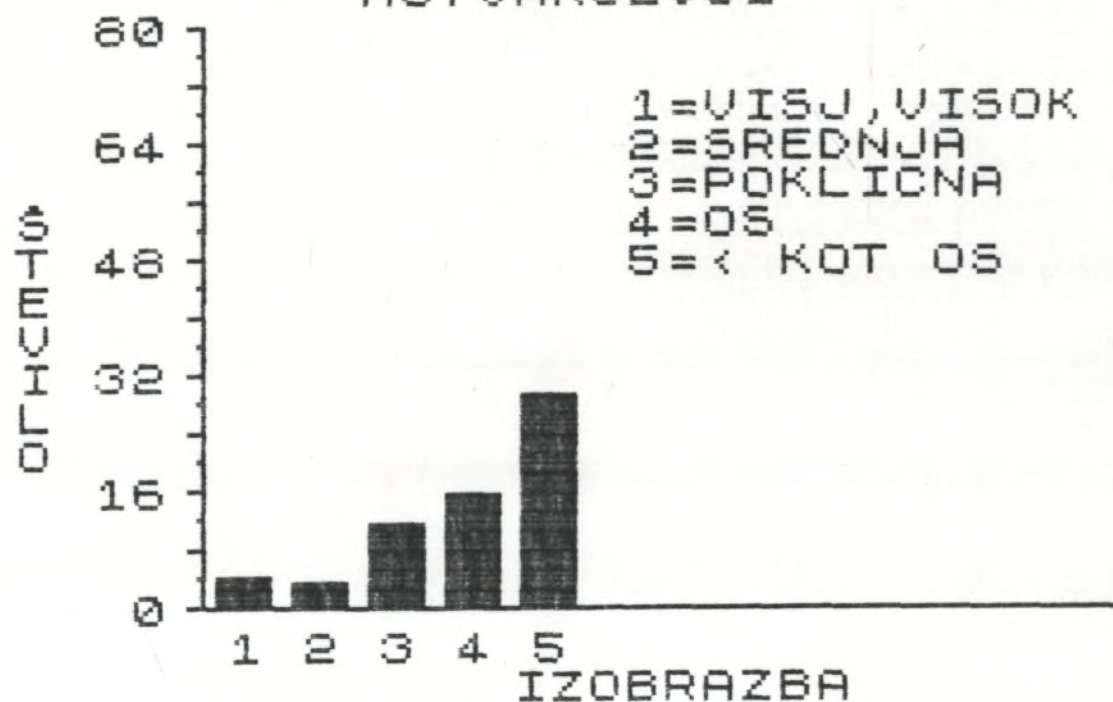
UZROKI PRISELITEV MOTVARJEVCI

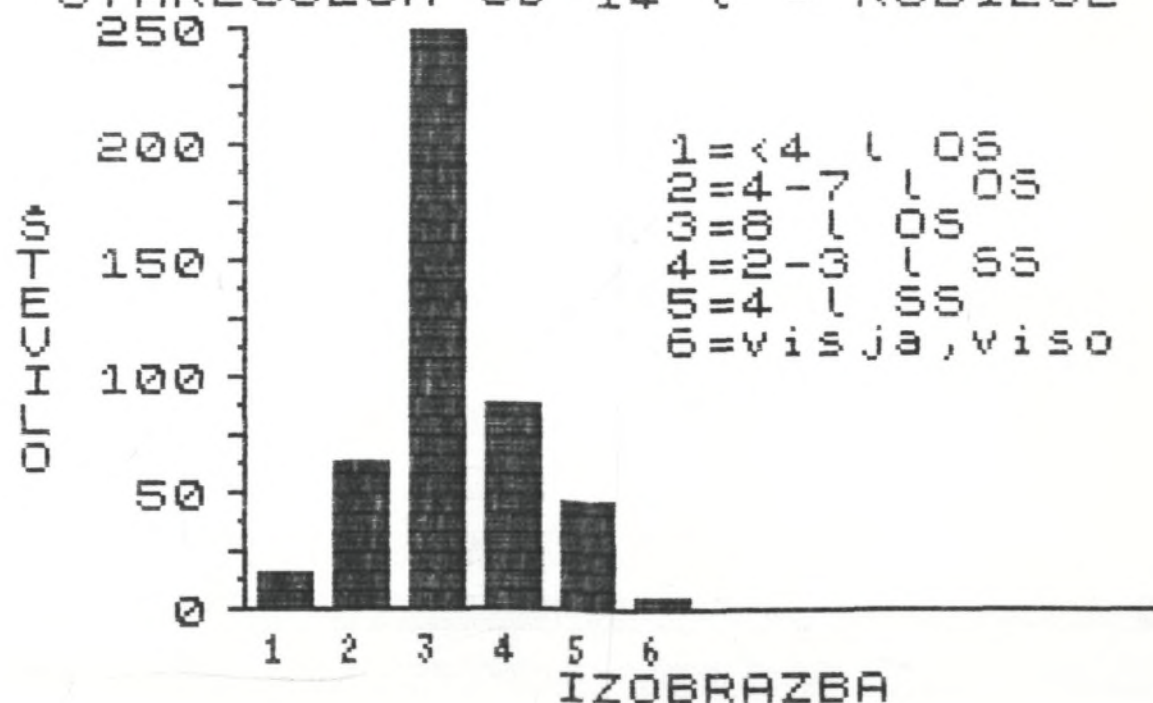
IZOBR. STRUKTURA GOSPODINJSTEV
KOBILJE

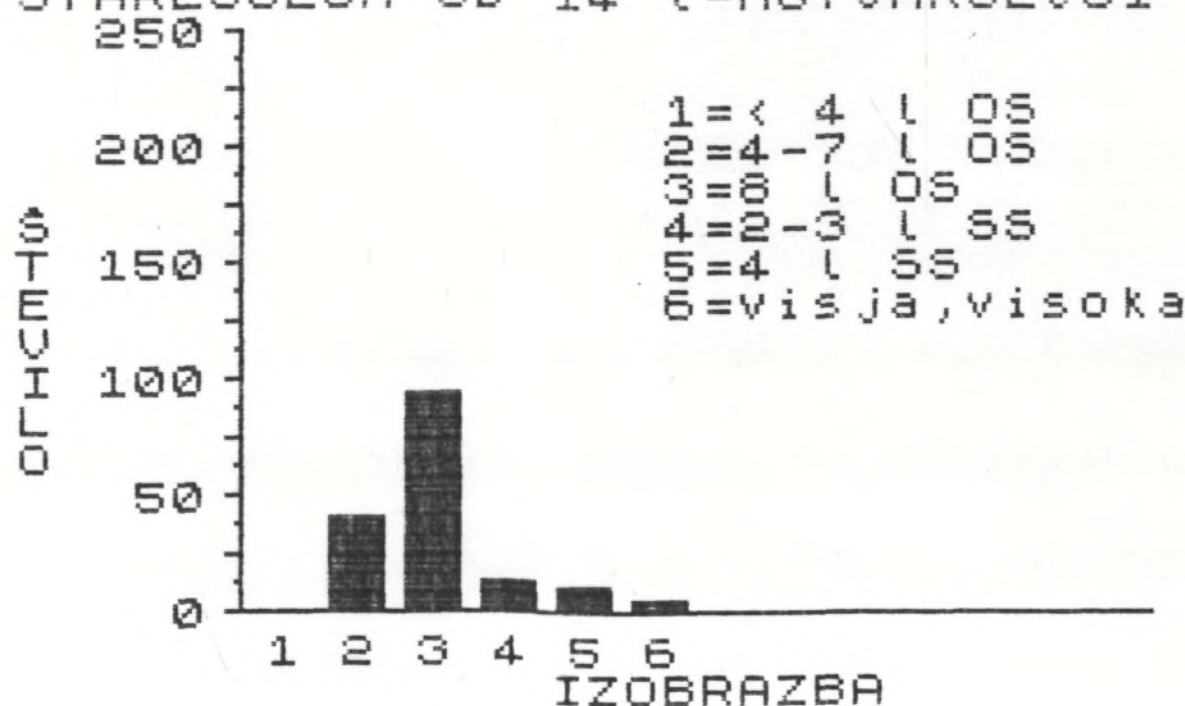
IZOBR. STRUKTURA GOSPODINJSTEV
MOTVARJEVC

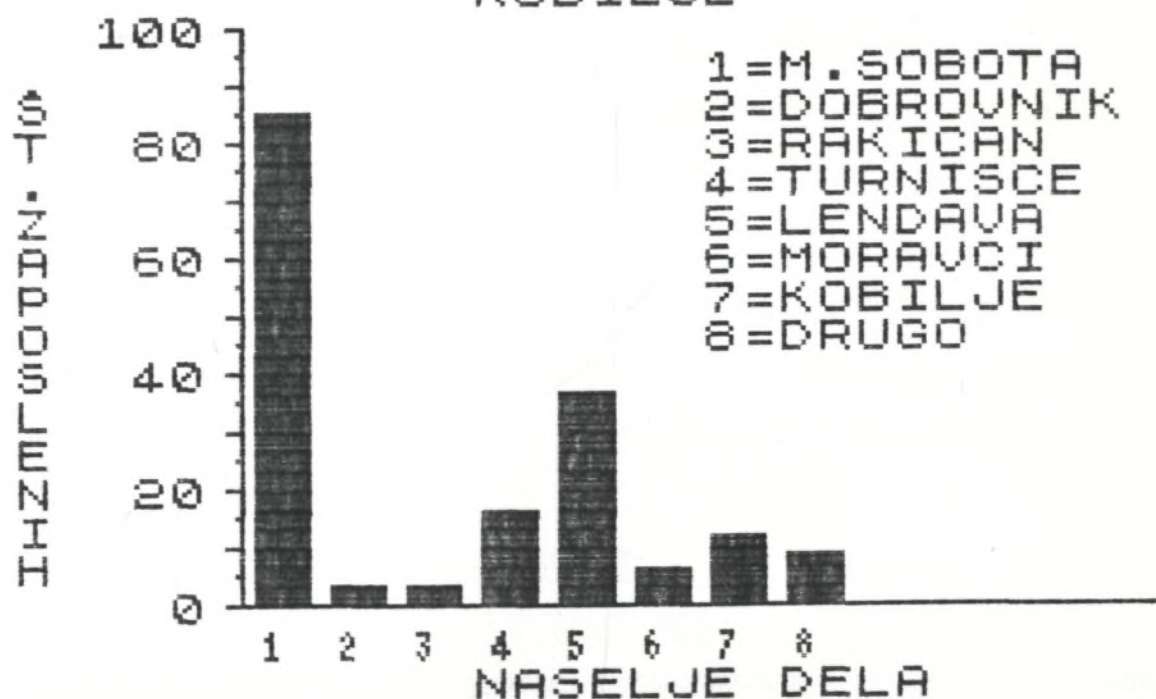
IZOBRAZBENA STRUKT. PREBIVAL.
STAREJŠEGA OD 14 L - KOBILJE

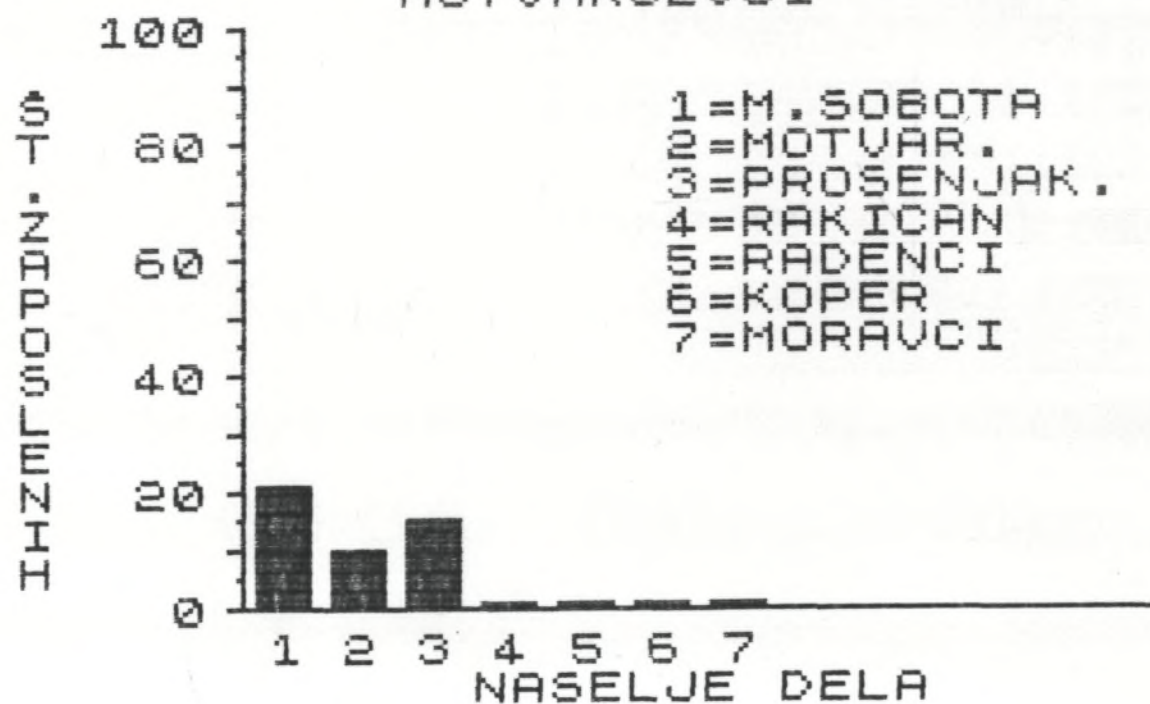
IZOBRAZBENA STRUKT. PREBIVAL.
STAREJŠEGA OD 14 L - MOTVARJEVCI

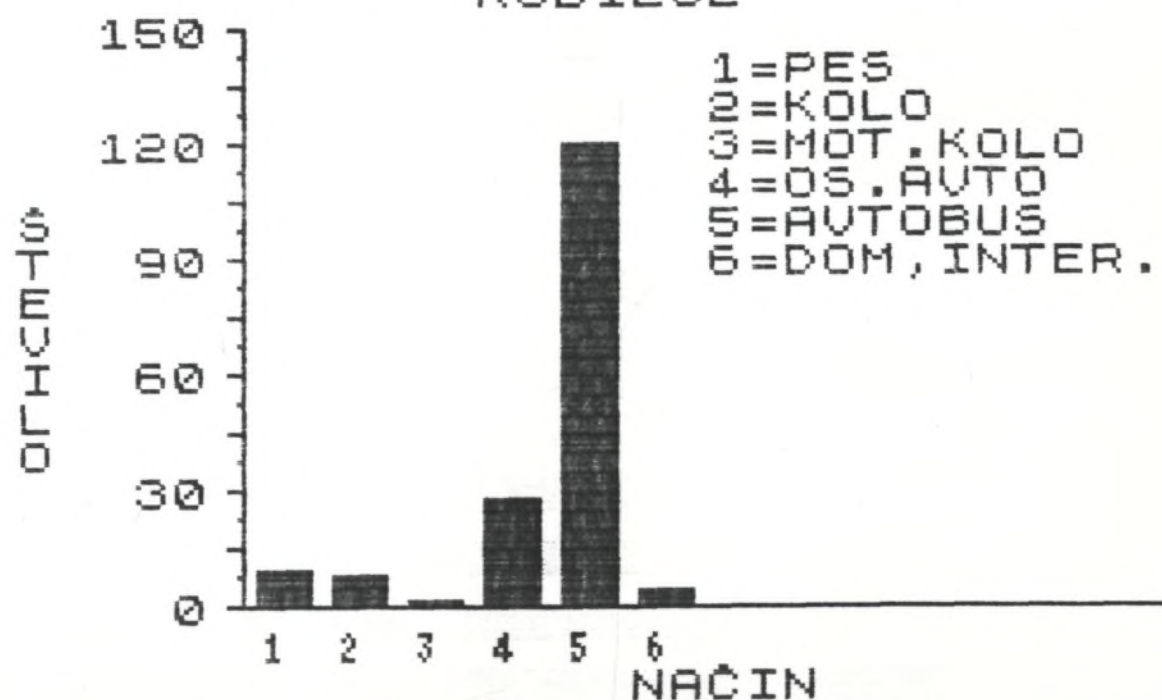
DNEVNO MIGRIRANJE - NASELJE DELA
KOBILJE

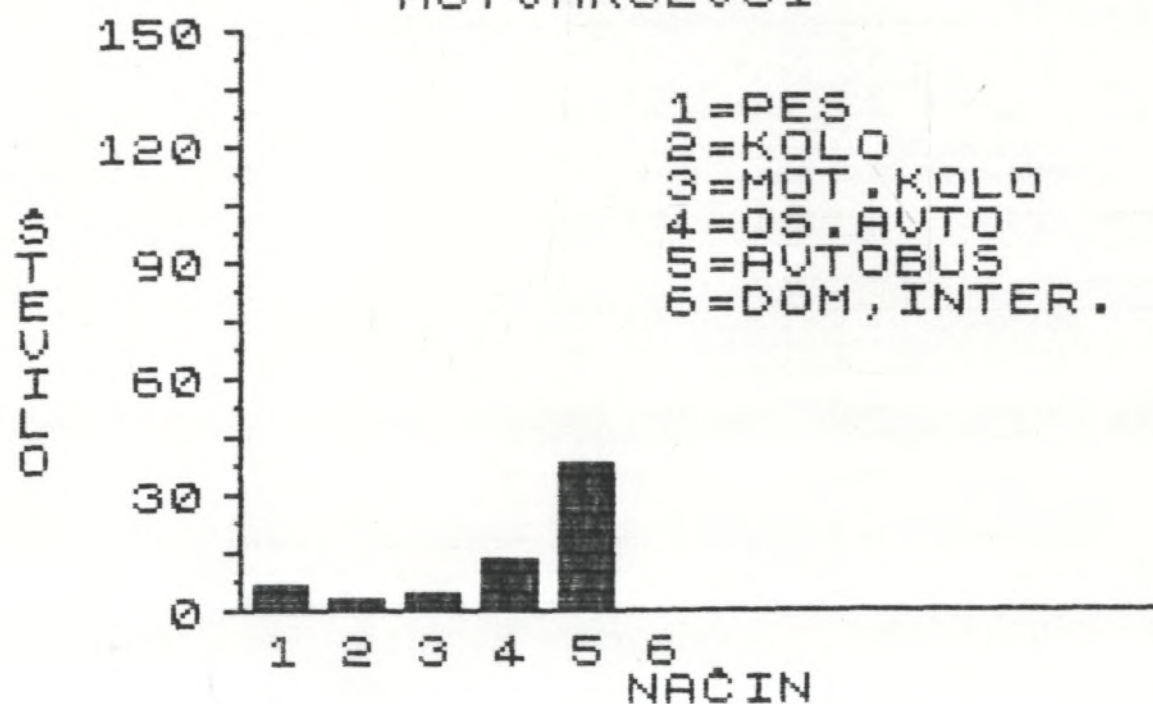
DNEVNO MIGRIRANJE - NASELJE DELA
MOTVARJEVCI

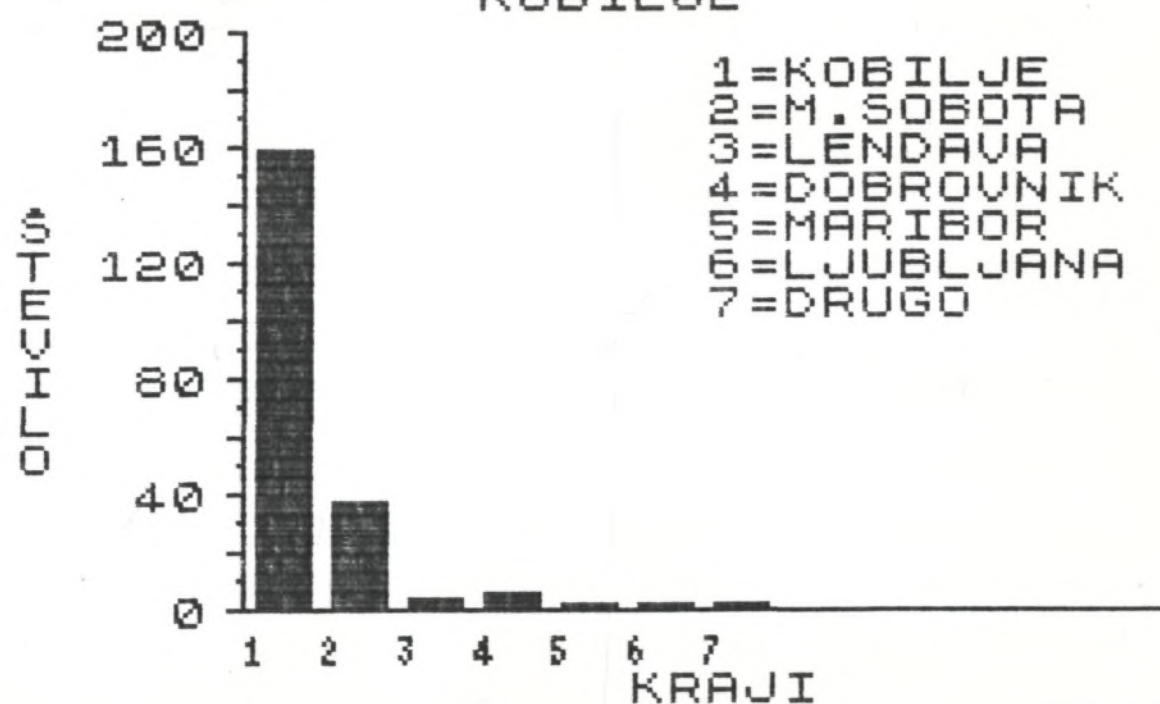
NAČIN DNEVNEGA MIGRIRANJA
KOBILJE

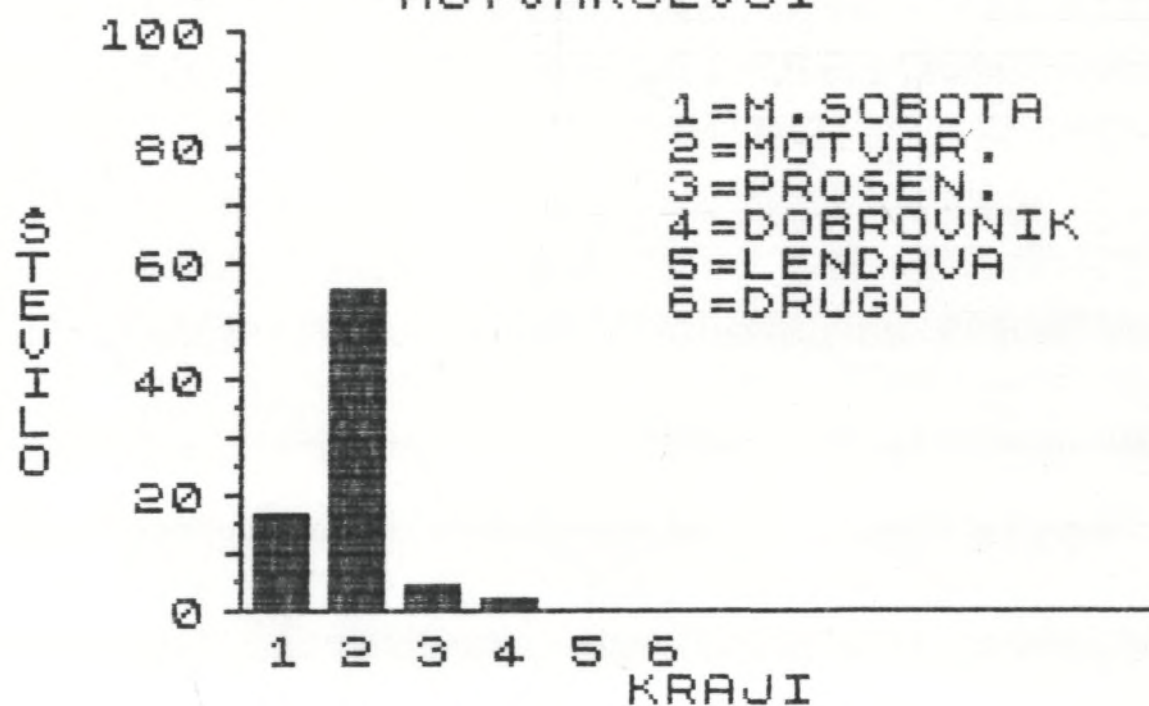
NAČIN DNEVNEGA MIGRIRANJA
MOTVARJEVCI

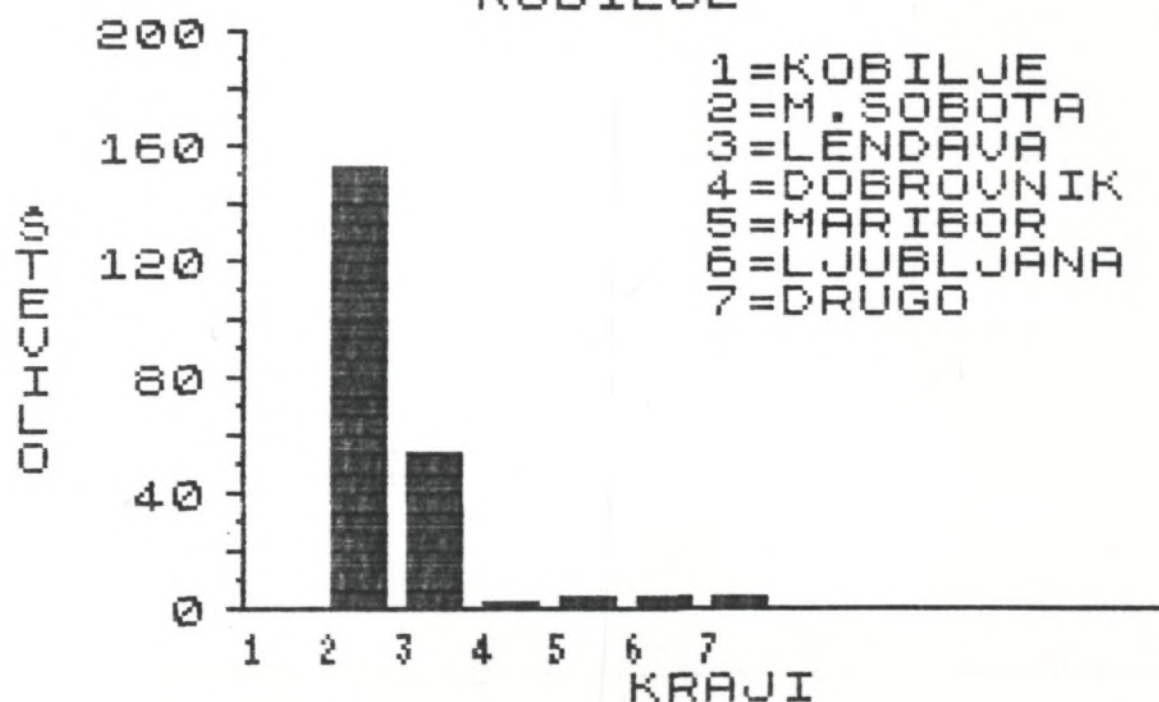
URSTA NAKUPA - HRANA
KOBILJE

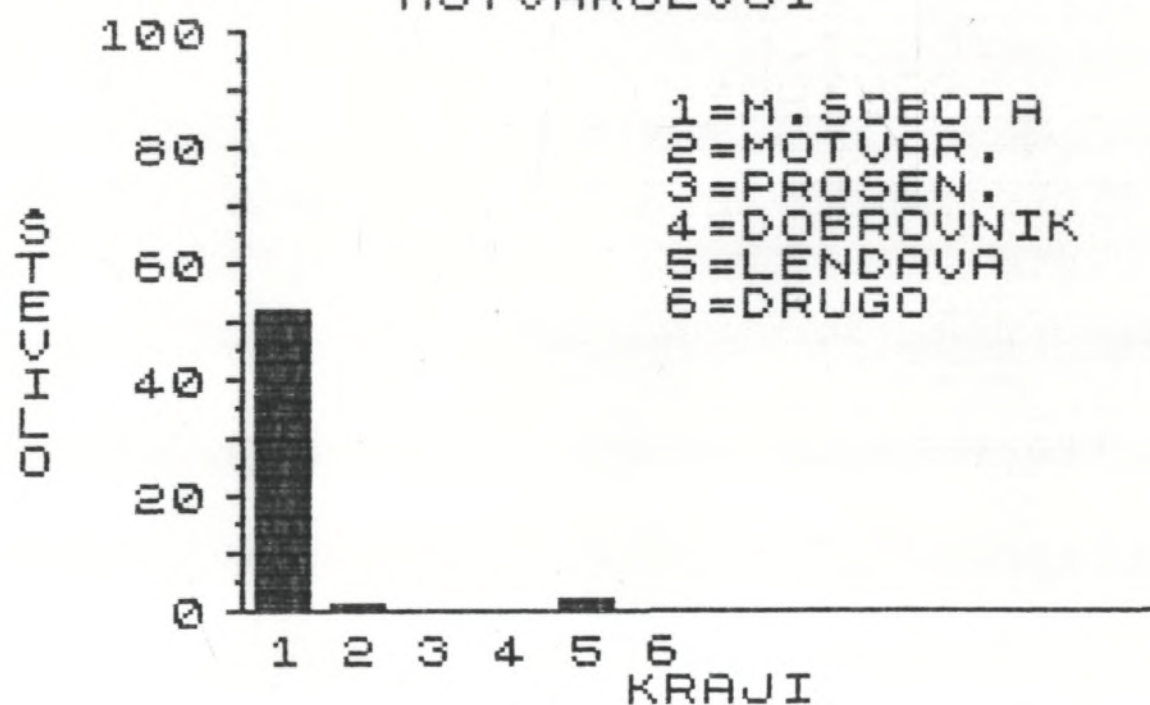
URSTA NAKUPA - HRANA
MOTVARJEVCI

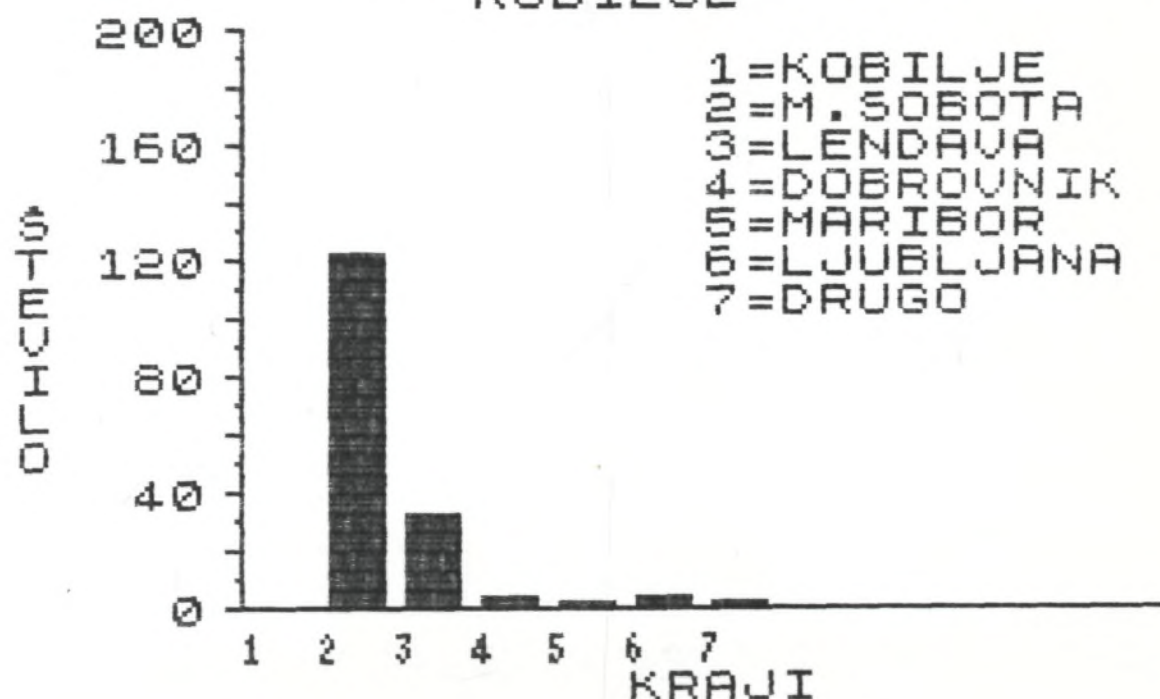
URSTA NAKUPA - OBLEKA, OBUTEV
KOBILJE

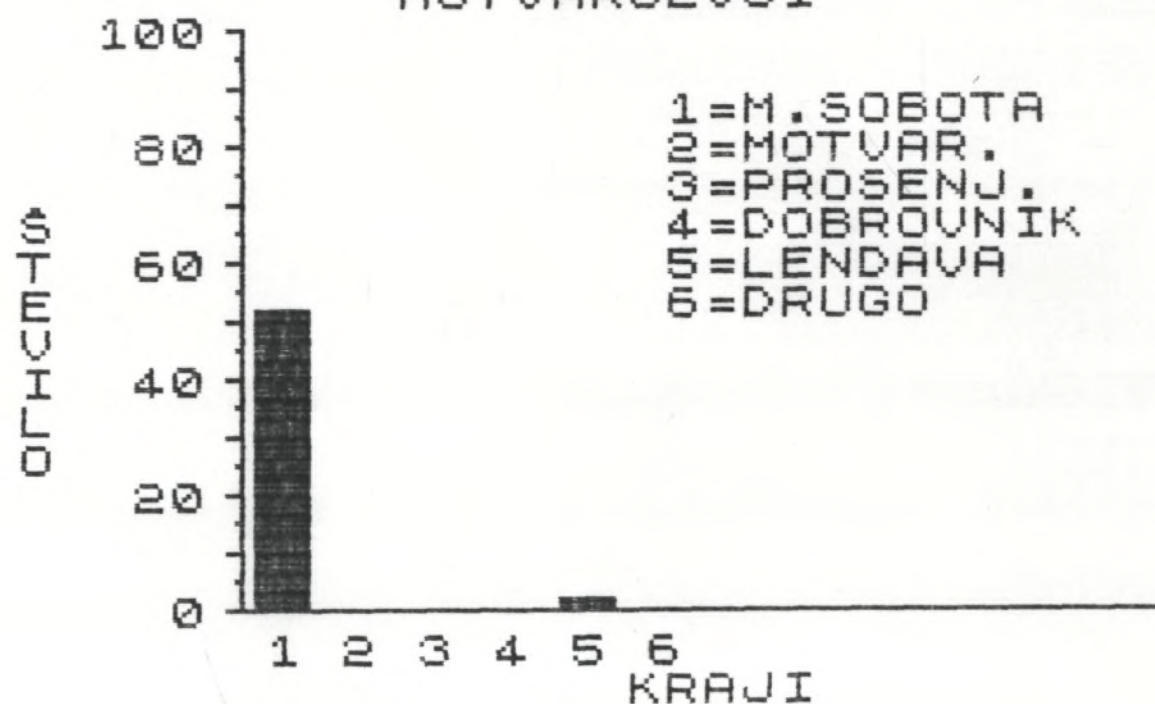
URSTA NAKUPA - OBLEKA, OBUTEV
MOTVARJEVCI

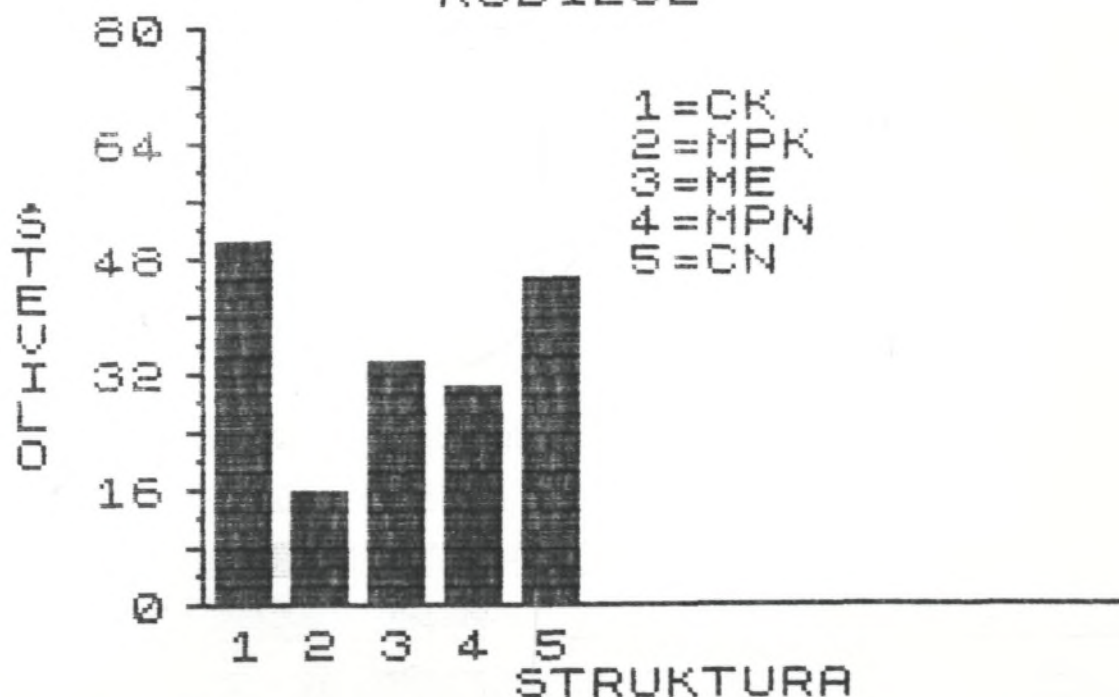
URSTA NAKUPA - POHIS., GOSP. AP.
KOBILJE

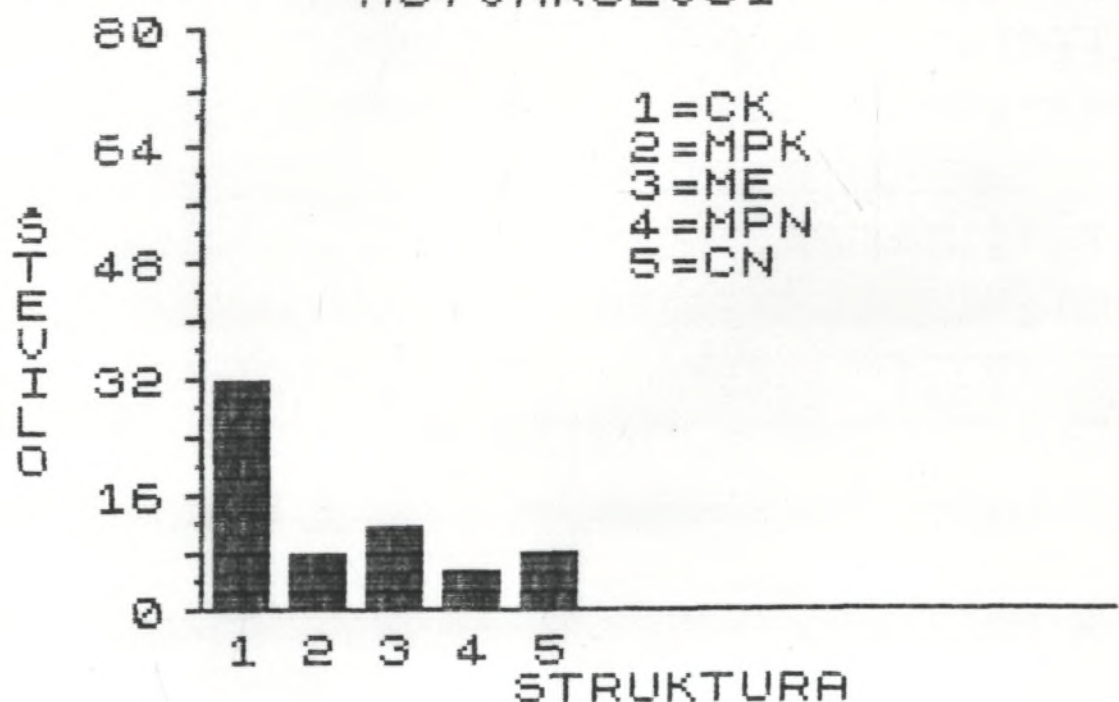
URTA NAKUPA - POHIS., GOSP. APAR.
MOTVARJEVI

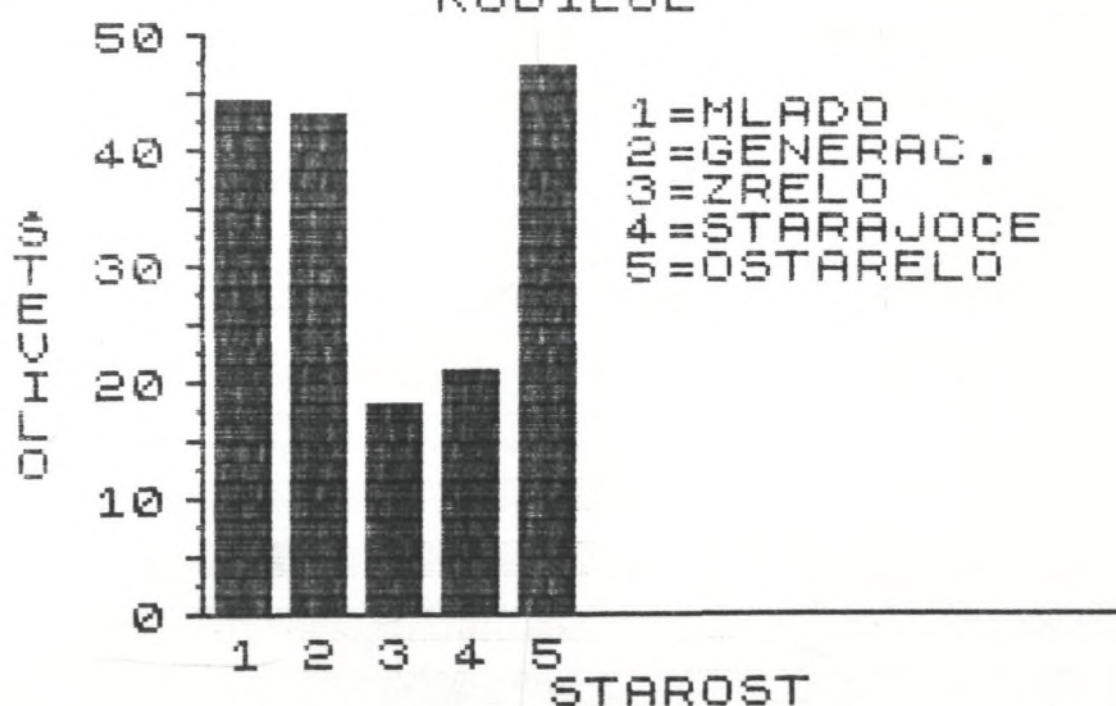
SOC. EK. STRUKT. GOSPODINJSTEV
KOBILJE

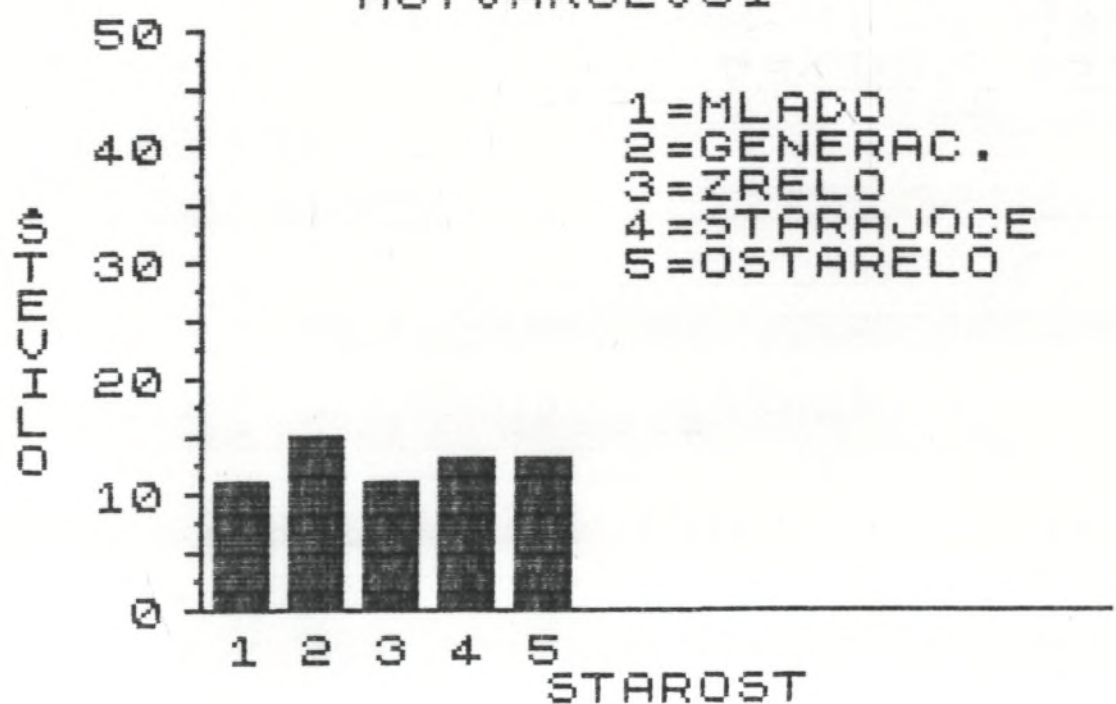
SOC. EK. STRUKT. GOSPODINJSTEV
MOTVARJEVI

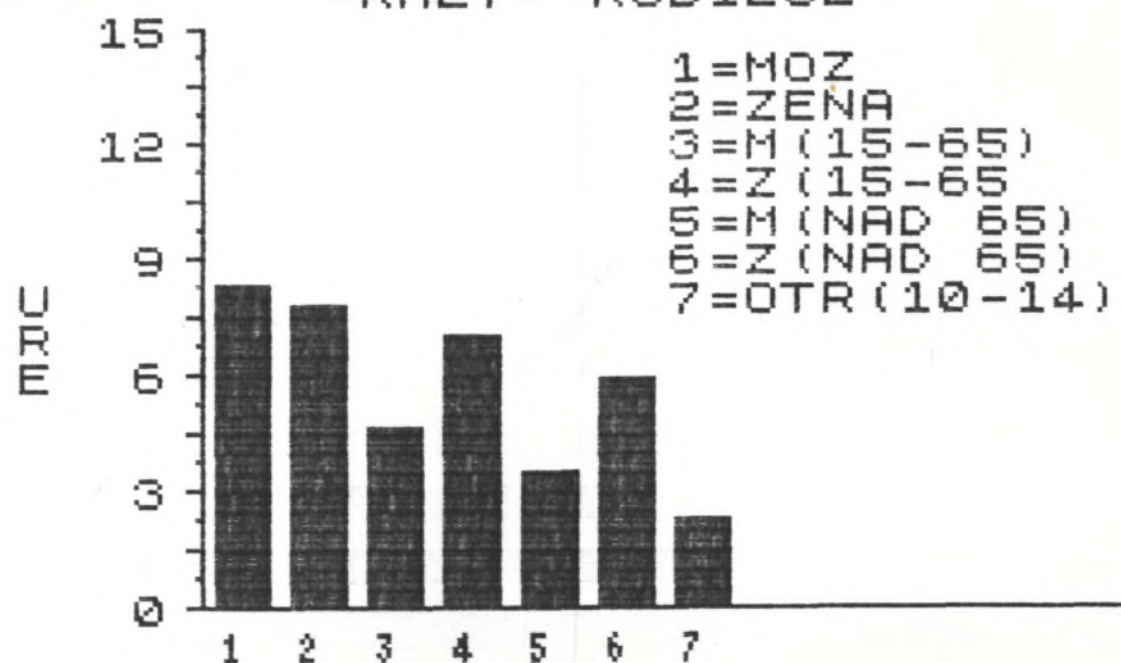
STAROSTNA STRUKT. GOSPODINJSTEV
KOBILJE

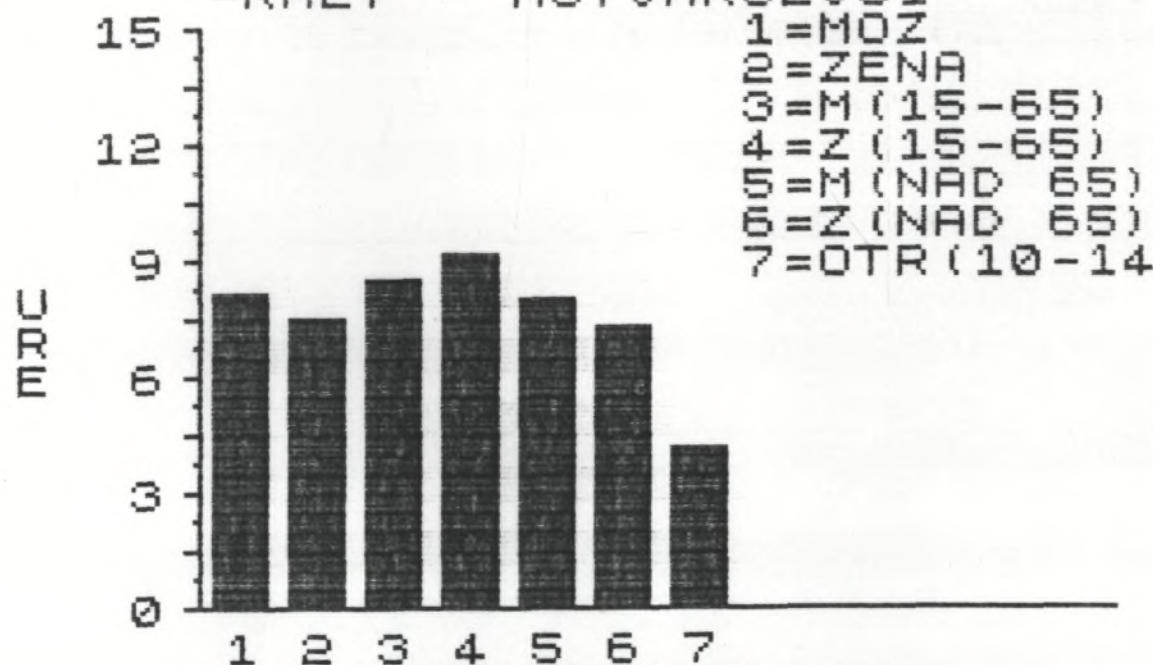
STAROSTNA STRUKT. GOSPODINJSTEV
MOTVARJEVCI

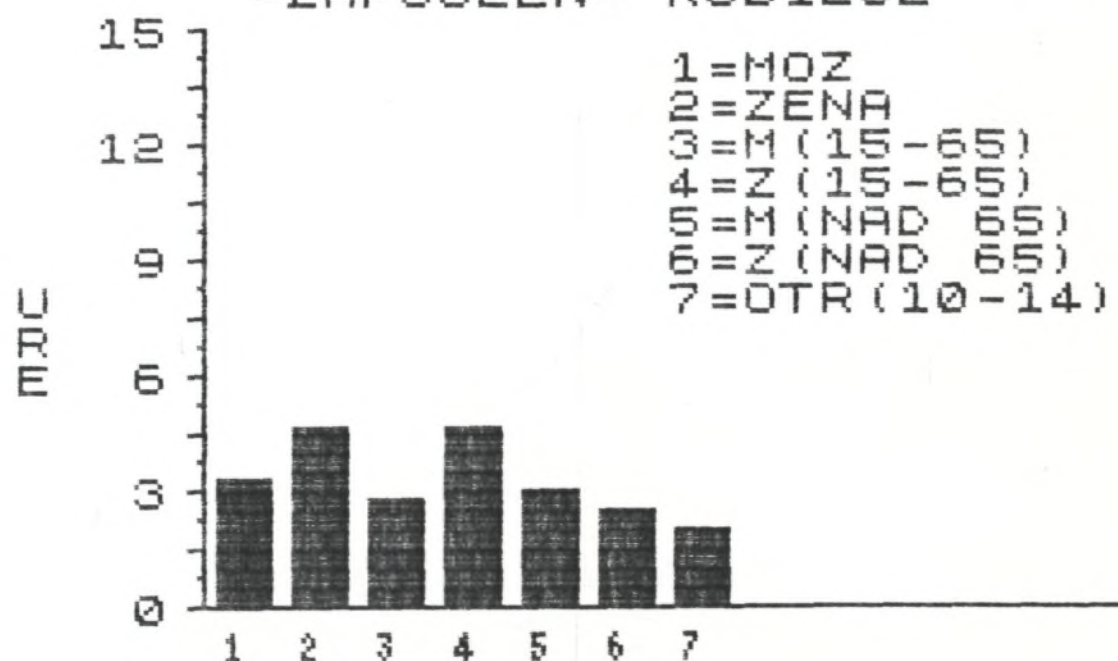
POVP. DNEV. OBREMEN. S KMET. OPRAV.
 -KMET - KOBILJE

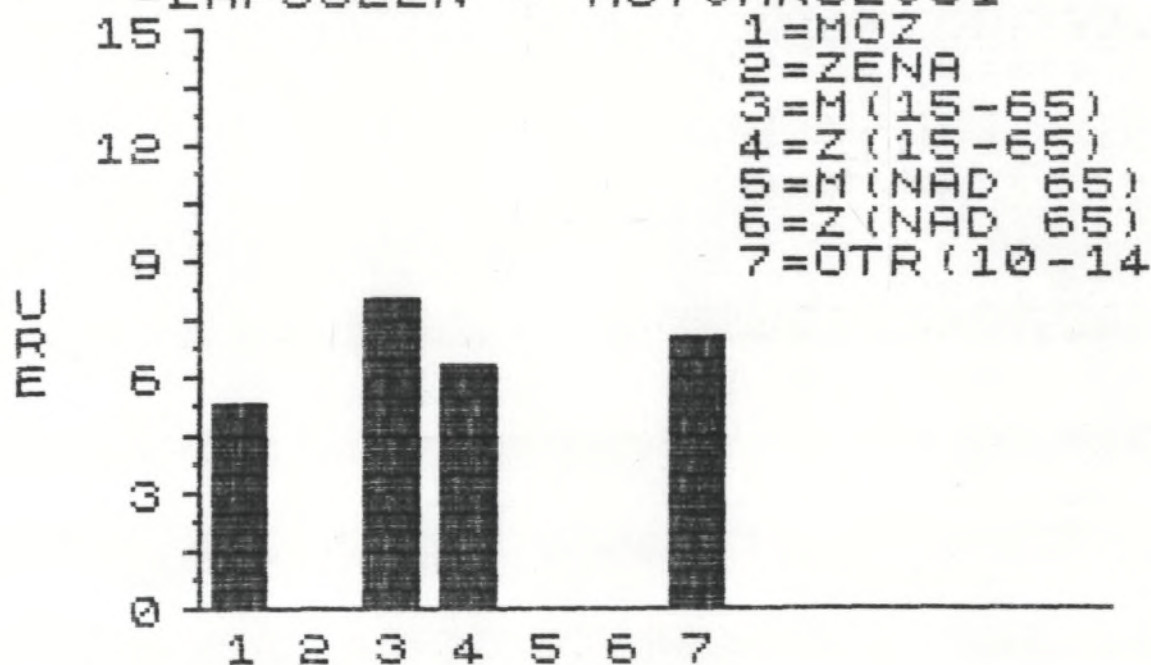
POVP. DNEV. OBREMEN. S KMET. OPRAV.
 -KMET - MOTVARJEVCI

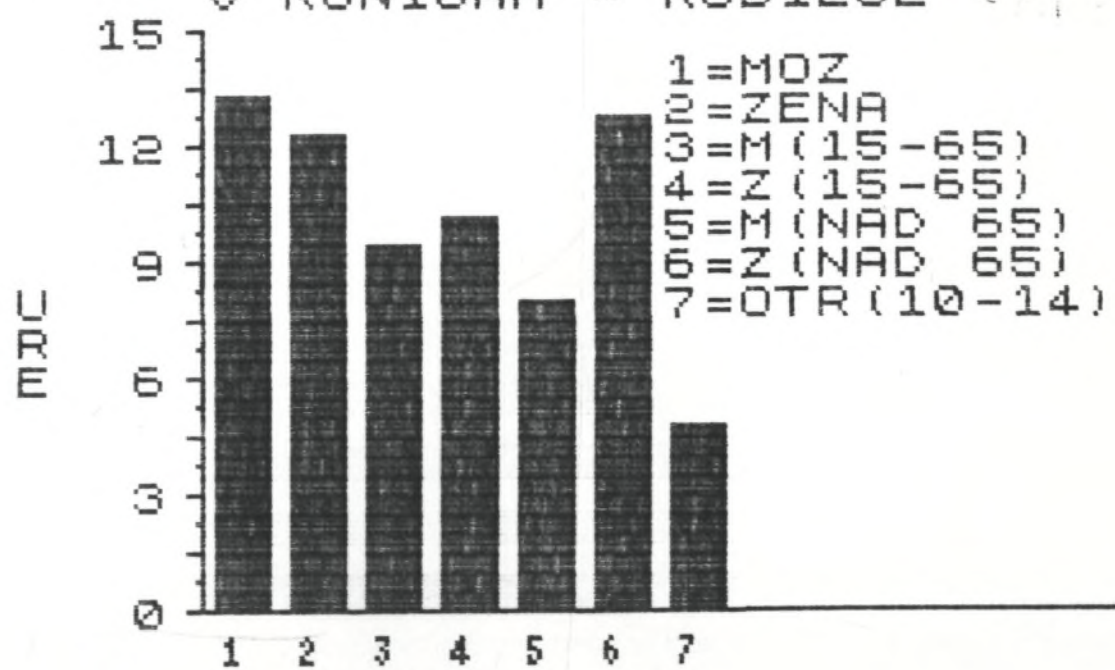
POVP. DNEV. OBREMEN. S KMET. OPRAV.
 -ZAPOSLTEN- KOBILJE

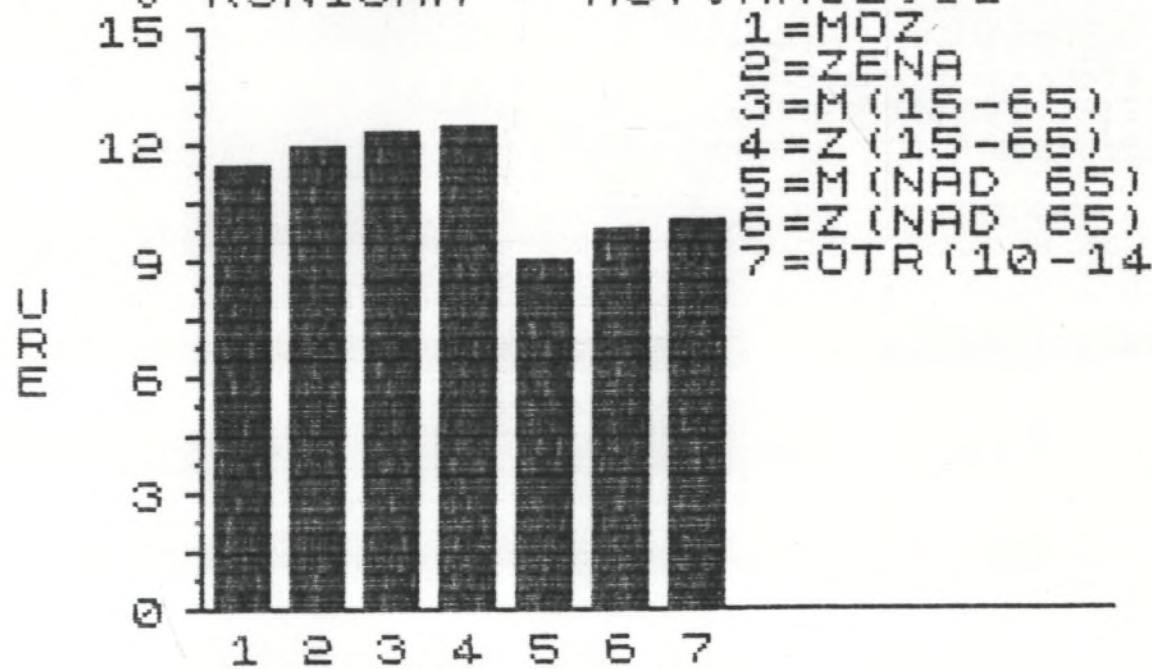
POVP. DNEV. OBREMEN. S KMET. OPRAV.
 -ZAPOSLTEN- MOTVARJEVCI

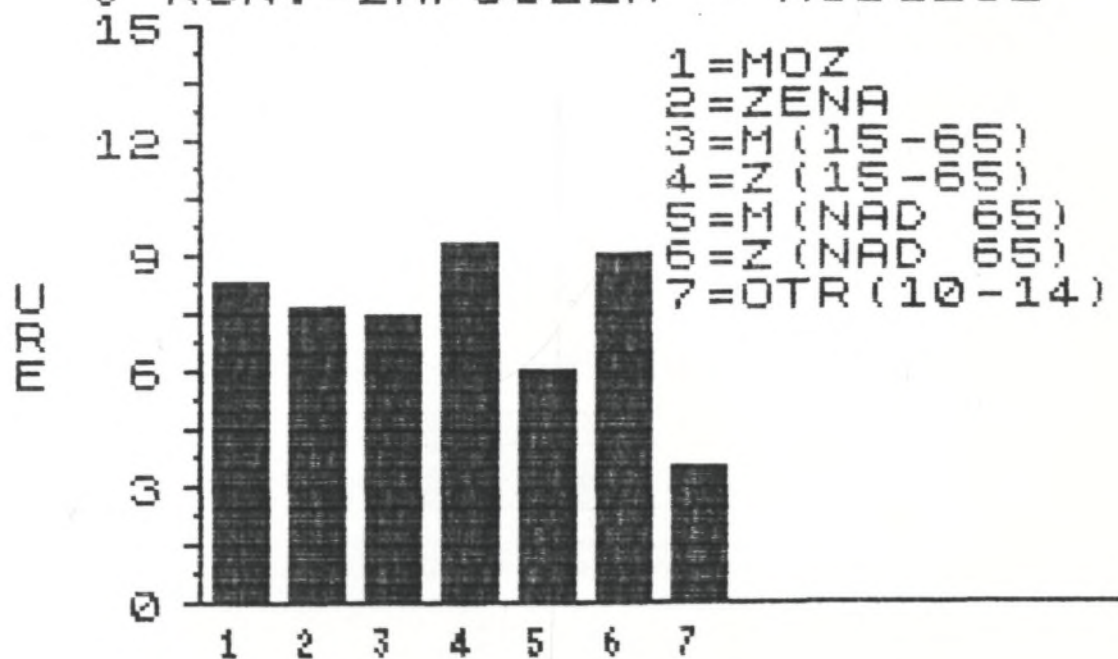
POVP. DNEV. OBREMEN. S KMET. OPRAV.
 U KONICAH - KOBILJE

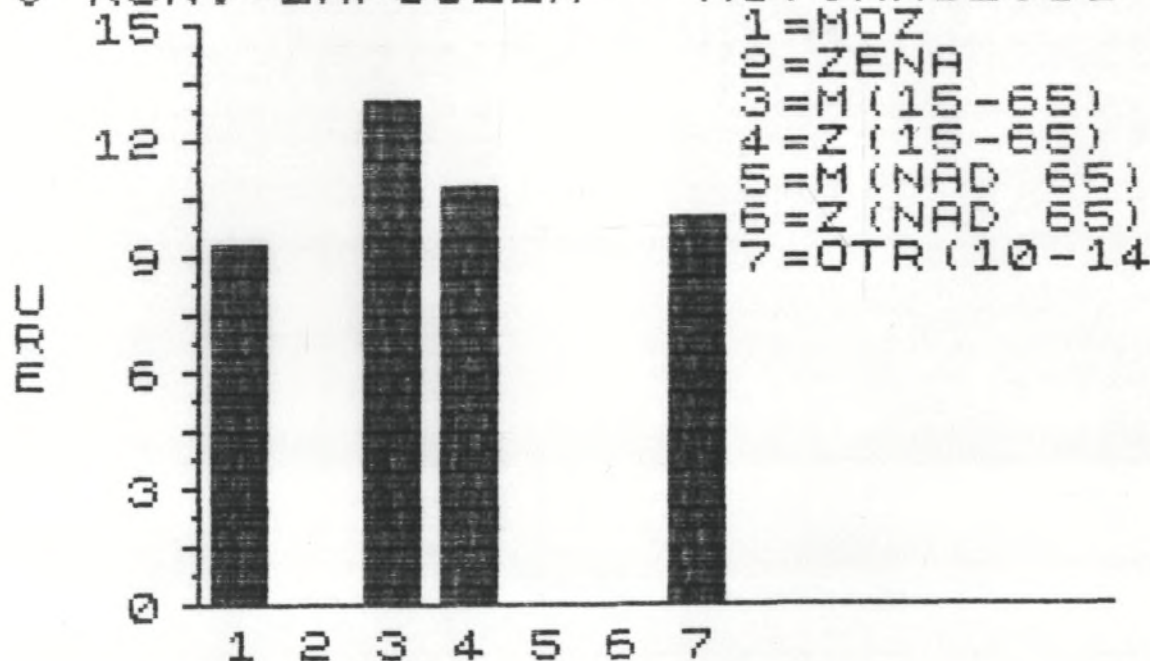
POVP. DNEV. OBREMEN. S KMET. OPRAV.
 U KONICAH - MOTVARJEVCI

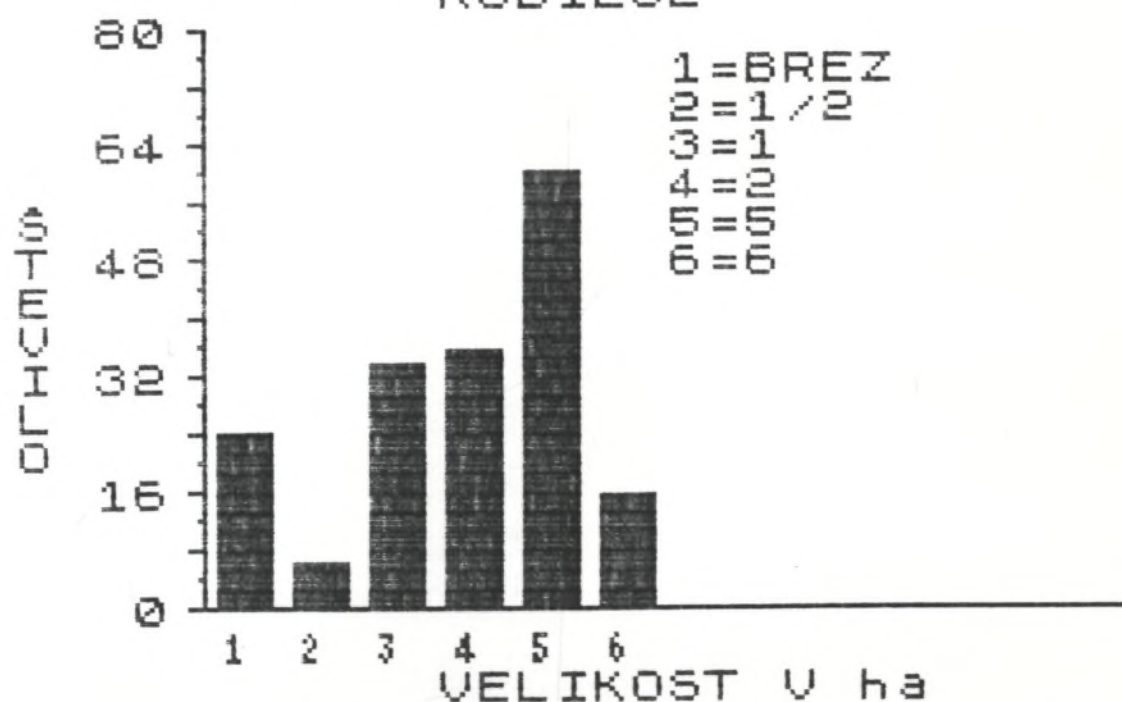
POUP. DNEV. OBREMEN. S KMET. OPRAV.
 U KON. - ZAPOSLEN - KOBILJE

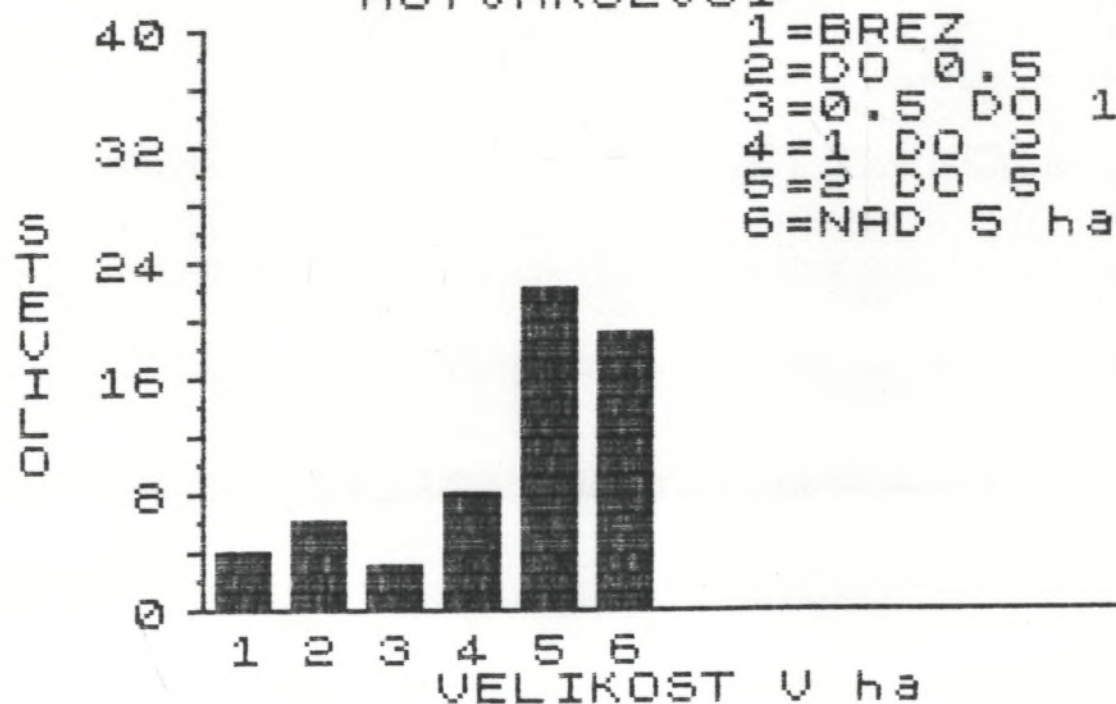
POUP. DNEV. OBREMEN. S KMET. OPRAV.
 U KON. - ZAPOSLEN - MOTVARJEVCI

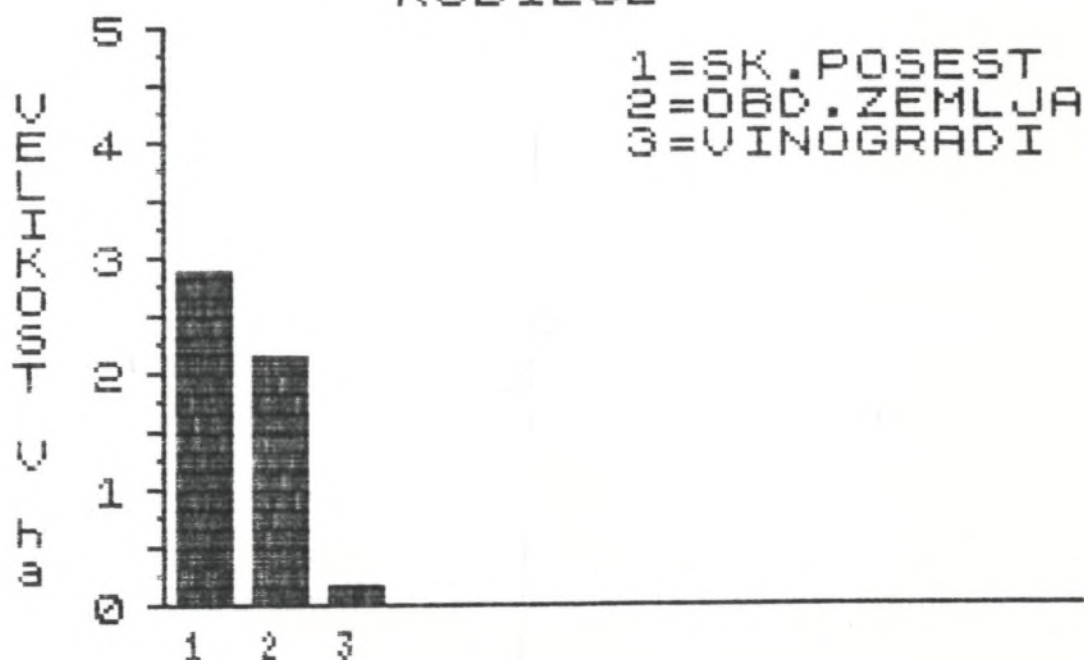
VELIKOST POSESTI
KOBILJE

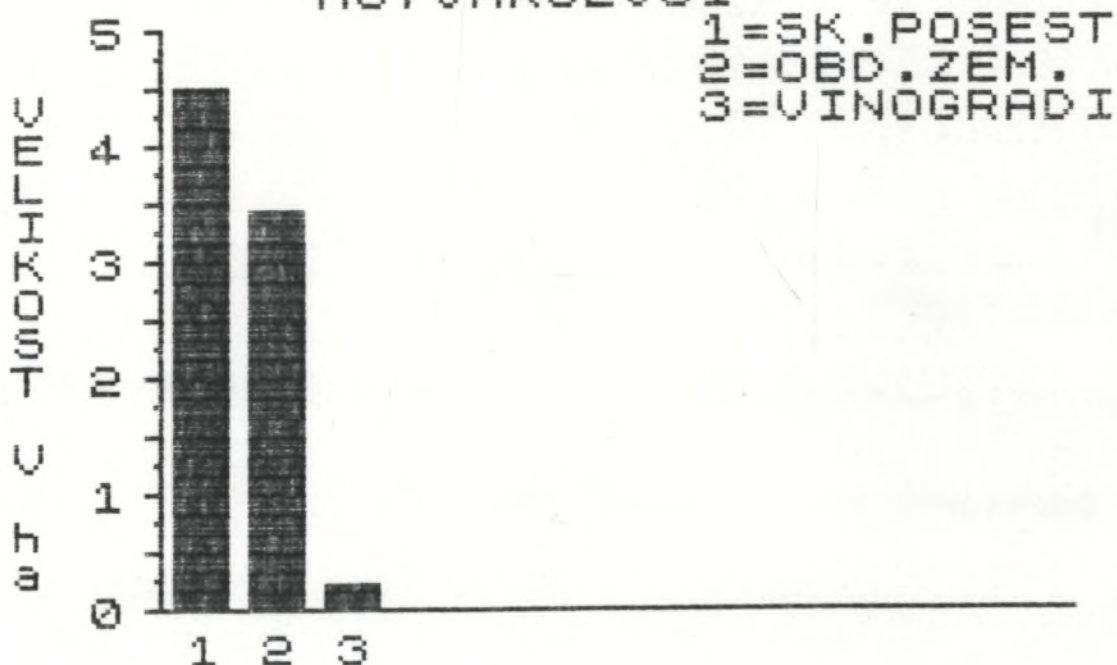
VELIKOST POSESTI
MOTVARJEVCI

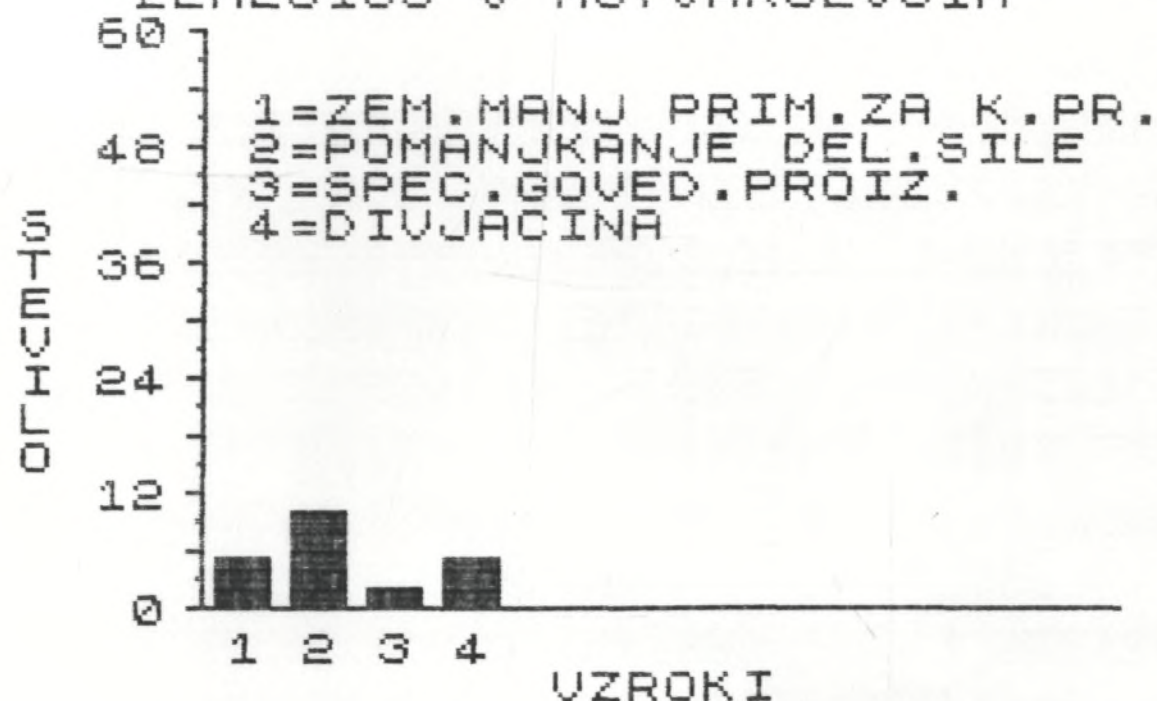
POUPREČNA VELIKOST POSESTI
KOBILJE

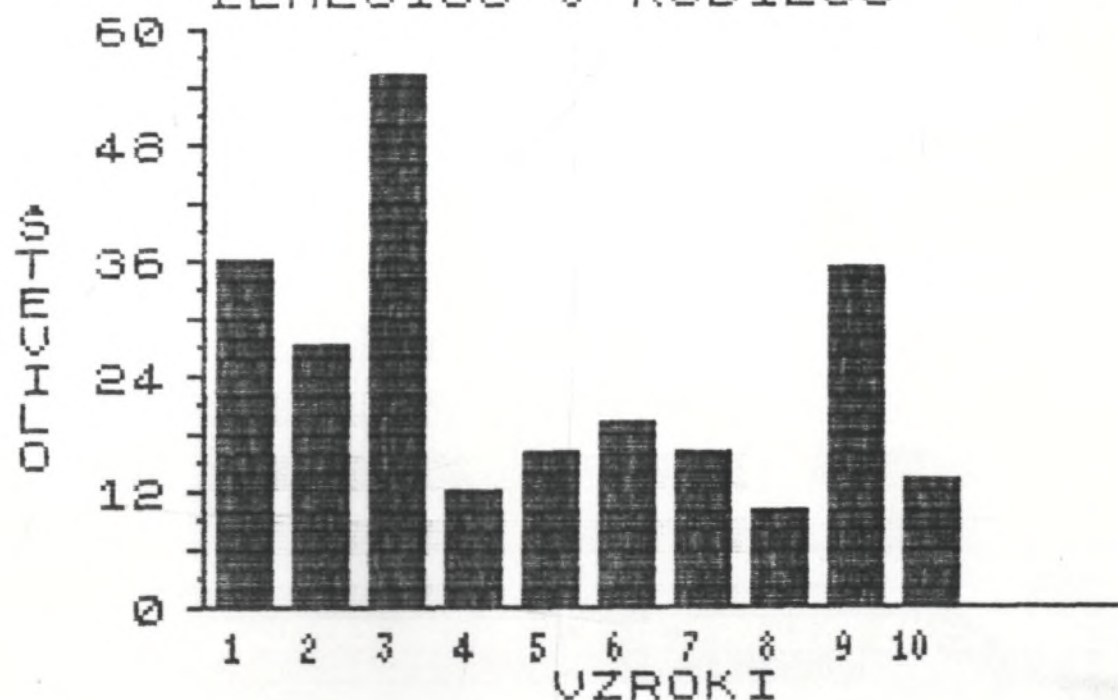
POUPREČNA VELIKOST POSESTI
MOTVARJEVCI

UZROKI SPREMENB U INTENZ. IZRABE
ZEMLJISC U MOTVARJEVCIH

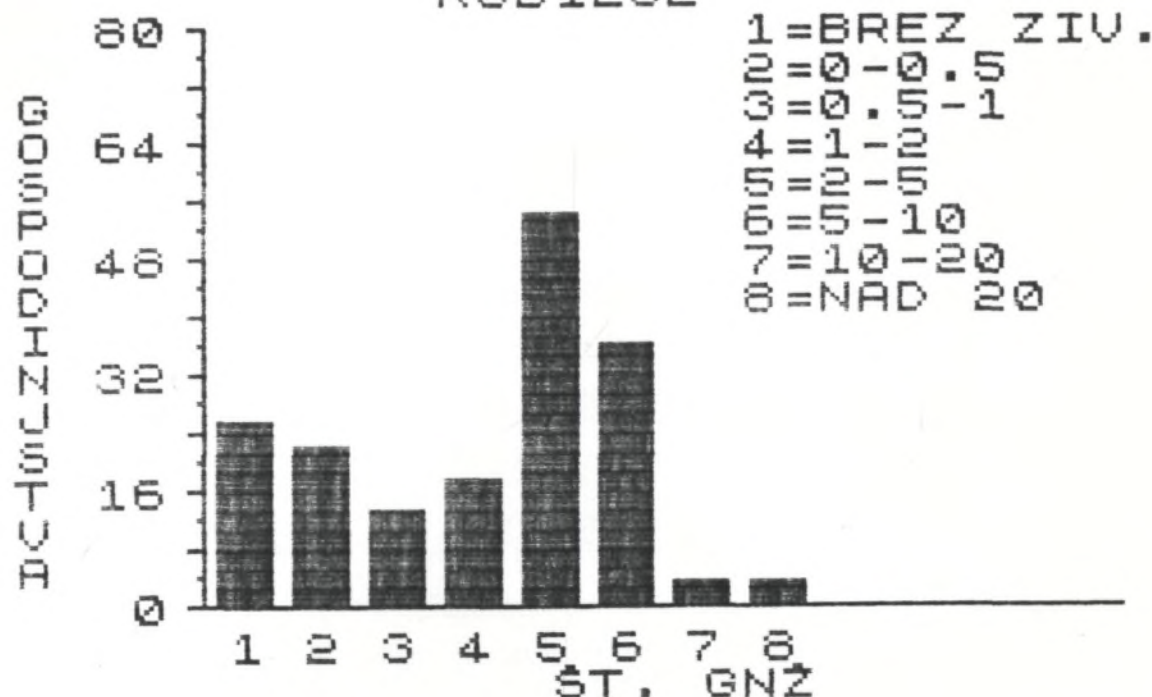

UZROKI SPREMENB V INTENZ. IZRABE
ZEMLJIŠČ V KOBILJU

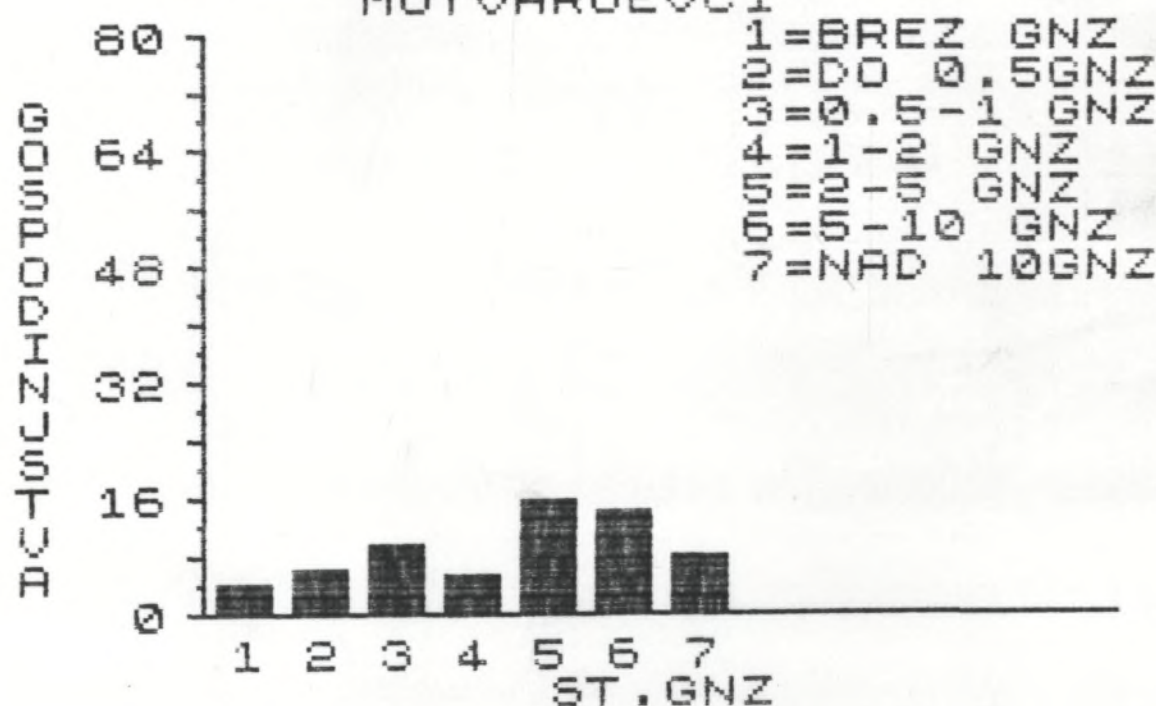

- 1=USMERITEV KMET. PROIZVODNJE
 2=OSTARELA KMECKA DEL. SILA
 3=POMANJK. KMECKE DEL. SILE
 4=NEMOGOČA MEHANIZACIJA
 5=SLABA ZEMLJA
 6=NEORGANIZIRAN ODKUP PRIDELK.
 7=VELIKA ODDALJENOST PARCEL
 8=PREMAJHNA KMETIJA
 9=ZARADI DIVJACINE
 10=DRUGO

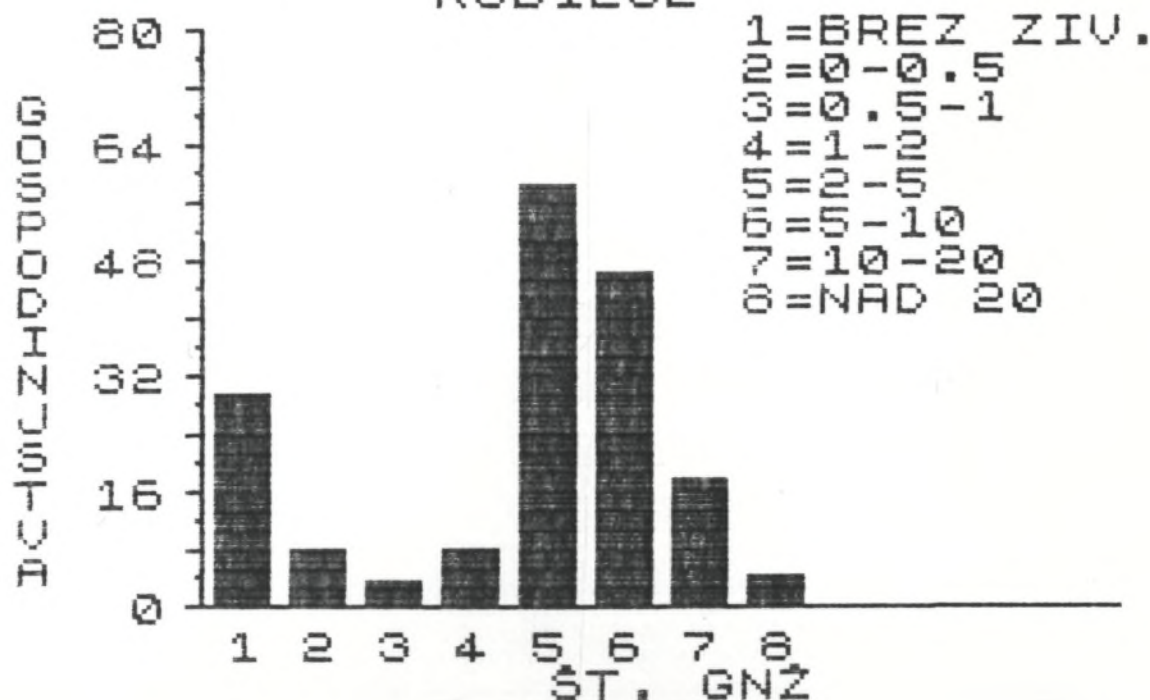
ŠTEVILO GNŽ LETA 1985
KOBILJE

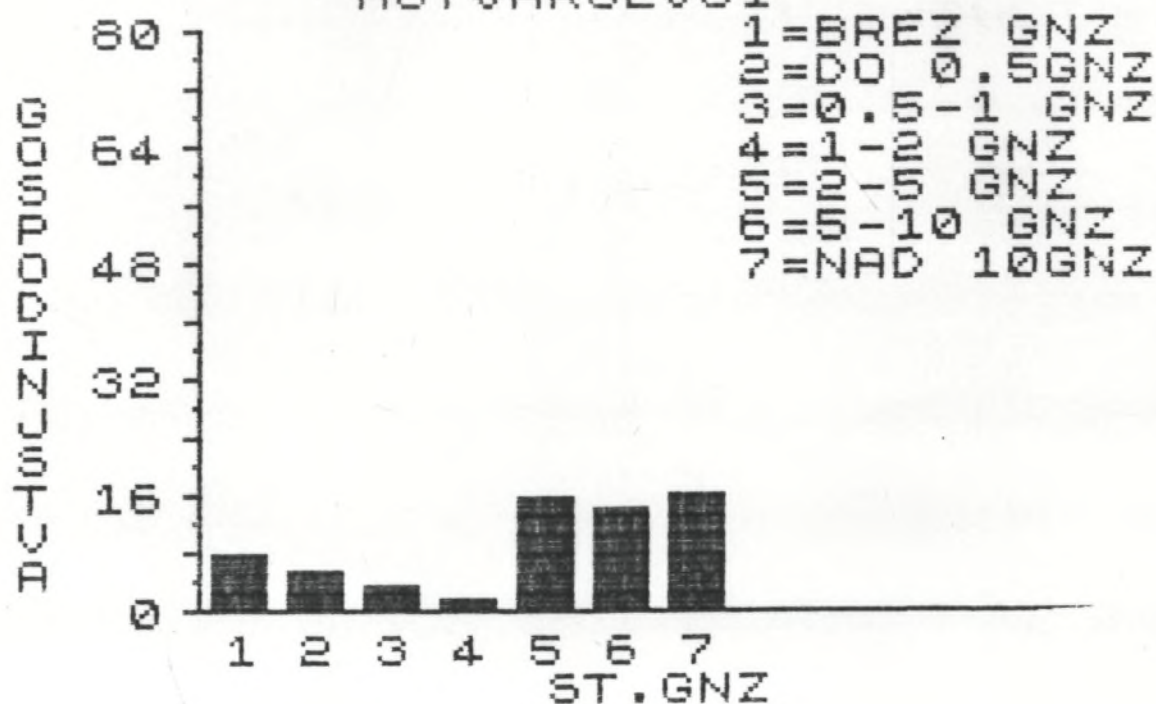
ŠTEVILO GNŽ LETA 1986
MOTVARJEVCI

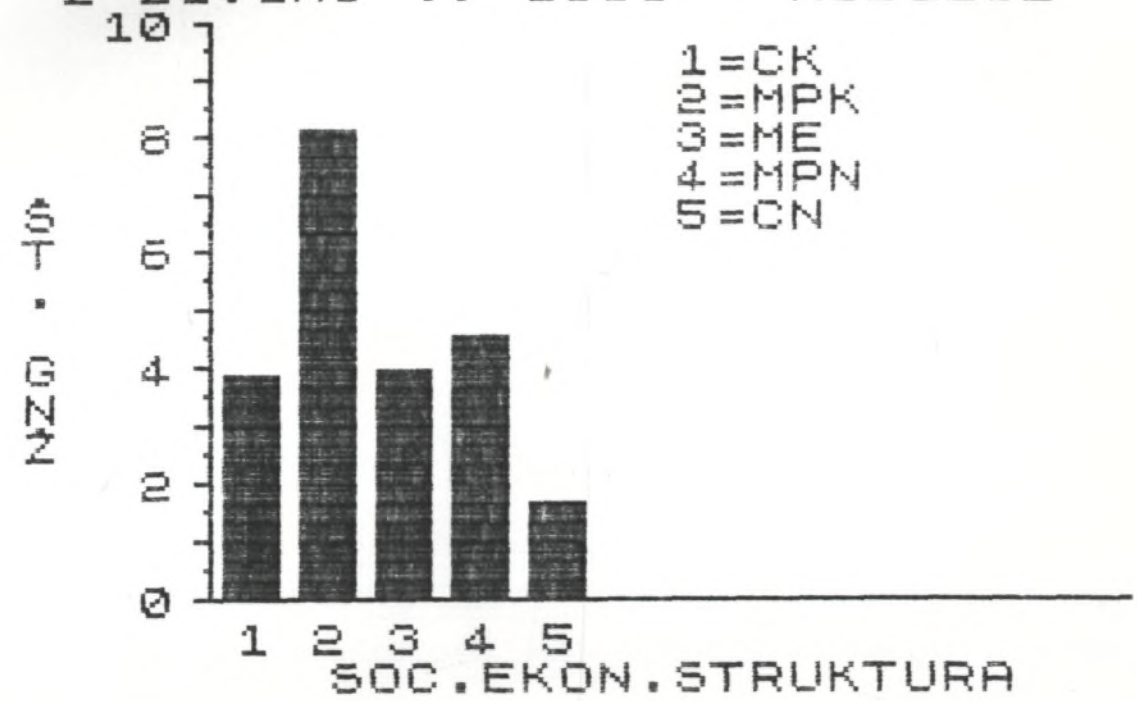
ŠTEVILO GNŽ LETA 1975
KOBILJE

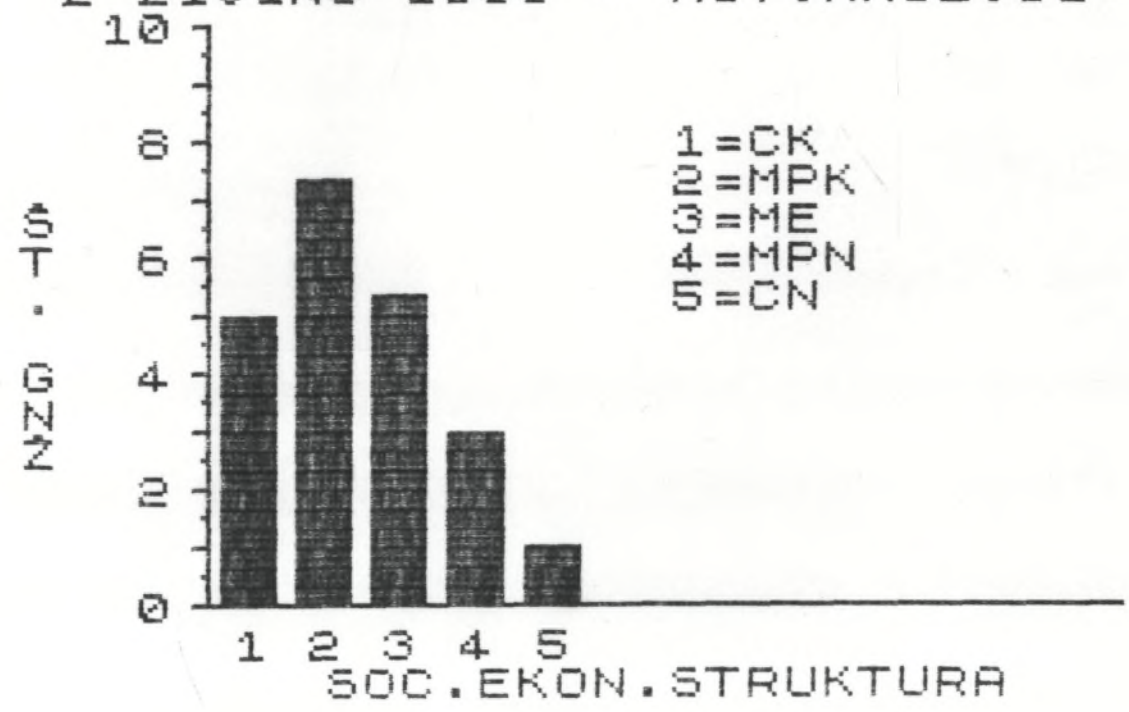
ŠTEVILO GNŽ LETA 1976
MOTVARJEVI

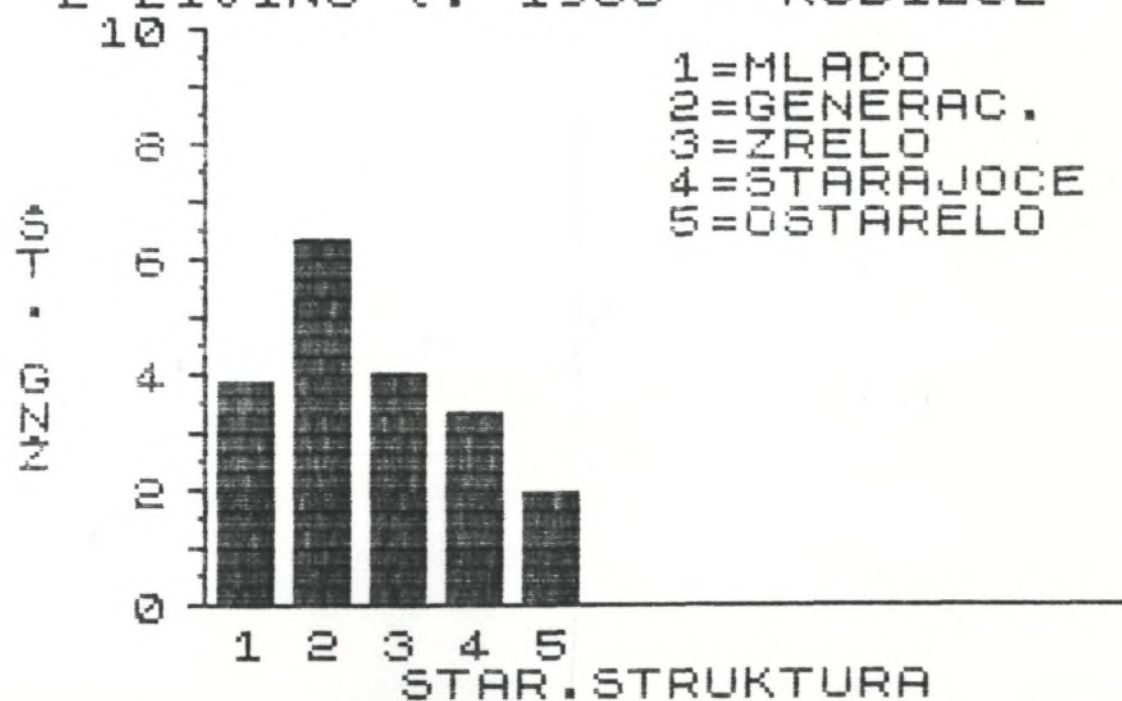
POUČ. ŠT. GNŽ - SOC. EK. STRUK. GOSPOD.
 ŽIVINO l. 1985 - KOBILJE

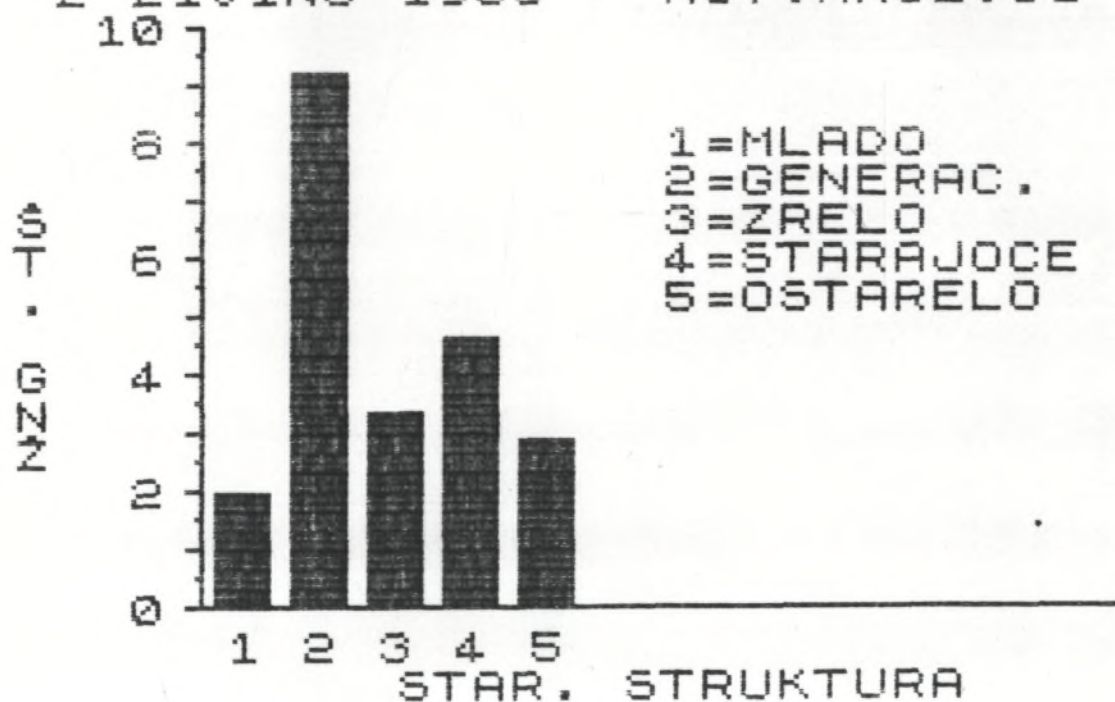
POUP. ŠT. GNŽ - SOC. EK. STRUKT. GOSP.
 ŽIVINO 1986 - MOTVARJEVCI

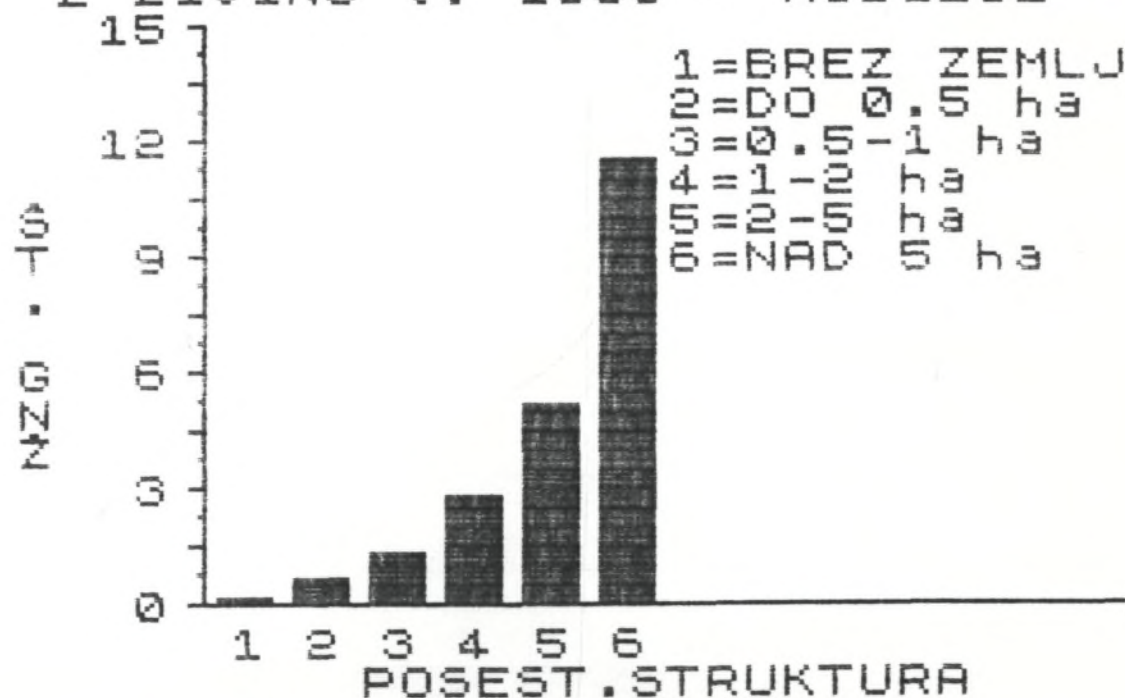
POU. ŠT. GNŽ - STAR. STRUKT. GOSPOD.
 Z ŽIVINO l. 1985 - KOBILJE

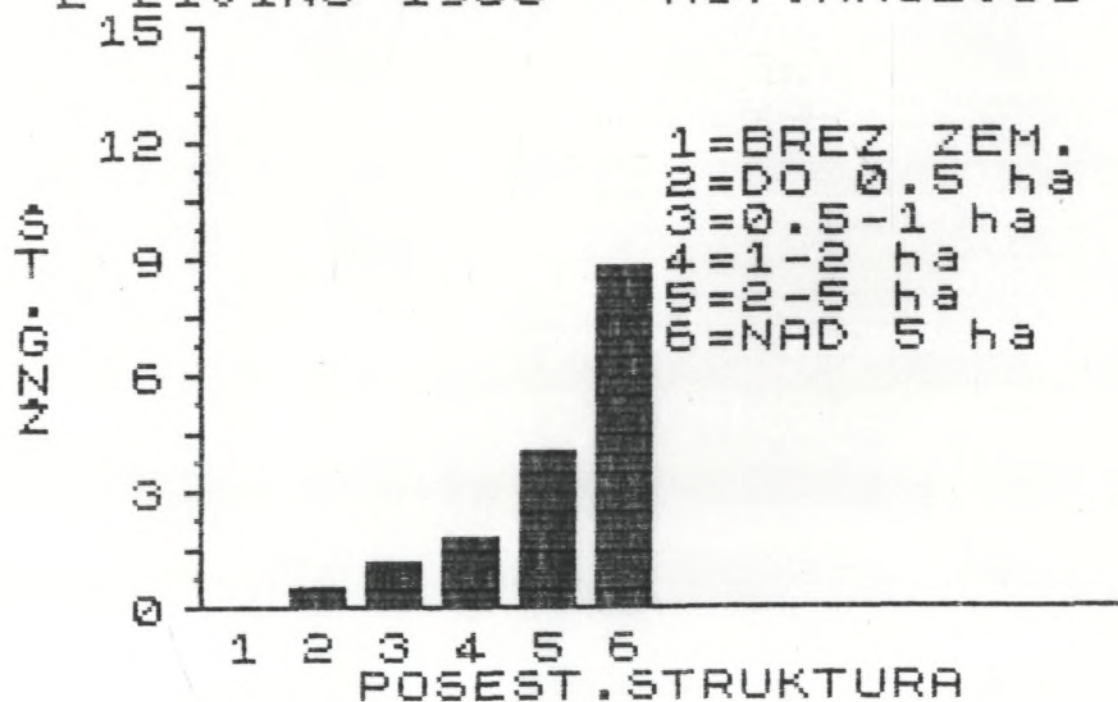
POUP. ŠT. GNŽ - STAR. STRUKT. GOSPOD.
 Z ŽIVINO 1986 - MOTVARJEVCI

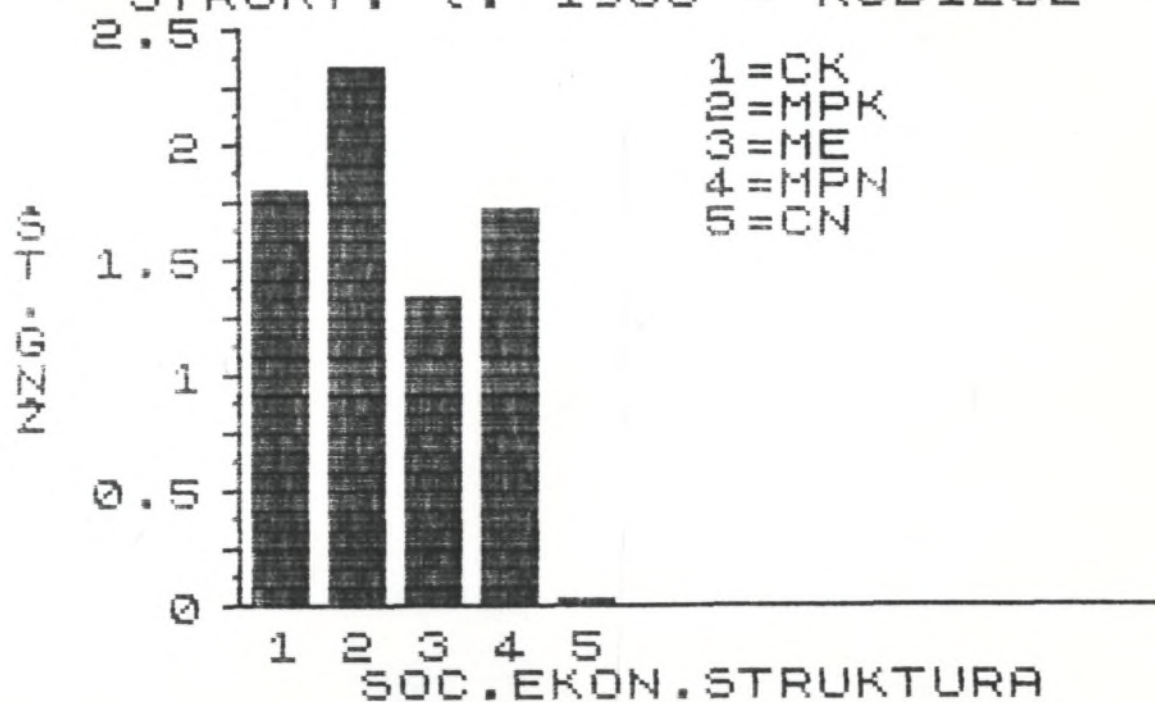
POU.ŠT.GNŽ-POSEST.STRUK.GOSPOD.
 Z ŽIVINO l. 1985 - KOBILJE

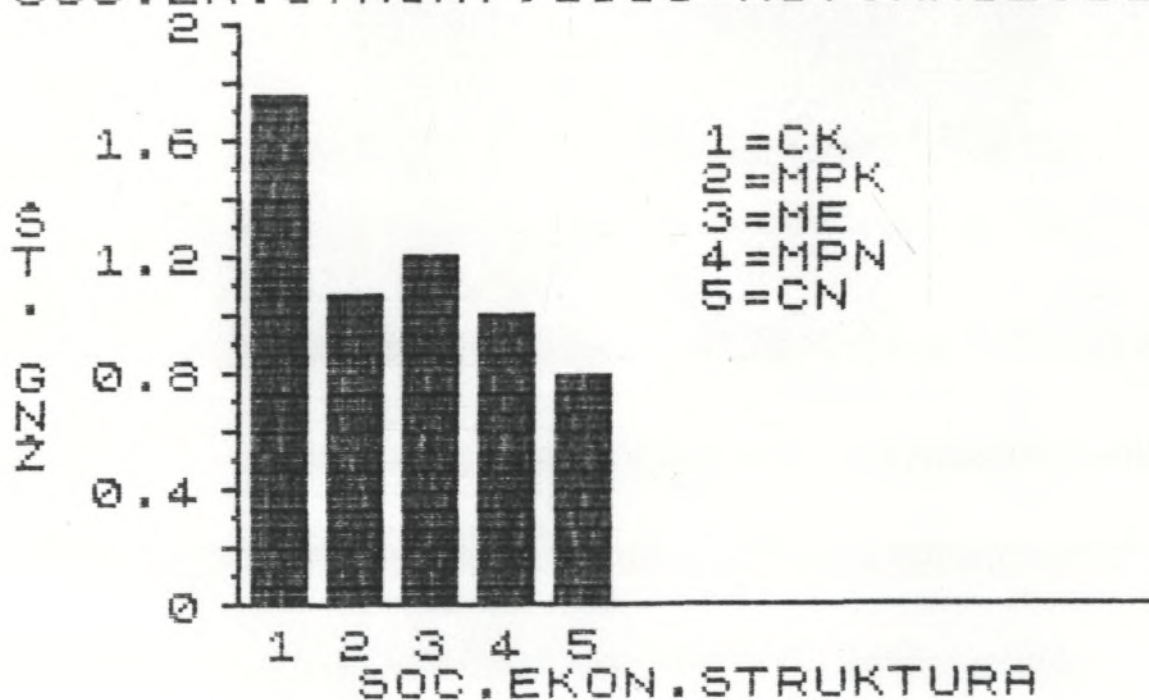
POU.ŠT.GNŽ-POSEST.STRUK.GOSPOD.
 Z ŽIVINO 1986 - MOTVARJEVCI

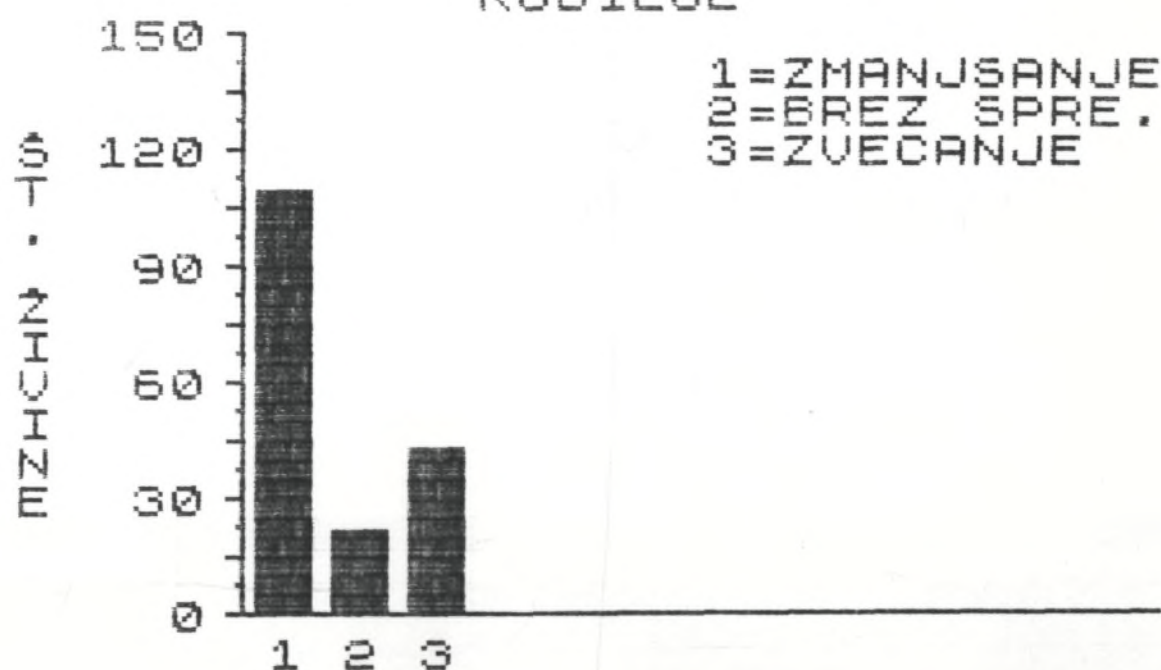
ŠT. GNŽ NA ha OBD. ZEMLJE - SOC. EK.
 STRUKT. l. 1985 - KOBILJE

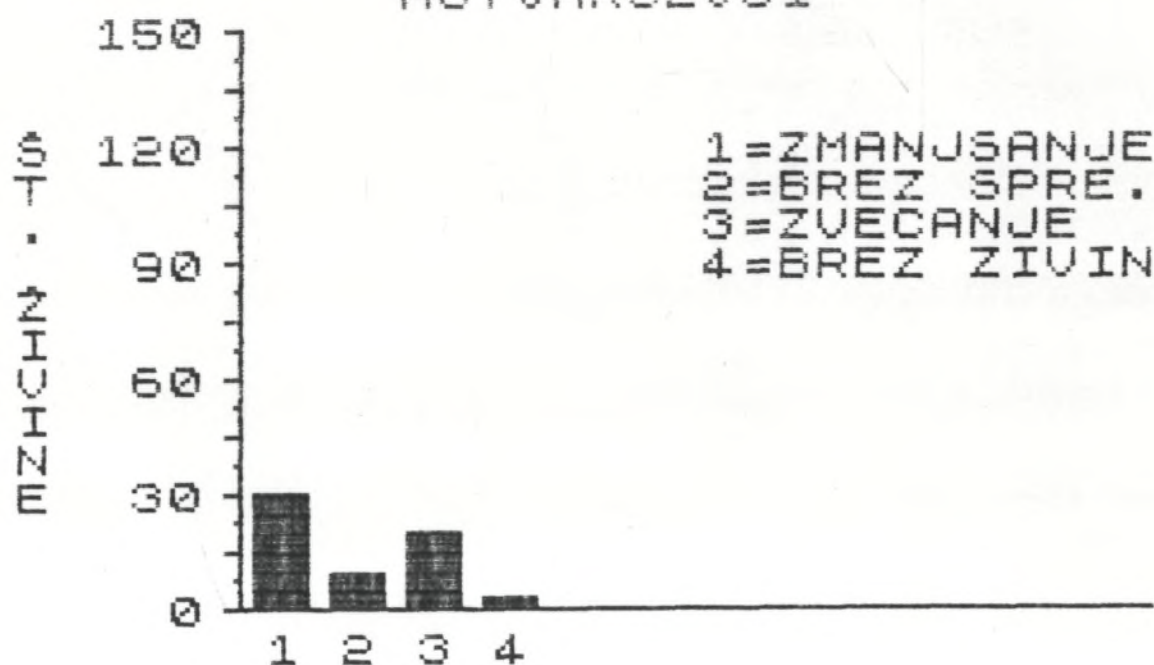
ŠT. GNŽ NA ha OBDEL. ZEMLJE
 SOC. EK. STRUKT. 1986 - MOTVARJEVCI

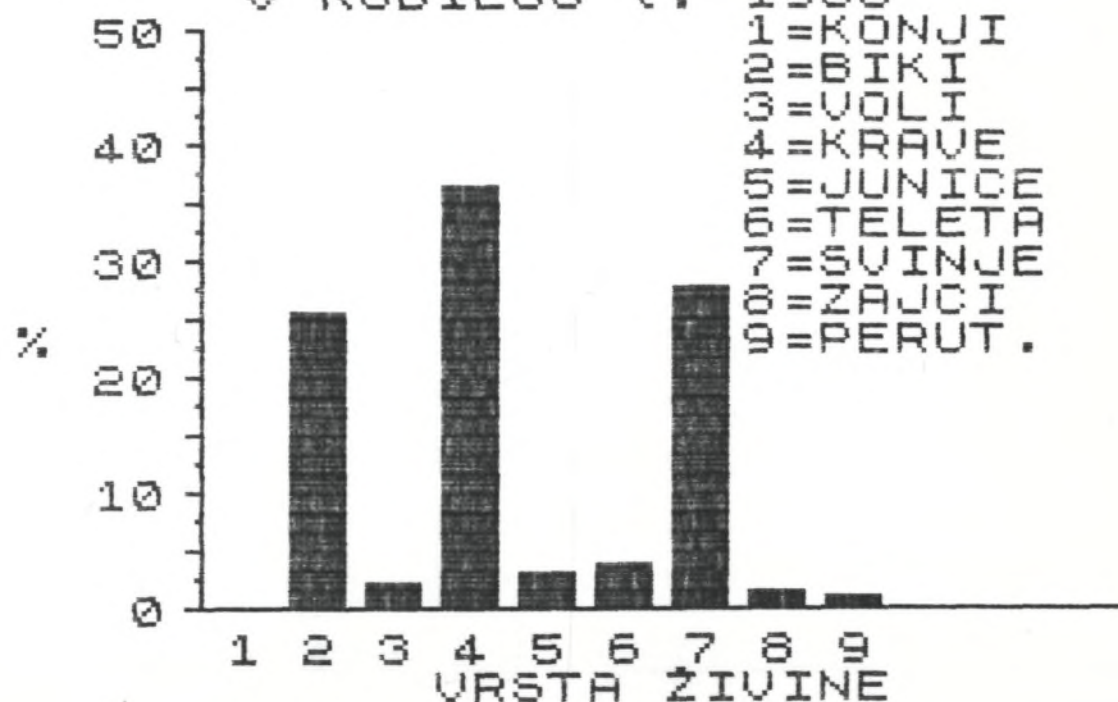
GIBANJE ŠTEVILA ŽIVINE
KOBILJE

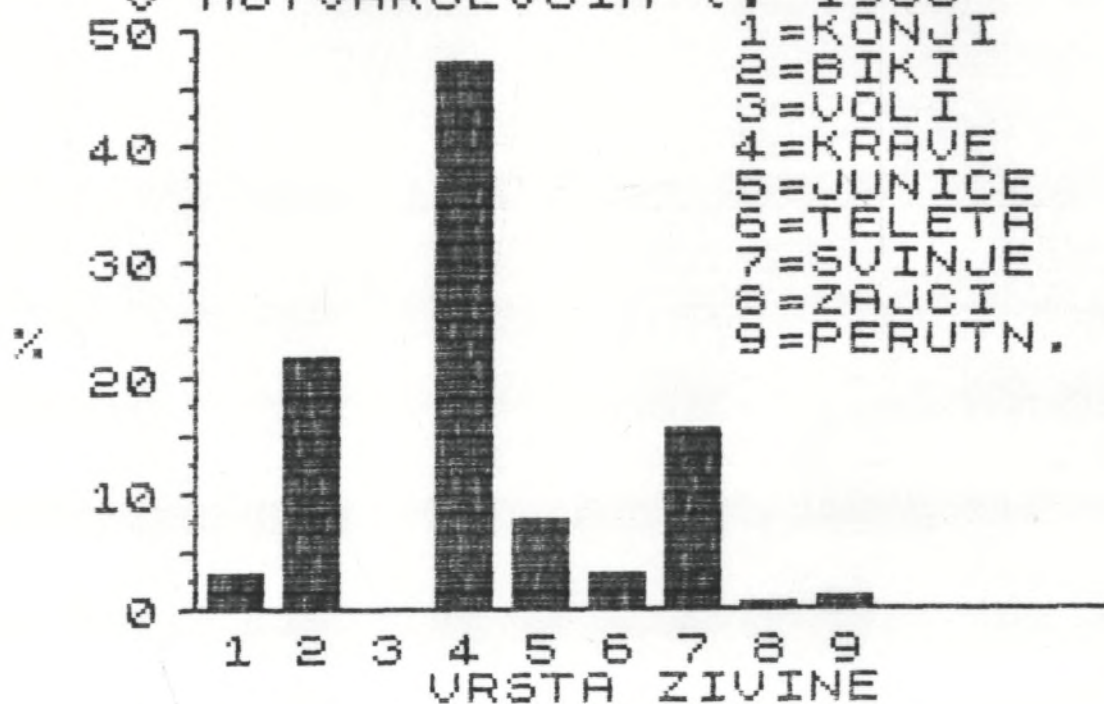
GIBANJE ŠTEVILA ŽIVINE
MOTVARJEVCI

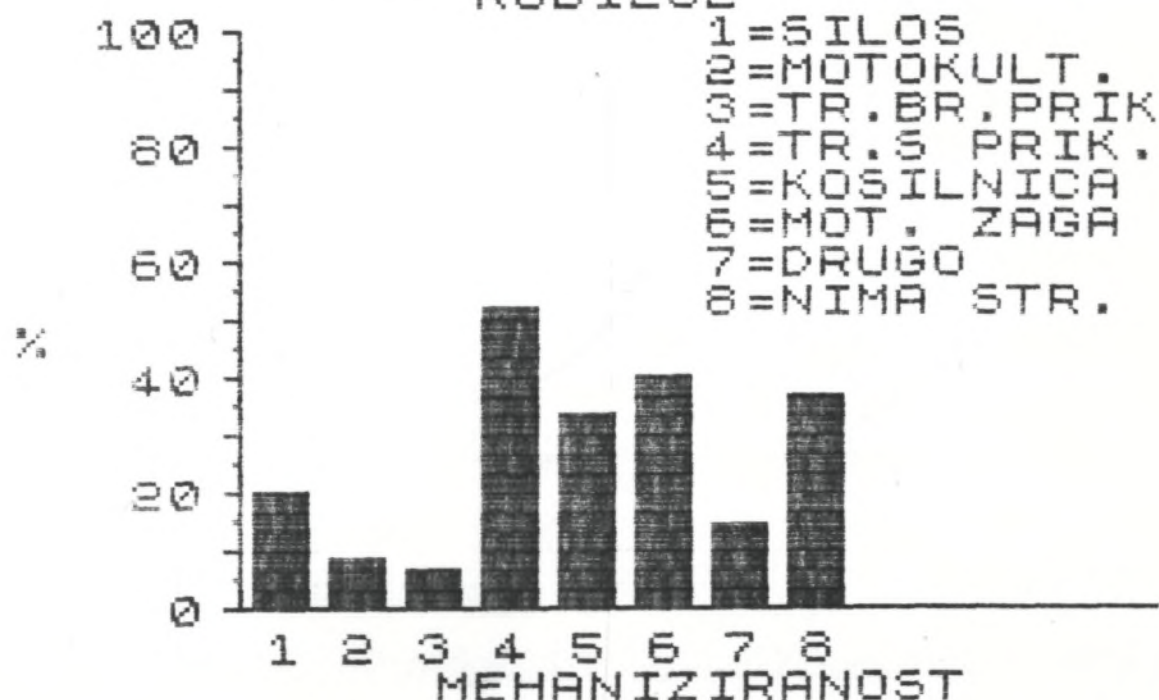
STRUKTURA ŽIVINSKEGA FONDA
U KOBILJU l. 1985

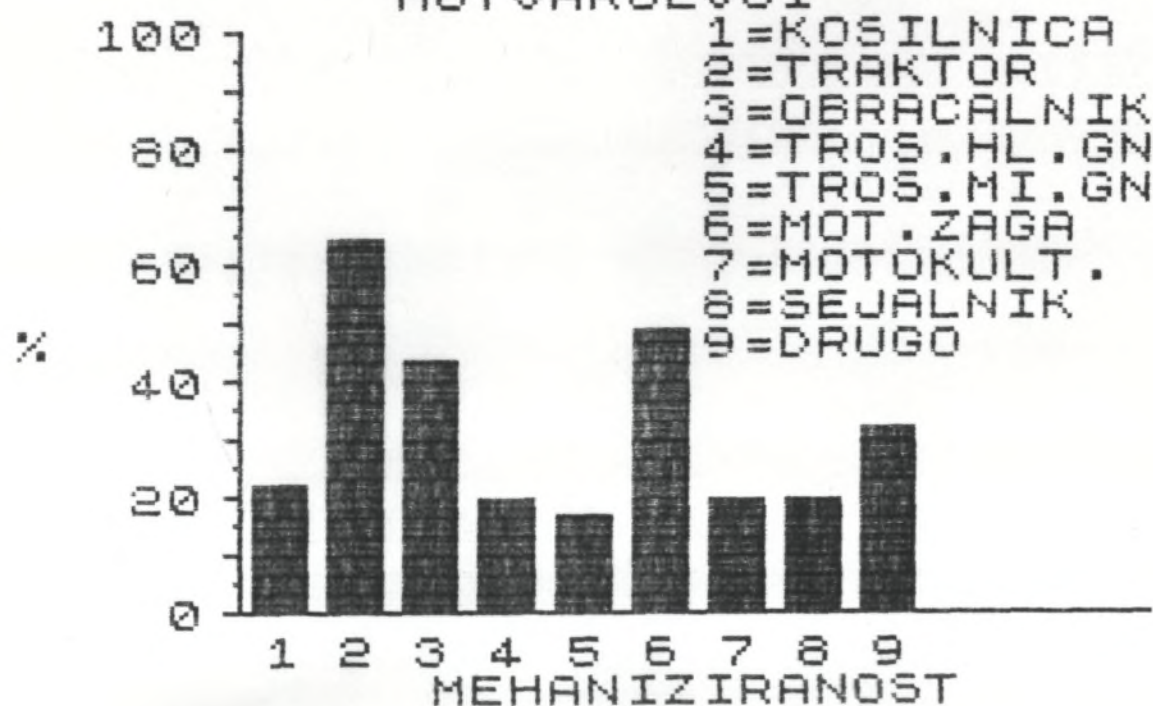
STRUKTURA ŽIVILSKEGA FONDA
U MOTVARJEVCIH l. 1986

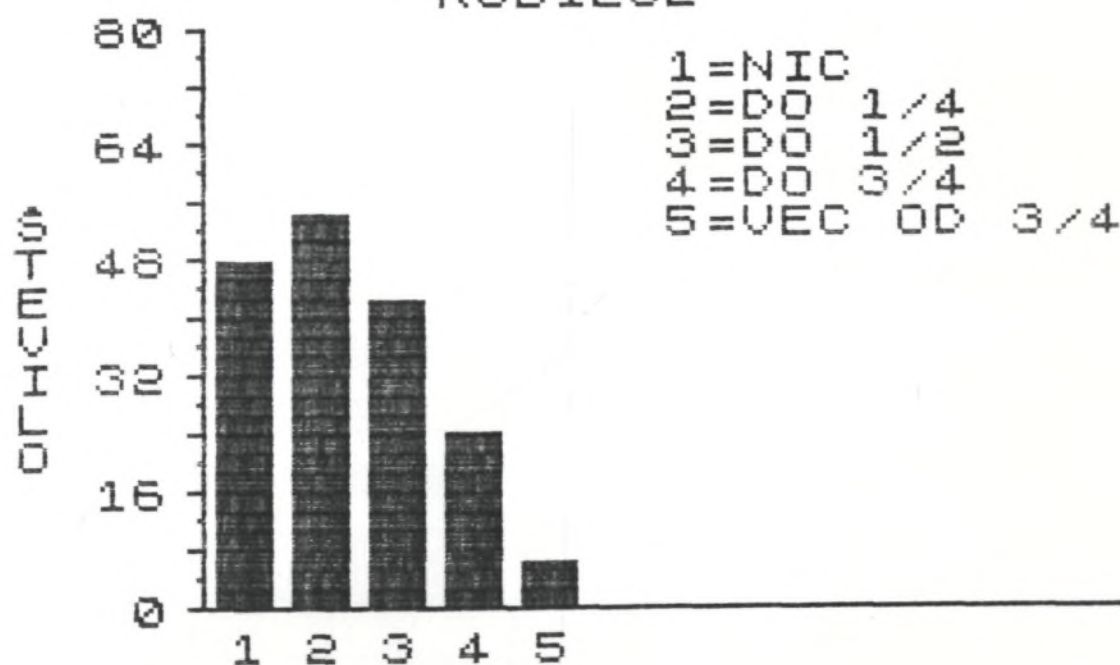
MEHANIZIRANOST KMETIJ U %
KOBILJE

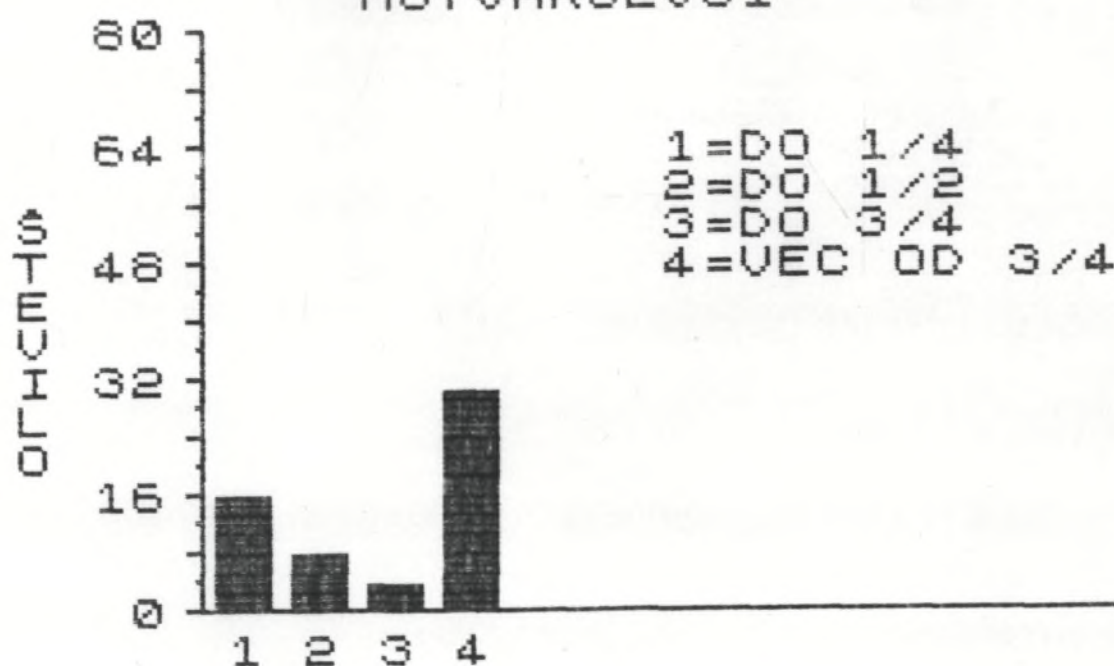
MEHANIZIRANOST KMETIJ U %
MOTVARJEUCI

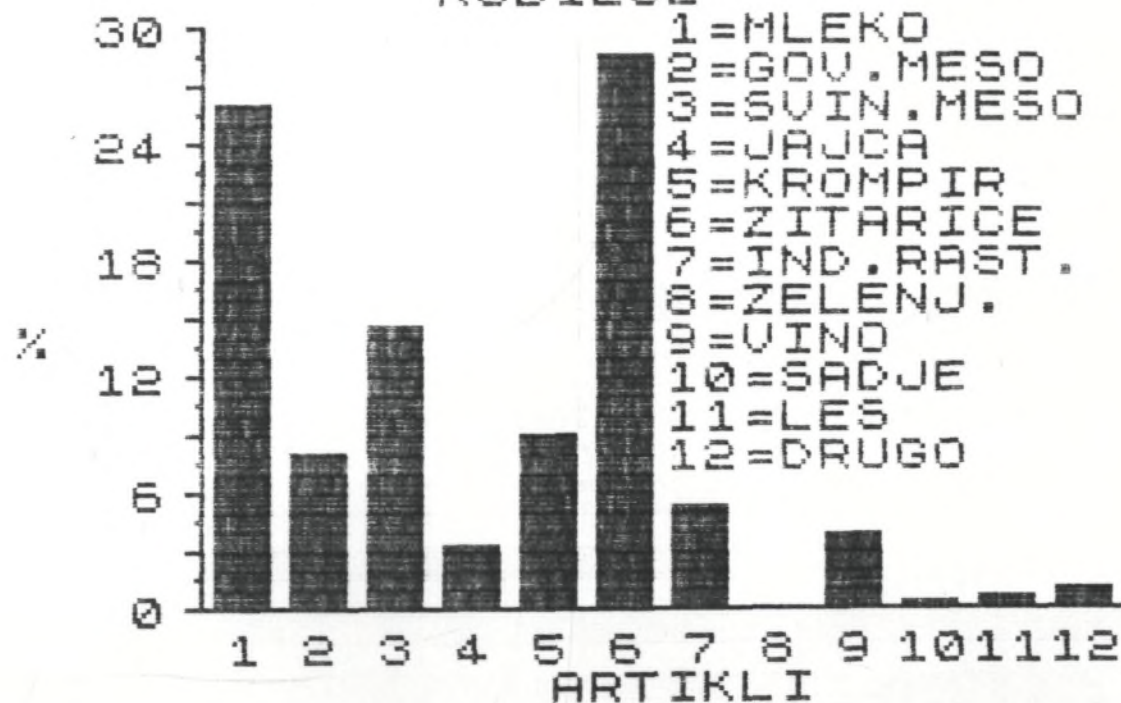
TRŽNOST
KOBILJE

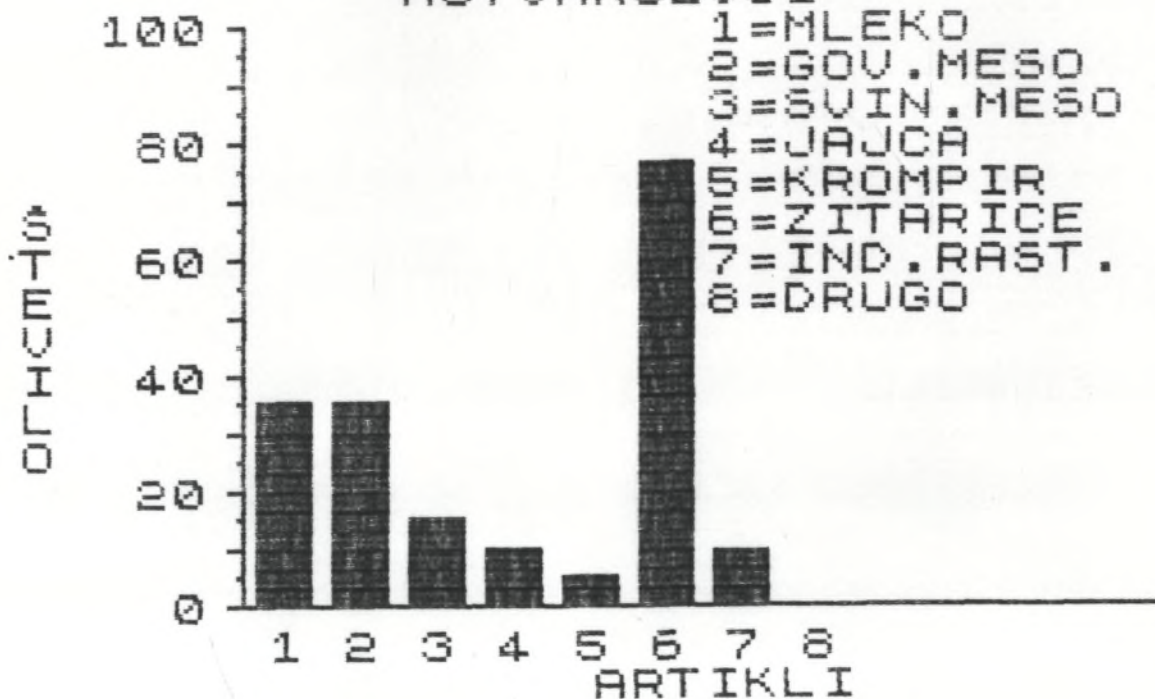
TRŽNOST
MOTVARJEVI

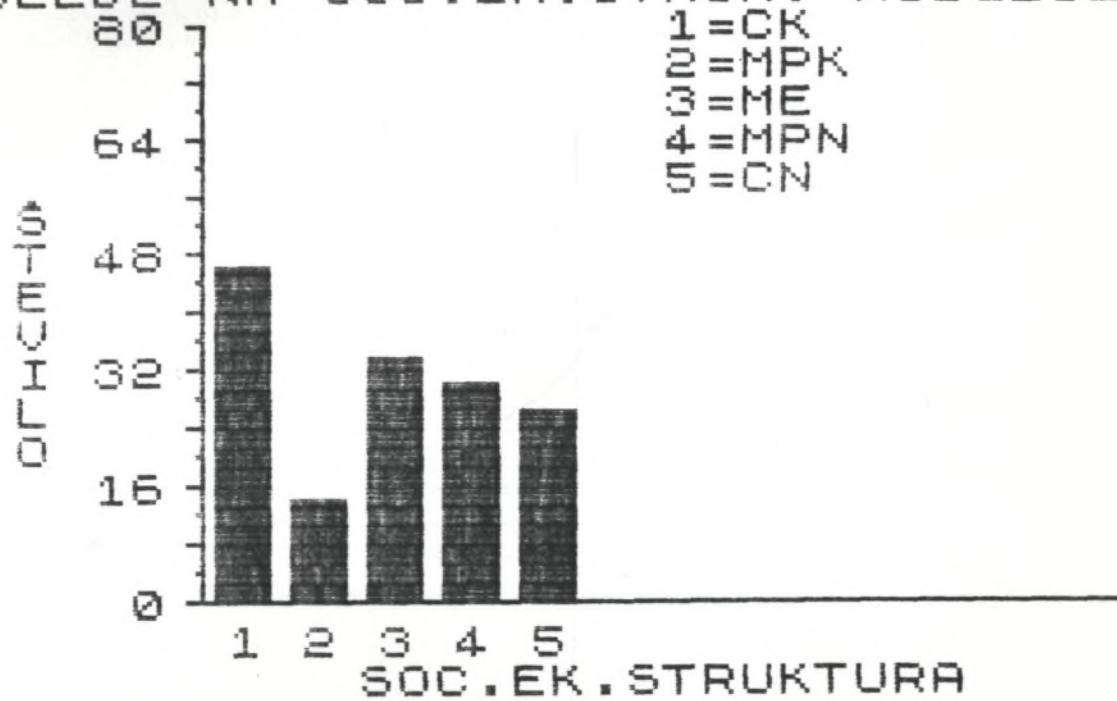
ARTIKLI TRŽNOSTI l. 1984
KOBILJE

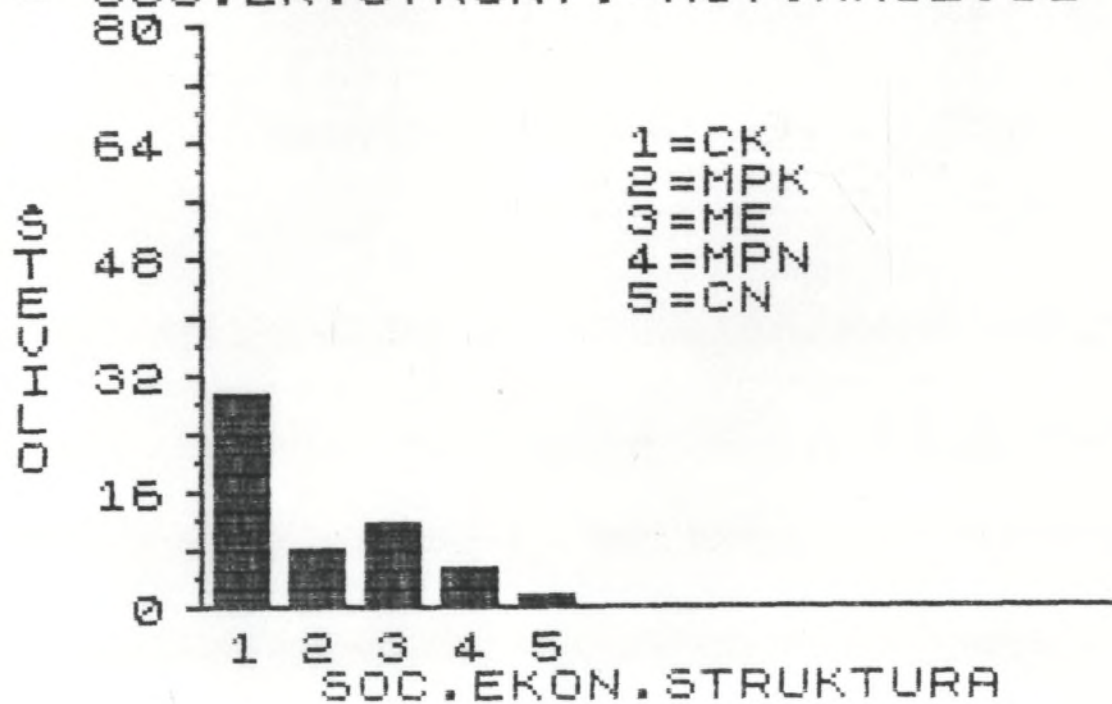
ARTIKLI TRŽNOSTI 1986
MOTVARJEVI

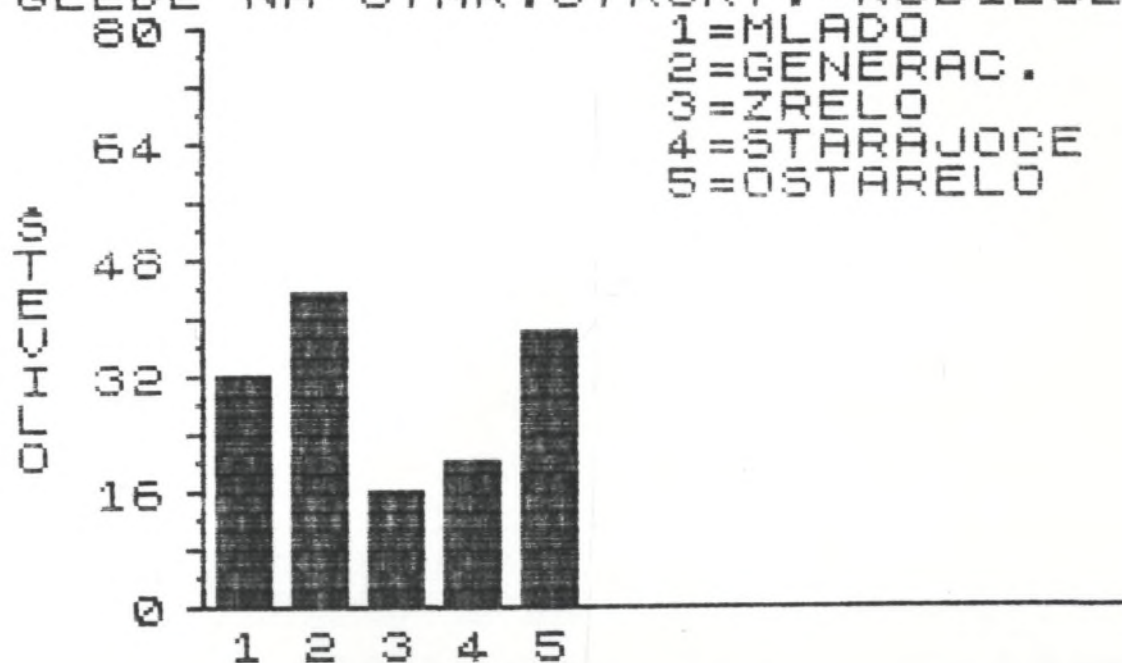
NASLEDSTVO-GOSPOD. Z ZEMLJO
GLEDE NA SOC.EK.STRUK. - KOBIILJE

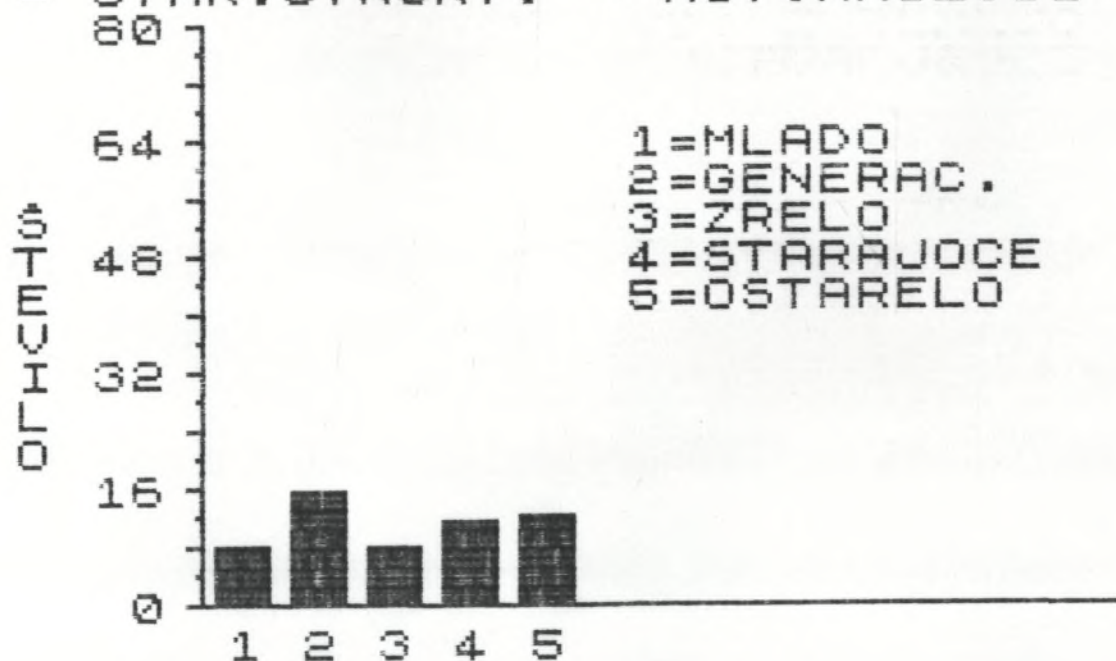
NASLEDSTVO-GOSPOD. Z ZEMLJO
SOC.EK.STRUKT. - MOTVARJEVCI

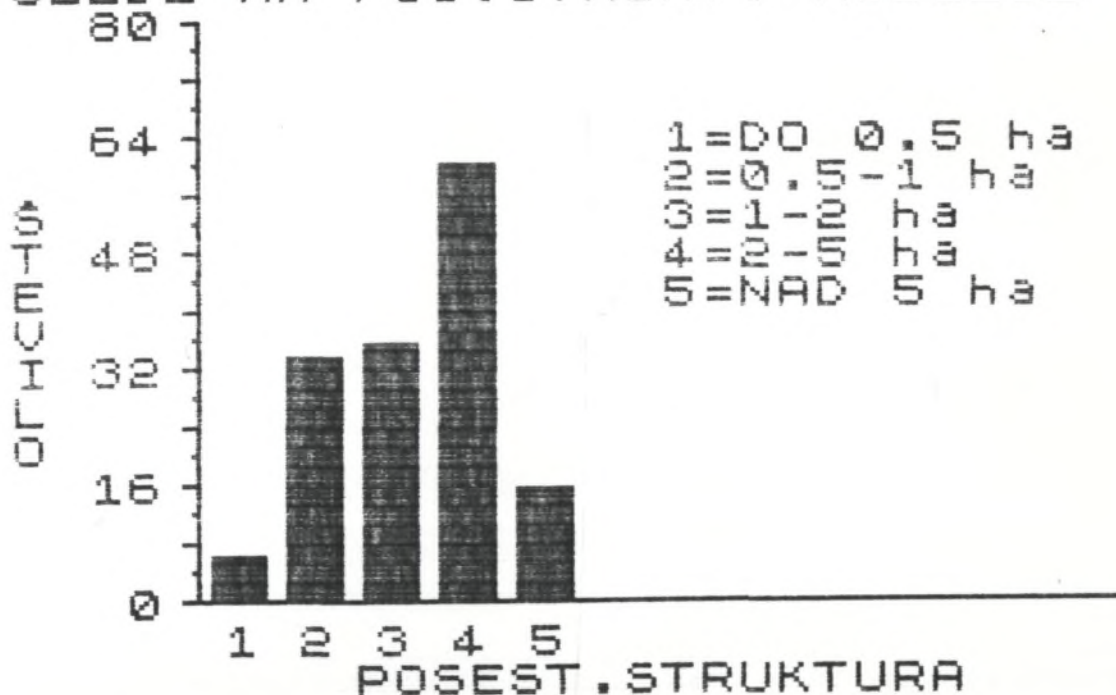
NASLEDSTVO-GOSPOD. Z ZEMLJO
GLEDE NA STAR. STRUKT. - KOBIJLJE

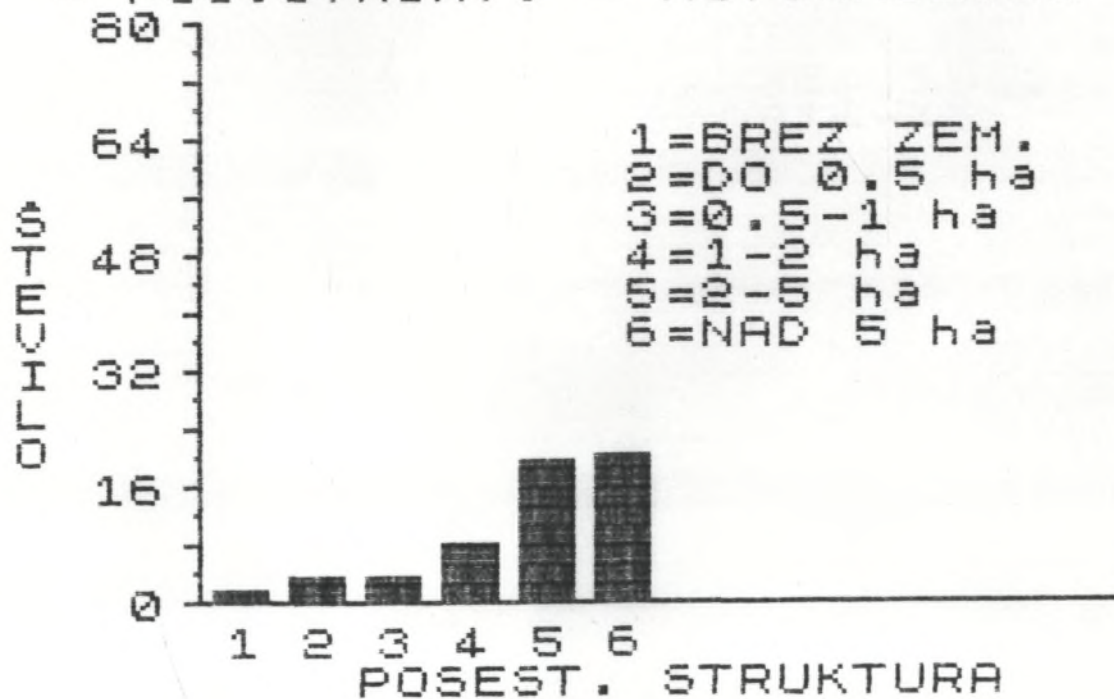
NASLEDSTVO-GOSPOD. Z ZEMLJO
- STAR. STRUKT. - MOTVARJEVCI

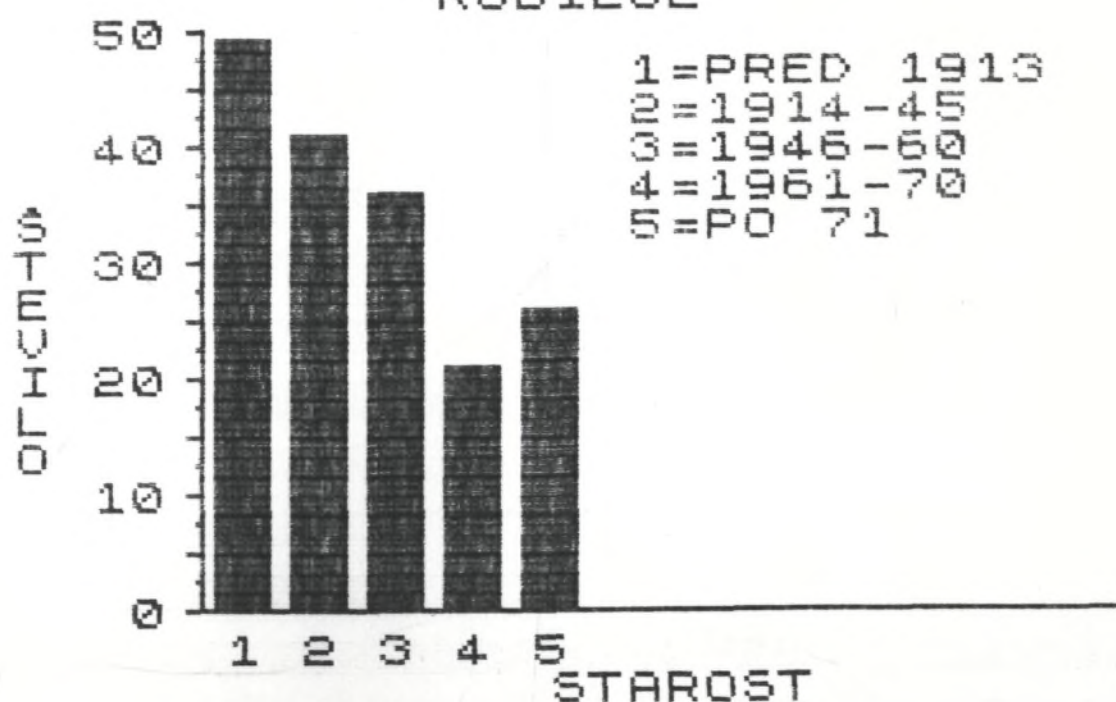
NASLEDSTVO-GOSPOD. Z ZEMLJO
GLEDE NA POS. STRUKT. - KOBILJE

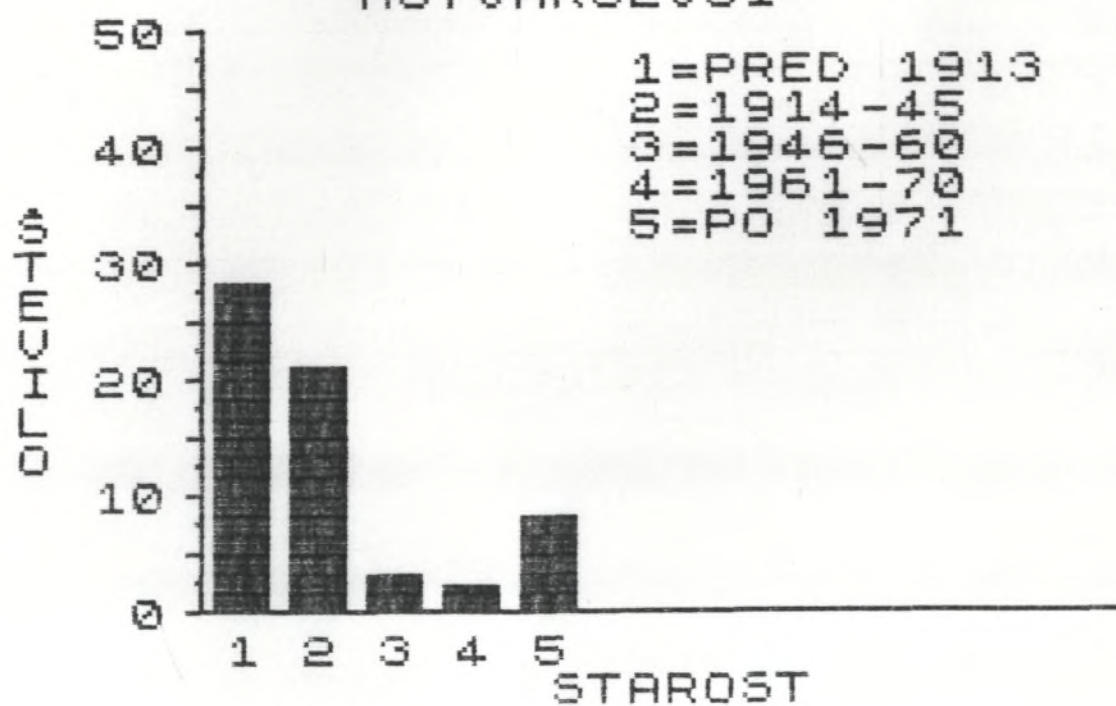
NASLEDSTVO-GOSPOD. Z ZEMLJO
- POS. STRUKT. - MOTVARJEVCI

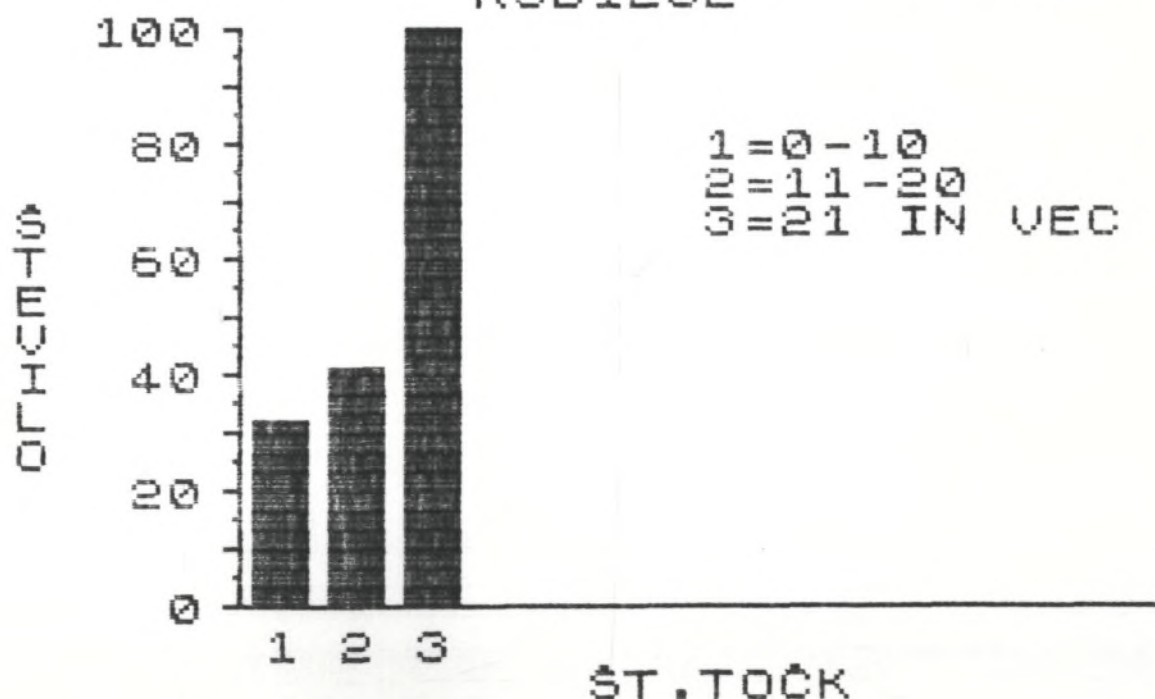
STAROST HIS
KOBILJE

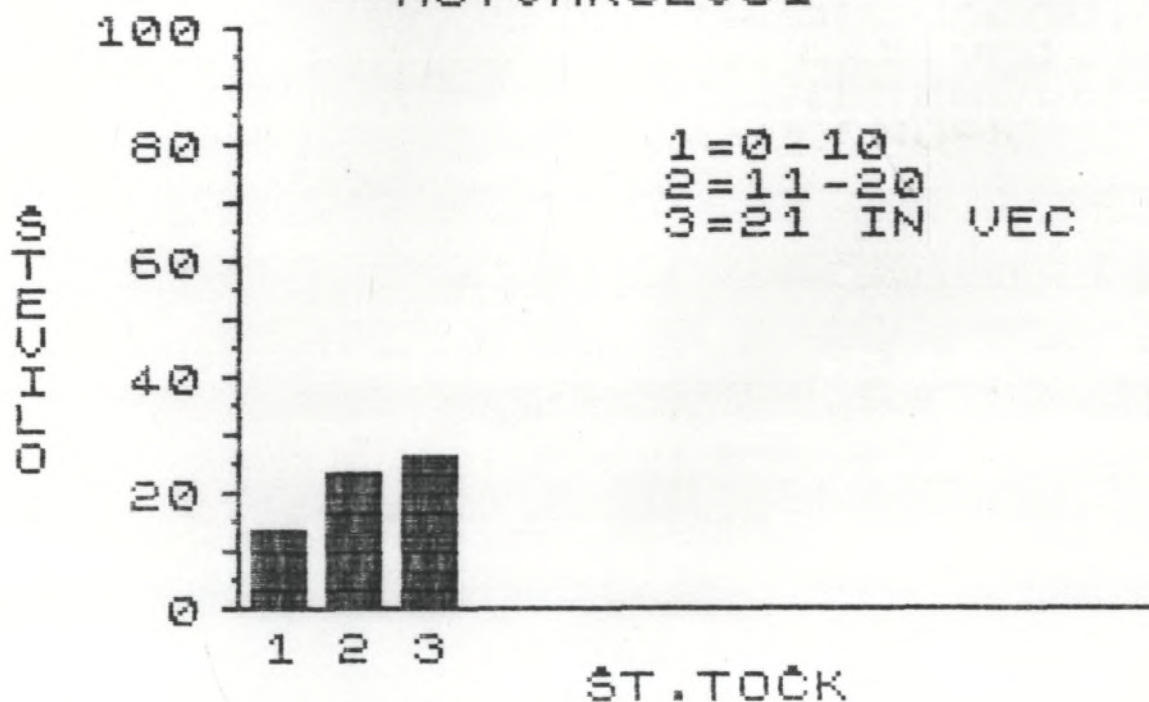
STAROST HIS
MOTVARJEVCI

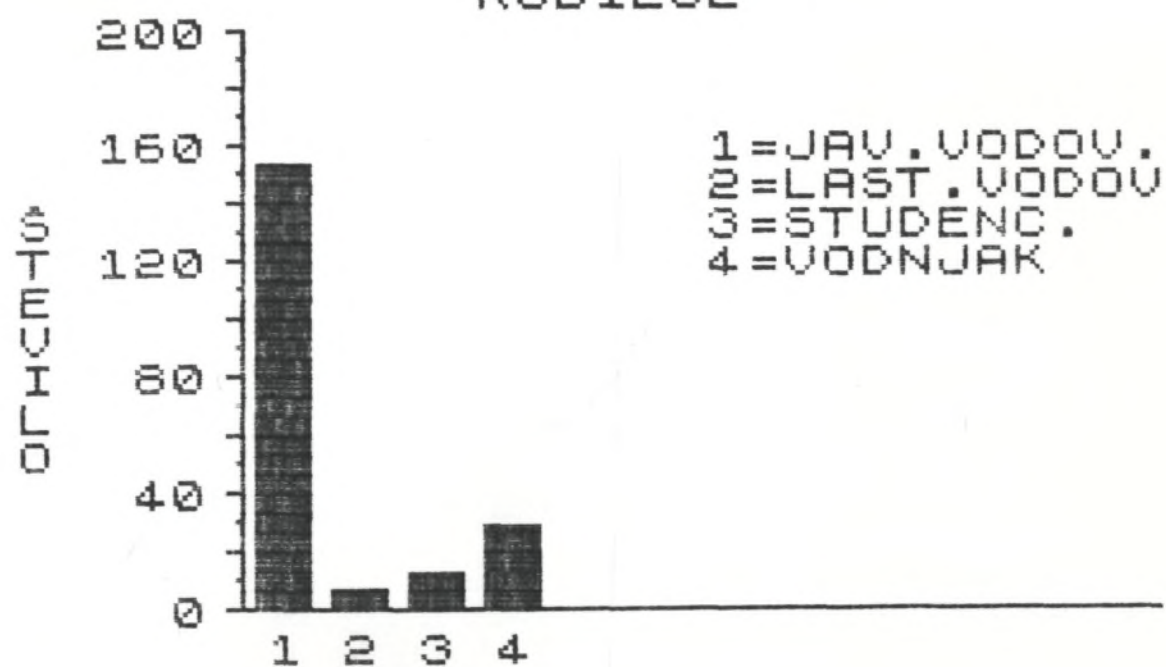
OPREMLJENOST GOSPOD. (V TOČKAH)
KOBILJE

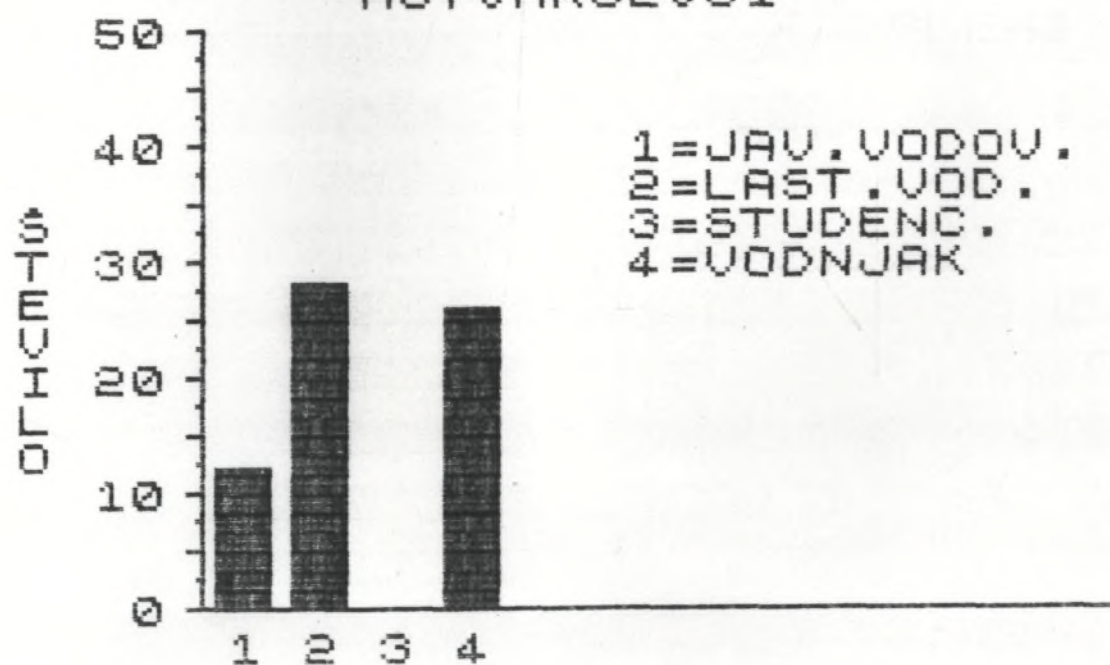
OPREMLJENOST GOSPOD. (V TOČKAH)
MOTVARJEVCI

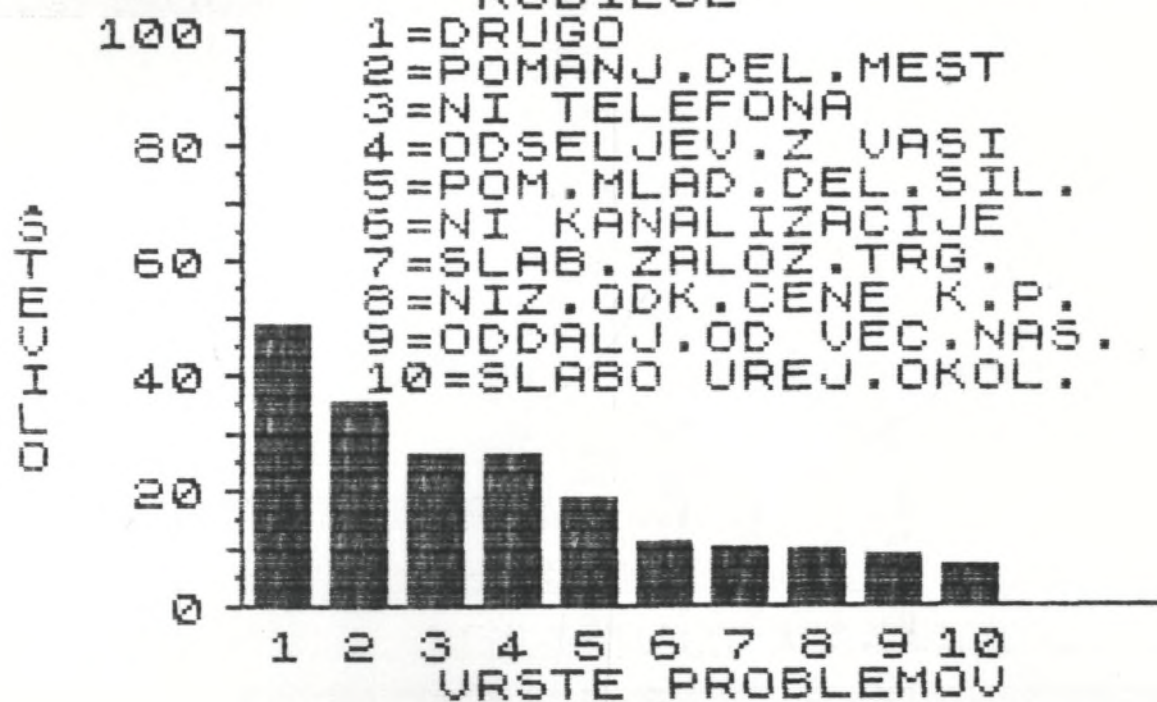
OSKRBA Z VODO
KOBILJE

OSKRBA Z VODO
MOTVARJEVCI

NAJVEČKRAT OMENJENI PROBLEMI
KOBILJE

NAJVEČKRAT OMENJENI PROBLEMI
MOTVARJEVCI

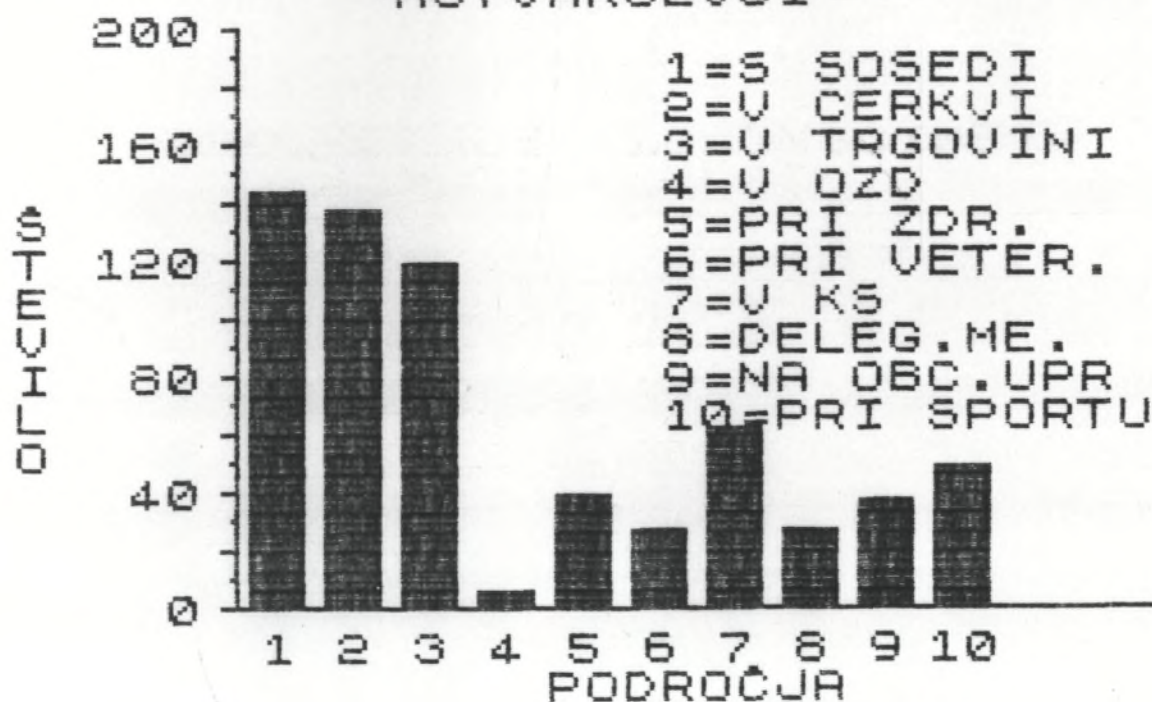
POJAV UPORABE MADŽARŠČINE

KOBILJE

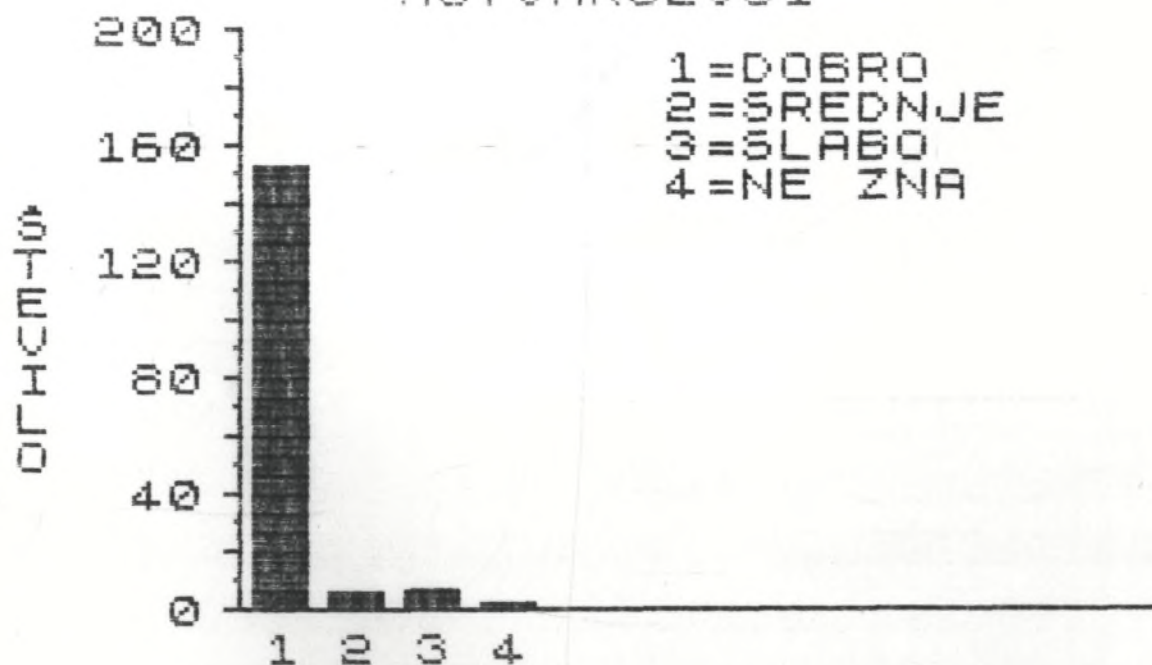
- 1=U DRUZINI
- 2=PRI DELU-OZD
- 3=U TRGOVINI
- 4=PRI ZDRAV.
- 5=PRI VETER.
- 6=U KS
- 7=NA DELEG.M.
- 8=U CERKVI
- 9=NA OBC.UPR.

POJAV UPORABE MADŽARŠČINE
MOTVARJEVCI

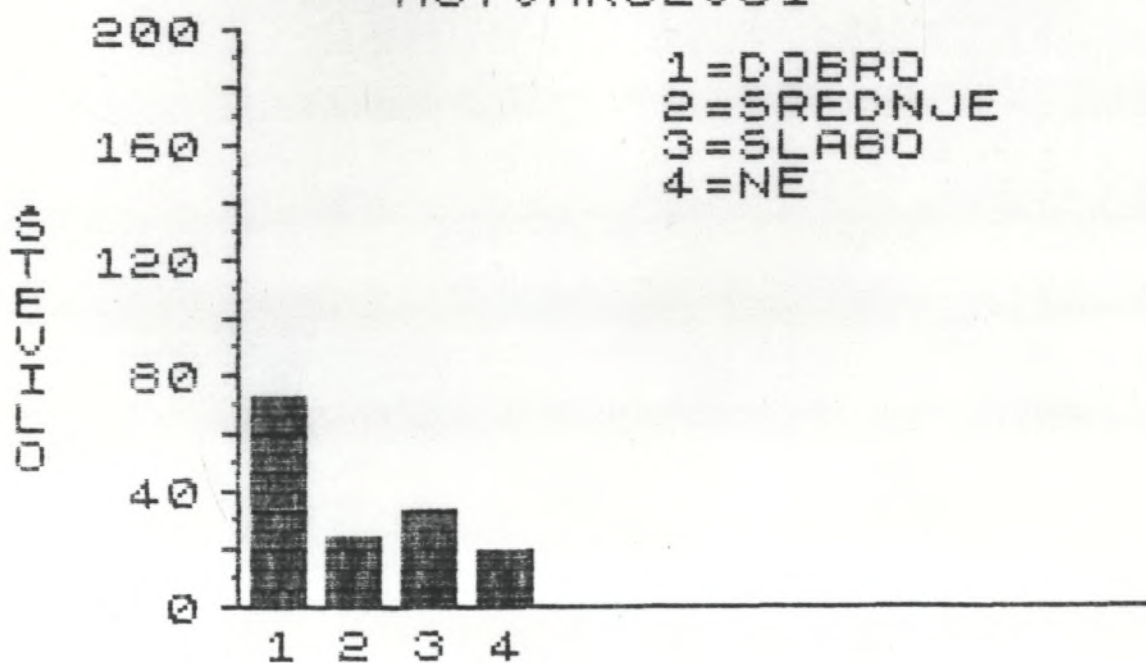

- 1=S SOSEDI
- 2=U CERKVI
- 3=U TRGOVINI
- 4=U OZD
- 5=PRI ZDR.
- 6=PRI VETER.
- 7=U KS
- 8=DELEG.ME.
- 9=NA OBC.UPR
- 10=PRI SPORTU

OBVLADANJE MADŽARŠČINE
MOTVARJEVCI

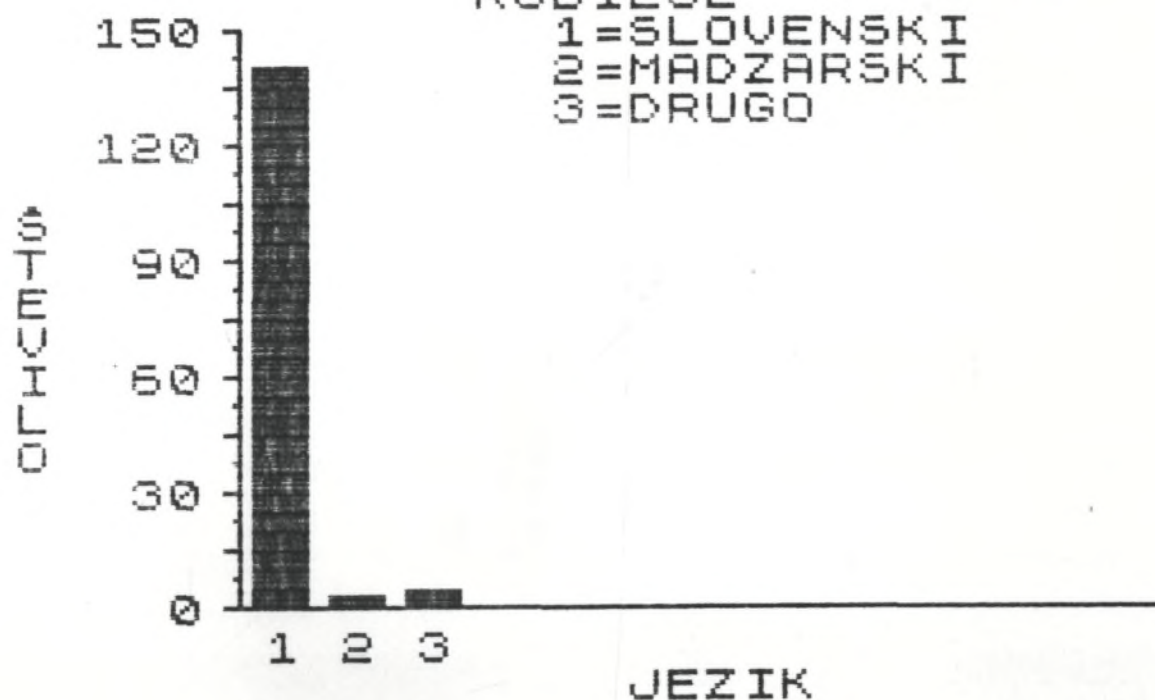

OBVLADANJE SLOVENŠČINE
MOTVARJEVCI

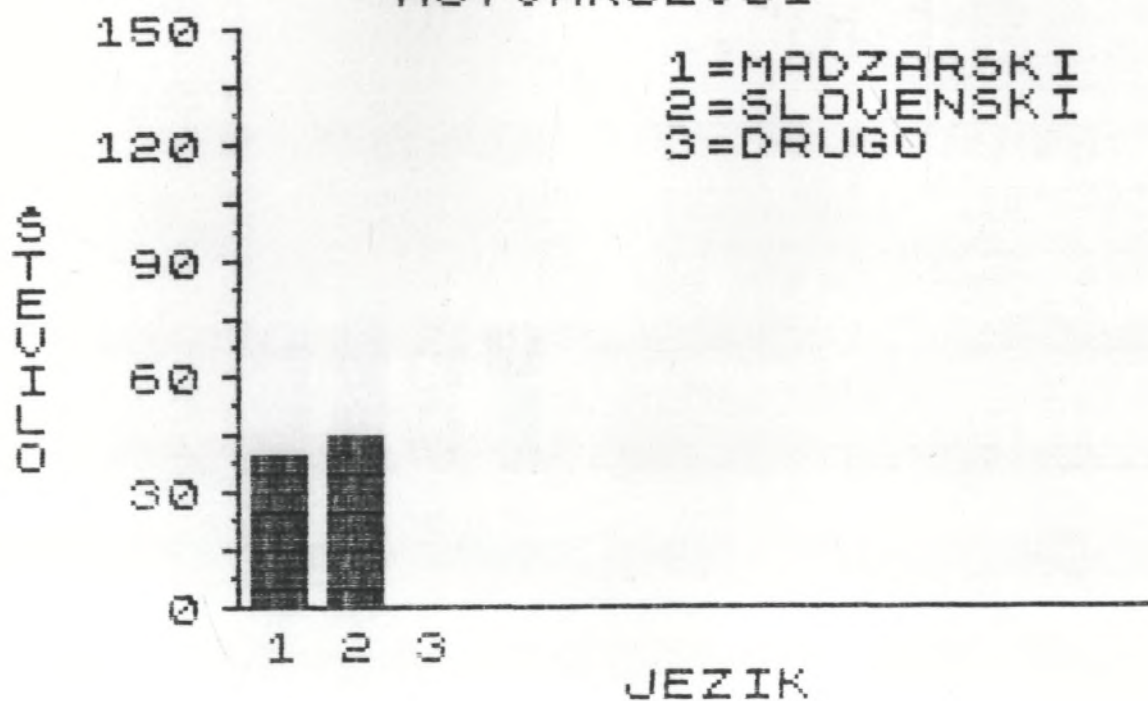
NAROČENOST NA ČASOPISJE
KOBILJE

1=SLOVENSKI
2=MADZARSKI
3=DRUGO

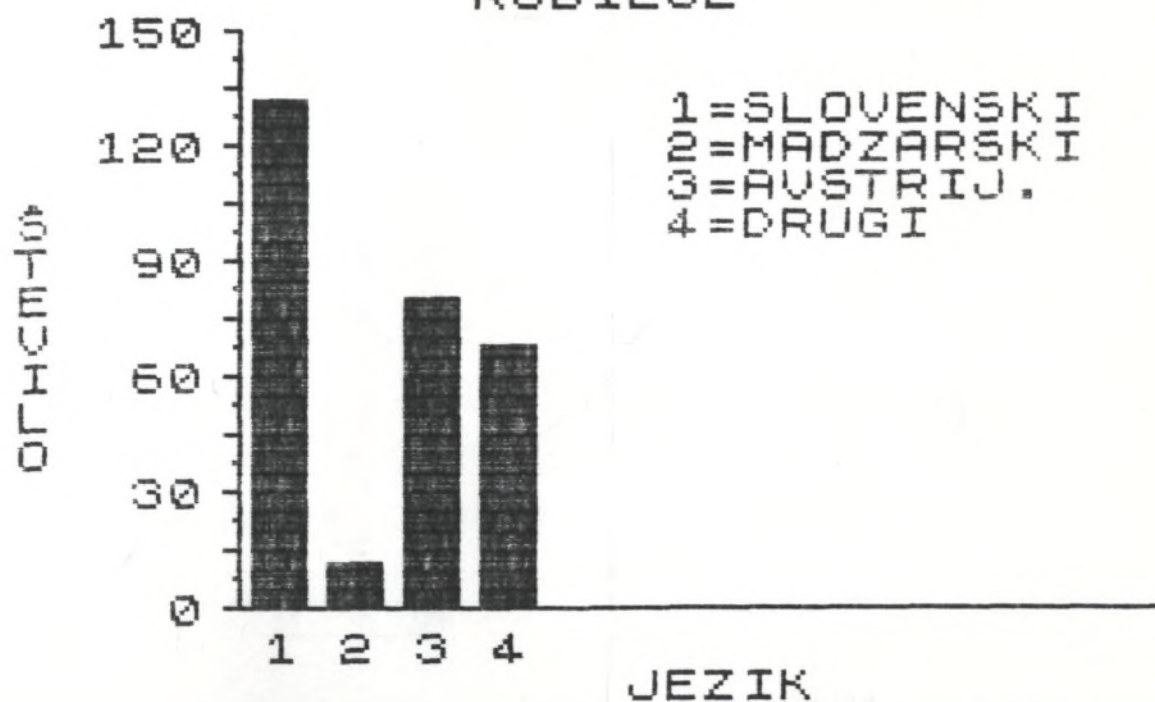

NAROČENOST NA ČASOPISJE
MOTVARJEVCI

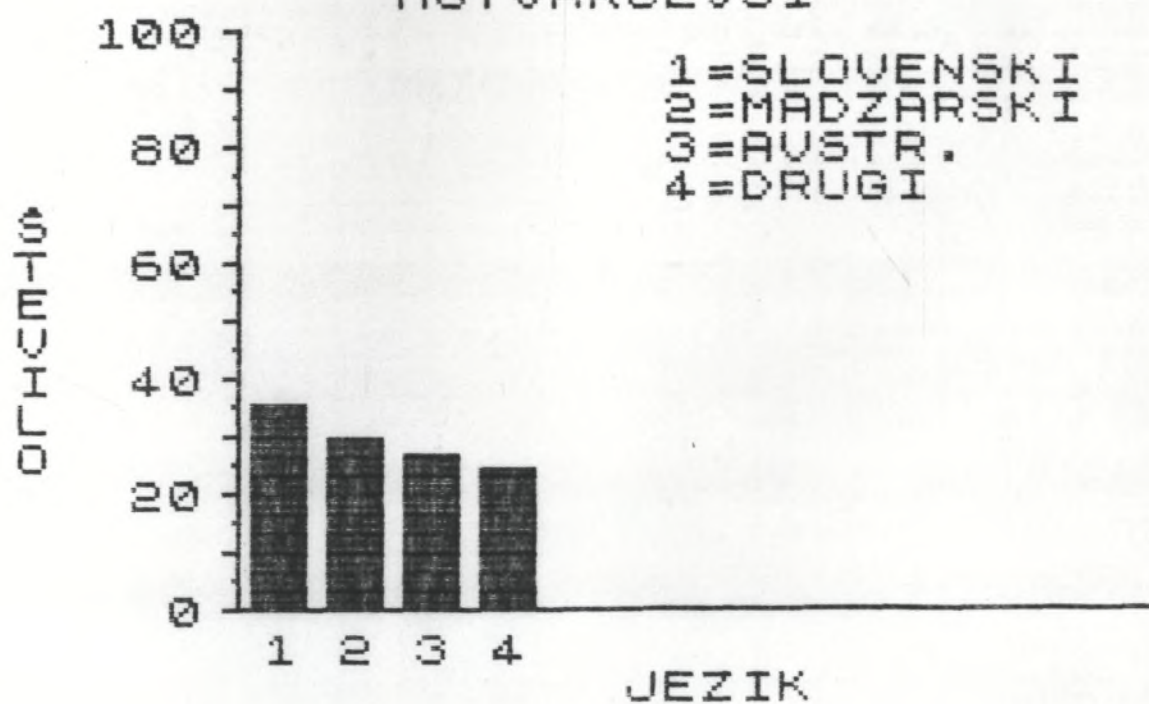
1=MADZARSKI
2=SLOVENSKI
3=DRUGO

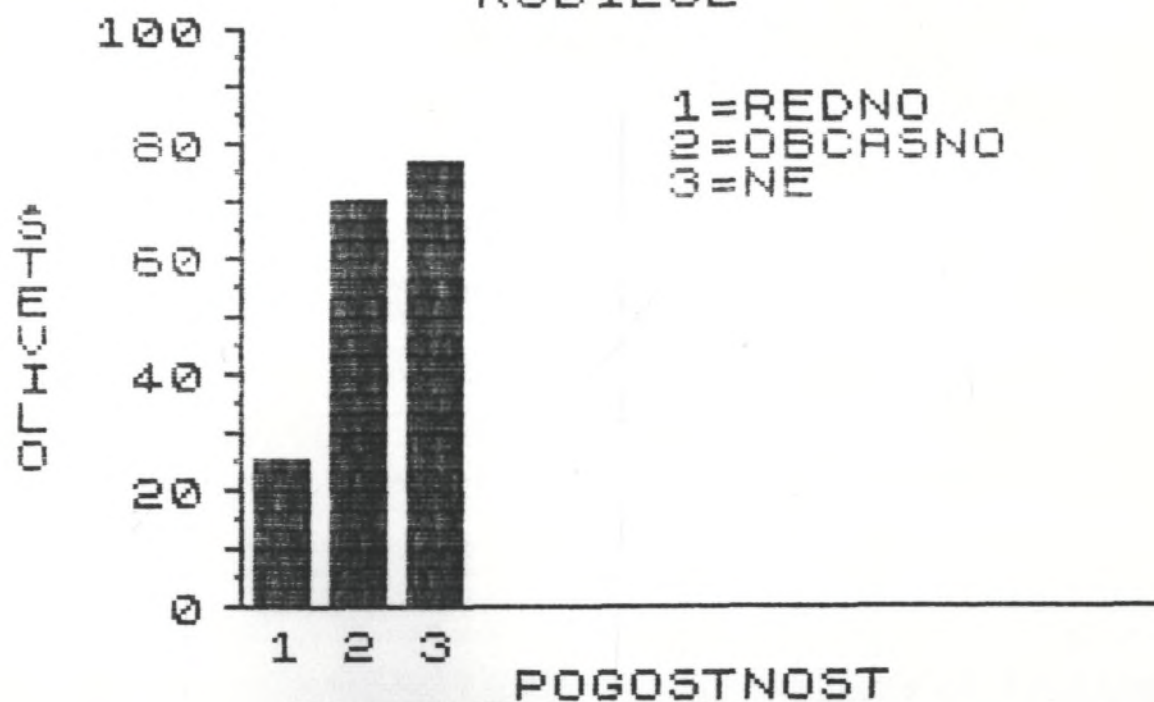
SPREMLJ.TV PROG.-JEZIK
KOBILJE

SPREMLJANJE TV-PROG-JEZIK
MOTVARJEVCI

SPREM. TV-ODDAJE - "HIDAK"
KOBILJE

SPREM. TV-ODDAJE - "HIDAK"
MOTVARJEVCI

